

Jilid IV
Bil. 8

Hari Khamis
20hb Mac, 1986

M A L A Y S I A

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KEENAM
Sixth Parliament

PENGGAL KEEMPAT
Fourth Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 1157]

USUL-USUL:

Ucapan Terima Kasih kepada D.Y.M.M. Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong [Ruangan 1310]

Waktu Mesyuarat dan Urusan yang dibebaskan daripada Peraturan Mesyuarat [Ruangan 1309]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KEENAM

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KEEMPAT

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, DATO' SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M. (Kubang Pasu).

Yang Berhormat Menteri Kerjaraya, DATO' S. SAMY VELLU, S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungei Siput).

„ Menteri Luar Negeri, Y.B.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Ulu Kelantan).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG, D.P.C.M. (Taiping).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ, D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATUK DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).

„ Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).

„ Menteri Pelajaran, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).

„ Menteri Penerangan, DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelebu).

„ Menteri Kesihatan, DATO' MAK HON KAM, D.P.M.P., J.M.N. (Tanjong Malim).

„ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATUK SERI MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM, D.G.S.M. (Alor Gajah).

Yang Berhormat Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR
STEPHEN YONG KUET TZE, D.A., P.N.B.S. (Padawan).

„ Menteri Wilayah Persekutuan, DATO SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD,
D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).

„ Menteri Pertanian, TUAN ANWAR BIN HAJI IBRAHIM (Permatang
Pauh).

„ Menteri Kehakiman dan Menteri di Jabatan Perdana Menteri,
DATUK DR JAMES P. ONGKILI, S.P.D.K., D.I.M.P. (Tuaran).

„ Menteri Kebajikan Masyarakat, DATO' ABU HASSAN BIN HAJI
OMAR, D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO MOHAMED KHALIL
BIN YAAKOB, D.S.A.P., J.S.M. (Maran).

„ Menteri Kewangan, TUAN DAIM ZAINUDDIN (Kuala Muda).

„ Menteri Pengangkutan, DATO DR LING LIONG SIK, D.P.M.P.
(Mata Kuching).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' CHAN
SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).

„ Menteri Buruh, DATO LEE KIM SAI, D.P.M.S., P.P.N. (Ulu
Selangor).

„ Timbalan Menteri Pertanian, DR GOH CHENG TEIK (Nibong
Tebal).

„ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S.,
K.M.N. (Telok Kemang).

„ Timbalan Menteri Buruh, DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL
RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).

„ Timbalan Menteri Buruh, DATUK WILLIAM LYE CHEE HIEN,
P.G.D.K. (Gaya).

„ Timbalan Menteri Pelajaran, TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS
(Simunjan).

„ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO ABANG ABU BAKAR BIN
DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., J.M.N. (Paloh).

„ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN LUHAT WAN (Baram).

„ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED
(Machang).

„ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATIN PADUKA
CHOW POH KHENG *alias* ROSEMARY CHONG, D.P.M.S. (Ulu
Langat).

„ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, PUAN SHARIFFAH
DORAH BINTI DATO' SYED MOHAMMED, S.M.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I.
(Semerah).

„ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUAN
MUHYIDDIN BIN HAJI MOHD. YASSIN, S.M.J., P.I.S., B.S.I. (Pagoh).

Yang Berhormat Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO S. SUBRAMANIAM, D.S.N.S., S.M.J. (Segamat).

- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO DR TAN TIONG HONG, D.S.A.P. (Raub).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, PUAN HAJAH RAHMAH BINTI OTHMAN, J.S.M., S.M.S., A.M.N., P.J.K. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO SABBARUDDIN CHIK, D.S.A.P., S.M.S. (Temerloh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, PUAN NAPSIAH BINTI OMAR (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, A.M.K. (Kulim-Bandar Baru).
- „ Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO RADZI BIN SHEIKH AHMAD, D.P.M.P. (Kangar).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' OO GIN SUN, D.S.D.K., S.D.K., A.M.K., J.P. (Alor Setar).
- „ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, TUAN AHMAD SHAH BIN DATUK HUSSEIN TAMBAKAU, B.S.K. (Keningau).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, DATO ZAINAL ABIDIN BIN ZIN, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, A.M.P., A.M.K. (Hilir Perak).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN HAJI ABDUL RAHIM BIN ABU BAKAR, S.M.P., A.M.N. (Kuantan).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA (Batu Pahat).
- „ Timbalan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN ABDILLAH BIN HAJI ABDUL HAMID (Silam).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN NG CHENG KUAI (Lumut).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, DR ABDUL HAMID BIN PAWANTEH (Arau).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, P.B.S. (Sarikei).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Masyarakat, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN HUSSEIN BIN MAHMUD (Tanah Merah).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN AU HOW CHEONG, K.M.N., A.M.P. (Telok Anson).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, A.M.P. (Gerik).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN AWANG BIN JABAR, A.M.N., P.J.K. (Dungun).

- „ Setiausaha Parlimen Jabatan Perdana Menteri, TUAN MUSTAFFA BIN MOHAMMAD, S.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO HAJI DUSUKI BIN HAJI AHMAD (Tumpat).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN BAN HON KEONG (Batu Gajah).
- „ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).
- „ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K., A.S.D.K. (Kinabatangan).
- „ DATO ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).
- „ TUAN ABDUL RAHMAN BIN SULIMAN (Parit Buntar).
- „ DATUK PATINGGI HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (Kota Setar).
- „ TUAN HAJI AFFANDY BIN TUN HAJI MOHD. FUAD STEPHENS (Marudu).
- „ TUAN AHMED HAMBAL BIN YEOP MAJLIS, P.P.T. (Parit).
- „ TAN SRI DATIN PADUKA HAJJAH AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI, P.M.N., D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).
- „ DATUK ALFRED JABU ANAK NUMPANG, P.N.B.S., K.M.N. (Betong).
- „ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Terengganu).
- „ TUAN ANDREW JANGGI MUYANG (Lubok Antu).
- „ TUAN HAJI AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P. (Batang Padang).
- „ TUAN BAHARI BIN HARON (Labis).
- „ TUAN BAHAROM BIN HAJI BAKAR (Padang Terap).
- „ DR GEORGE CHAN HONG NAM (Lambir).
- „ TUAN CHAN KOK KIT (Sungai Besi).
- „ DR CHEN MAN HIN (Seremban).
- „ DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Beruas).
- „ DATO CHIN HON NGIAN, D.S.I.J., S.M.J. (Rengam).
- „ TUAN PETER CHIN GAN OON, P.M.P. (Ipoh).
- „ TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M., D.G.S.M., J.M.N. (Batu Berendam).

bahawa Kementeriannya sedar bahawa ada sindiket-sindiket penyeludupan kanak-kanak untuk menjadi pengemis. Jadi, saya ingin tahu bagaimana caranya Kementerian dapat mengesan dengan menyatakan bahawa memang ada sindiket yang terlibat di dalam gerakan ini, kerana Yang Berhormat tidak dapat memberi kepastian mereka yang terlibat.

Yang kedua, di dalam perkara ini bolehkah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen memberitahu adakah sindiket ini lebih merupakan gerakan daripada orang-orang luar daripada negara kita ataupun mereka yang berada di dalam negeri ini sendiri.

Tuan Jawan Anak Empaling: Tuan Yang di-Pertua, untuk menentukan sama ada mereka itu pengemis atau tidak, pada masa Jawatankuasa itu menjalankan serbuan ke atas pengemis di masa itulah kita menentukan mereka itu pengemis atau tidak. Kita telah pun dapat tahu juga, oleh kerana pengemis-pengemis ini bukan sekali sahaja mereka berjalan-jalan meminta sedekah tetapi beberapa kali boleh nampak juga. Di atas serbuan ini kita buat siasatan dan sekiranya mereka ini datang dari negara asing kita serahkan mereka kepada pihak Imigresen seperti saya katakan tadi.

Mengenai soalan yang kedua, menentukan sama ada ini dalam negeri atau luar negeri, ini adalah sukar sedikit untuk saya memberi penjelasan dengan se jelasnya tetapi yang didapati pengemis ini ialah dalam negeri ini di sini.

KENDERAAN KERAJAAN— JUMLAH

2. Tuan Omar bin Abdullah minta Menteri Kerjaraya menyatakan:

- (a) jumlah kenderaan yang digunakan oleh jentera-jentera Kerajaan;

- (b) jumlah perbelanjaan yang digunakan untuk pembiayaan kenderaan-kenderaan ini;
- (c) adakah Kerajaan bercadang untuk menswastakan kerja-kerja penyelenggaraan kereta dan jentera-jentera ini; dan
- (d) jika ada cadangan apakah perancangan yang dibuat untuk membantu bengkel-bengkel Bumiputera khususnya bengkel yang diurus oleh pelatih-pelatih Institut Kemahiran MARA.

Menteri Kerjaraya (Dato' S. Samy Vellu): Tuan Yang di-Pertua, jawapan-jawapan kepada soalan-soalan Ahli Yang Berhormat adalah seperti berikut:

- (a) Saya tidak dapat memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat jumlah semua kenderaan yang digunakan oleh jentera-jentera Kerajaan keseluruhannya kerana ini akan mengambil masa, akan tetapi jumlah kenderaan termasuk kereta, lori dan kenderaan-kenderaan khas yang didaftarkan di bawah Jabatan Kerja Raya Semenanjung Malaysia adalah berjumlah 2,546 buah yang mana 208 buah adalah kenderaan kumpulan yang digunakan oleh semua jentera Kerajaan.
- (b) Adalah juga sukar untuk mendapatkan jumlah perbelanjaan untuk membiayai kenderaan-kenderaan yang digunakan oleh jentera-jentera Kerajaan kerana pengumpulan maklumat-maklumat itu akan mengambil masa. Walau bagaimanapun, jumlah perbelanjaan penyelenggaraan ke atas 2,546 buah kenderaan yang didaftarkan di bawah Jabatan Kerjaraya adalah lebih kurang \$6.8 juta setahun.

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT

Khamis, 20hb Mac, 1986

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

PENYELUDUPAN KANAK-KANAK
OLEH SINDIKET

1. **Tuan Ismail bin Arshad** minta Menteri Kebajikan Masyarakat menyatakan apakah beliau sedar tentang adanya sindiket yang menyeludupkan kanak-kanak dari negara asing, dan juga menggunakan kanak-kanak yang dicolek di dalam negeri ini untuk tujuan meminta sedekah di sekitar bandar-bandar besar di negara ini, khususnya Ibu Negara, dan jika sedar, apakah tindakan yang telah dan akan diambil bagi membanterasnya.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Masyarakat (Tuan Jawan Anak Empaling): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kebajikan Masyarakat sedar tentang adanya sindiket yang menyeludup kanak-kanak dari negara asing dengan tujuan untuk meminta sedekah terutama sekali di bandar-bandar besar di negara ini. Walau bagaimanapun, adalah sukar bagi Kementerian saya untuk mengesan sindiket-sindiket berkenaan. Sebagai langkah untuk membanteras pengemisan di negara ini Kementerian Kebajikan Masyarakat menjalankan serbuan ke

atas pengemis-pengemis dari semasa ke semasa. Dalam serbuan tersebut sekiranya terdapat kanak-kanak dari negara asing mereka akan diserahkan kepada Jabatan Imigresen untuk tindakan selanjutnya.

Untuk makluman kepada Ahli Yang Berhormat dalam Dewan yang mulia ini selanjutnya, satu Jawatankuasa Petugas yang dipengerusikan oleh Kementerian Dalam Negeri telah ditubuhkan untuk mengkaji masalah-masalah berkaitan dengan pengemisan asing. Jawatankuasa ini adalah juga bertanggungjawab untuk menyelaraskan tindakan berbagai agensi Kerajaan berhubung dengan kemasukan pengemis-pengemis asing. Jawatankuasa ini dianggotai oleh Kementerian Kebajikan Masyarakat, Jabatan Imigresen dan Polis. Namun begitu, tindakan yang diambil oleh Kementerian saya khasnya dan Kerajaan amnya tidak akan dapat membanteras masalah ini sepenuhnya selagi ada ahli-ahli masyarakat kita yang menggalakkan pengemisan di negara ini dengan memberi wang kepada pengemis-pengemis. Masalah ini akan hanya dapat diatasi sekiranya masyarakat tidak melayani dan memberi apa-apa wang kepada pengemis-pengemis tersebut. Justeru itu masyarakat adalah diseru untuk memberikan kerjasama sepenuhnya ke arah membanteras kegiatan pengemis di negara ini.

Tuan Abdul Rahman bin Suliman: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen menyatakan

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Ketua Penolong Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Ketua Penyunting: Yahya Manap.

Penyunting Kanan: P. B. Menon.

Penyunting Kanan: Haji Osman bin Sidik.

Penolong Penyunting: N. Ramaswamy.

Penolong Penyunting: Amran bin Ahmad.

Pemberita-pemberita

Haji Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

Mohamed bin Osman.

Norishah binti Mohd. Thani.

Zaharah binti Naim.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim.

Yang Berhormat TUAN HAJI SEROJI BIN HAJI HARON, A.M.N., P.P.N., B.K.M.
(Baling).

„ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik
Pulau).

„ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).

„ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Damansara).

„ TUAN TAN KOK HOOI (Padang Serai).

„ DR TAN SENG GIAW (Kepong).

„ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).

„ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).

„ WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMAD (Jerantut).

„ WAN IBRAHIM BIN WAN ABDULLAH (Pasir Mas).

„ TUAN HAJI WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMAD (Pasir Puteh).

„ WAN ZAINAB BINTI M.A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).

„ TUAN YAHYA BIN HAJI ZAKARIA, P.P.T. (Bagan Datok).

„ TUAN YEOH POH SAN (Petaling).

„ TUAN YEW FOO WENG (Menglembu).

„ DATIN PADUKA HAJJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S.,
K.M.N. (Tanjong Karang).

Yang Berhormat TUAN MAMAT GHAZALEE BIN ABDUL RAHMAN, S.M.T., P.J.K.
(Ulu Nerus).

„ DATO' HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, D.J.M.K., K.M.N., A.M.N.,
P.B. (Nilam Puri).

„ TUAN MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD, A.M.N. (Pekan).

„ DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., P.N.B.S., K.M.N.
(Pulai).

„ TUAN MOHAMED RAZLAN BIN HAJI ABDUL HAMID, P.P.N., P.P.T.
(Matang).

„ DATO HAJI MOHAMED SUHAIMI BIN DATO HAJI KAMARUDDIN,
D.P.M.S., A.M.N. (Sepang).

„ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM,
D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).

„ TUAN MOHAMMAD IDRIS BIN MOHAMMAD BASRI (Setapak).

„ DATO MOHAMMAD YAHYA BIN LAMPONG, A.S.D.K. (Kota Belud).

„ TUAN MOHAMMED YUSSOF BIN HAJI YAKOB (Hilir Padas).

„ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).

„ TUAN MOKHTARAM BIN RABIDIN, A.M.N., P.P.N., P.I.S. (Pontian).

„ TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P.,
S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).

„ DATO MUSA HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M., S.P.N.S.
(Panti).

„ TUAN MUTANG TAGAL (Bukit Mas).

„ DATO DR NEO YEE PAN, S.P.M.J., B.S.I. (Muar).

„ DATO' HAJI NGAH BIN HAJI ABDUL RAHMAN, S.P.M.J., S.S.I.J.,
P.I.S., B.S.I., A.M.N., J.P. (Ledang).

„ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P.
(Pengkalan Chepa).

„ DATO' DR NIK HUSSAIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K., K.M.N.
(Kuala Krai).

„ TUAN OMAR BIN ABDULLAH (Tampin).

„ TUAN OTHMAN BIN ABDUL (Ulu Muda).

„ DATUK PENGIRAN OTHMAN BIN HAJI PENGIRAN RAUF, P.G.D.K.,
A.D.K. (Kimanis).

„ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).

„ TUAN QUAH WEE LIAM, P.I.S., B.S.I. (Kluang).

„ TUAN RICHARD DAMPENG ANAK LAKI (Serian).

„ DATO' HAJI SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH, D.P.M.P., P.M.P., A.M.N.,
P.J.K. (Padang Rengas).

„ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).

Yang Berhormat DATUK CLARENCE E. MANSUL, P.G.D.K. (Penampang).

- „ DATUK EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.N.B.S., P.B.S. (Saratok).
- „ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S., A.B.S. (Batang Lupa).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN NEWMAN GABAN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN V. GOVINDARAJ, A.M.N., P.J.K. (Pelabuhan Kelang).
- „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K., S.P.M.J. (Ulu Padas).
- „ TUAN HASSAN BIN HAJI MOHAMED, K.M.N., A.M.N. (Rantau Panjang).
- „ TUAN HASSAN ALBAN BIN HAJI SANDUKONG, J.P. (Labuk Sugut).
- „ DATO DR HEE TIEN LAI, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I., J.P. (Ayer Hitam).
- „ TUAN IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ DATO JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN JUSTINE ANAK TEMENGGONG JINGGUT (Ulu Rajang).
- „ TUAN KADOH BIN AGUNDONG (Ulu Padas).
- „ DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ TUAN KAN YAU FA, A.S.D.K. (Tawau).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN KHADRI BIN SABRAN (Tenggaroh).
- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ DR KOH TSU KOON (Tanjong).
- „ DATO LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ DR LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).
- „ DATUK LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, P.N.B.S., P.B.S. (Kapit).
- „ DATO LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N. (Shah Alam).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM LIANG SENG, P.P.T. (Kinta).
- „ TUAN LING SIE MING (Sibu).

(c) Kerajaan sememangnya ada cadangan untuk menswastakan kerja-kerja penyelenggaraan kereta dan jentera-jentera tersebut. Walau bagaimanapun, cadangan ini masih lagi dalam kajian yang mana satu daripada perkara penting yang akan dikaji ialah mengenai viability cadangan penswastakan itu.

(d) Oleh kerana cadangan menswastakan penyelenggaraan kereta dan jentera-jentera itu masih di dalam kajian, maka adalah terlalu awal bagi Kerajaan membuat apa-apa perancangan untuk membantu bengkel-bengkel bumiputera, termasuk bengkel yang diurus oleh pelatih-pelatih Institut Kemahiran MARA. Walau bagaimanapun, Kerajaan akan mengambil kira perkara tersebut di dalam perancangan penswastakan kerja-kerja penyelenggaraan kereta dan jentera-jentera seperti yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat itu.

Wan Ibrahim bin Wan Abdullah: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri. Pertama, daripada begitu banyak jumlah kereta yang digunakan oleh jentera-jentera Kerajaan, berapa banyak yang sekarang ini masih tersadai, tidak dapat digunakan.

Yang kedua, berapa banyak yang belum dibaiki tetapi boleh digunakan dan belum dibaiki.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, walaupun Ahli Yang Berhormat timbulkan dua soalan, saya harap erti dua soalan itu sama juga. Angka-angka yang diminta oleh Ahli Yang Berhormat itu ialah sedikit luar daripada soalan asal, saya minta notis.

Tuan Ibrahim Azmi bin Hassan: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Ingin saya bertanya Yang Berhormat Menteri Kerjaraya, kenderaan-kenderaan Kerajaan yang sudah tak boleh pakai ke mana dibuangnya, sama ada dipakai untuk digunakan harga besi buruk ataupun dibuat perhiasankah atau dilelong atau bagaimana, sebab besi-besi buruk hari ini memang mahal harganya dan selalu kita tengok di negeri-negeri lain dia ambil kereta-kereta itu dimasukkan dalam kilang, kemudian dijual besi buruknya. Oleh itu, kenderaan Kerajaan, khasnya dalam Kementerian Kerjaraya ke mana dibawa pergi kereta-kereta buruk itu?

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, selepas Jabatan Kerjaraya menggunakan sebuah kereta beberapa tahun, walaupun kita sudah tahu kereta itu menjadi besi buruk tetapi kita jual kepada rakyat dalam lelong (*Ketawa*). Jikalau mereka tidak bernasib, mereka belilah kereta itu, kalau tidak, dia digunakan untuk besi buruk sahaja.

Tuan Tan Kok Hooi: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Minta maaf, Yang Berhormat. Sila duduk sebentar. Sekiranya hendak bangun, bangun terus, sebab itu saya teragak-agak; hendak panggil nanti tak bangun pula. Silakan Yang Berhormat dari Padang Serai.

Tuan Tan Kok Hooi: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Kementerian Kerjaraya bercadang menukar kenderaan Kerajaan dengan Proton Saga secara berperingkat-peringkat. Dan saya ingin tahu sehingga saat ini berapa buah Proton Saga telah digunakan oleh Kerajaan?

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, cadangan seperti itu ada juga dalam timbangan Kementerian Kerjaraya, tetapi pada masa sekarang kita belum beli apa-apa kereta sebab

rakyat jelata suka juga membeli kereta itu, kita tidak dapat kereta untuk dibeli oleh JKR.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dalam jawapan Yang Berhormat Menteri Kerjaraya sebentar tadi menerangkan sejumlah 2,400 kereta telah didaftarkan dan perbelanjaannya \$6 juta lebih dalam setahun. Saya ingin tahu adakah Yang Berhormat Menteri sedar dalam penggunaan kereta Kerajaan ini terdapat kereta-kereta yang jenis mewah. Dalam kita menghadapi kemelesetan, Kerajaan mengutamakan kita berjimat cermat. Jadi, saya ingin tahu apakah kriteria pembahagian penggunaan kereta ini, adakah mengikut jawatan atau sebagainya. Kalau berjawatan tinggi itu, saya setuju diberi kereta jenis mewah, tetapi kalau untuk mengangkut itu dan ini pun pakai Volvo, Holden, Kingswood, dengan izin, saya rasa tidak berpatutan. Jadi, saya harap dapat penjelasan.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, ketetapan atas kereta-kereta itu bukanlah kuasa Menteri Kerjaraya, itu kuasa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Jabatan Perdana Menteri meluluskan kereta mengikut dengan peringkat-peringkat pegawai-pegawai yang sedia ada di dalam Kerajaan. Walau bagaimanapun, di dalam Jabatan Kerjaraya, pegawai-pegawai menggunakan kereta ke bawah Volvo sahaja sekarang. Kita tidak memberi kuasa atau kelulusan untuk membeli kereta-kereta jenis yang lain, seperti Mercedes Benz dan juga Rolls Royce atau lain-lain sekarang tak boleh beli.

Tuan Mohamed Razlan bin Haji Abdul Hamid: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Menteri menyatakan banyak kenderaan-kenderaan kepunyaan JKR ini dijual untuk dijadikan besi buruk dalam tender itu, tak tahulah, tetapi saya masih lihat

banyak lagi kenderaan-kenderaan JKR ini yang buruk. Tadi Yang Berhormat Menteri kata sudah dijual, tetapi masih banyak lagi yang buruk. Tidak adakah yang buruk itu diganti dengan yang baru?

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, mengikut dengan keadaan kemelesetan ekonomi sekarang, kita tidak membelanjakan banyak wang peruntukan untuk memperbaiki kereta-kereta, tetapi kita ikut dengan taraf-taraf dikenalkan oleh Jabatan Pengangkutan sahaja, kita tidak membaharui kereta, tidak mengecat atau apa-apa lain. Walau bagaimanapun, apabila kita dapat tahu kita tidak boleh menggunakan sebuah jentera untuk Jabatan Kerjaraya, barulah kita tukar atau tambah kereta baru.

Tuan Abdul Rahman bin Suliman: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tadi dalam jawapan Yang Berhormat Menteri menyatakan tidak dapat memberi jumlah angka-angka kenderaan yang digunakan oleh Kerajaan. Jadi, adakah Yang Berhormat sedar bahawa dengan demikian ini bermakna di Kementerian tidak ada "stock inventory" yang teratur di dalam menentukan data-data seperti ini.

Yang kedua, kereta yang boleh dipakai, tadi kereta buruk. Kereta yang masih boleh dipakai ada kedengaran rungutan bahawa walaupun jentera-jentera masih boleh dipakai, tetapi ditinggalkan di sesuatu tempat begitu sahaja tanpa dipakai, kenapa perkara ini boleh berlaku? Dan apakah langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian bagi mengelakkan kereta yang masih boleh dipakai, tetapi dibiarkan tidak terpakai ataupun tidak digunakan dengan sepenuhnya.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, mengikut dengan jawapan saya tadi, ini bukan berertinya Jabatan

Kerjaraya tidak ada "inventory", tetapi soalan dari Ahli Yang Berhormat dari Tampin ialah satu soalan atas JKR keseluruhannya. JKR ada beberapa peringkat; peringkat Persekutuan, peringkat Negeri dan lain-lain. Jentera-jentera dipunyai oleh peringkat Negeri bukanlah masuk dalam kuasa Yang Berhormat Menteri Kerjaraya, termasuk dalam bidangkuasa Setiausaha Kerajaan Negeri masing-masing. Sebab itu untuk mendapat jawapan atas satu soalan mendapat tahu keseluruhan bilangan kereta dipunyai oleh Jabatan Kerjaraya itu saya minta notis sedikit masa panjang, tetapi notis yang saya dapat atas soalan ini 6 hari sahaja dan dalam tempoh 6 hari sahaja saya dapat jawapan daripada peringkat Persekutuan.

Soalan yang kedua tadi saya tak dengar, saya minta ulang balik, Ahli Yang Berhormat.

Tuan Abdul Rahman bin Suliman: Tuan Yang di-Pertua, terdapat jentera-jentera yang masih boleh dipakai tetapi dibiarkan, ditinggalkan tidak dipakai dengan sepenuhnya.

Dato' S. Samy Vellu: Mana-mana kereta yang masih boleh dipakai kita pakai juga (*Ketawa*). Tidak ada kereta-kereta atau kenderaan-kenderaan JKR yang tidak dapat dipakai sebab ada juga kadangkala kita ada masalah tidak dapat spare-parts dan lain-lain. Jikalau tidak dapat spare-parts kita tunggu-menunggu sampai satu masa apabila kita dapat spare-parts.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, banyak di antara kenderaan-kenderaan berat itu ialah jenis LBN dan lain-lain, kita tidak boleh dapat spare-parts. Kadangkala apabila kita tidak ada dapat spare-parts kita tunggu-menunggu sampai satu masa apabila kita dapat spare-parts sudah kita boleh gunakan kenderaan itu.

Timbalan Yang di-Pertua: Sekiranya saya diizinkan membantu di Dewan yang mulia ini, kekaburan ini adalah sebab bukan semua kereta-kereta Kerajaan adalah di bawah kawalan secara langsung Kementerian Kerja Raya.

KEKURANGAN GURU-GURU

3. Tuan Quah Wee Liam minta Menteri Pelajaran menyatakan oleh kerana sekolah-sekolah masih menghadapi masalah kekurangan guru-guru pada tahun ini:

- (i) berapa bilangan kekurangan guru-guru;
- (ii) bagaimana pihak Kementerian akan mengatasi masalah ini; dan
- (iii) bilangan guru-guru sementara dilantikkan pada tahun ini.

Menteri Pelajaran (Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi): Tuan Yang di-Pertua, jumlah kekurangan guru terlatih di sekolah-sekolah seluruh negara seperti pada 28hb Februari, 1986 adalah seramai 19,503. Langkah-langkah yang telah dan akan diambil untuk mengatasi kekurangan itu ialah:

- (i) Menambah lebih ramai lagi bilangan calon guru-guru pelatih di maktab-maktab perguruan dan di universiti-universiti tempatan;
- (ii) Meneruskan kursus dalam cuti bagi guru-guru sandaran tanpa latihan yang layak dan berpengalaman;
- (iii) Mengkaji kemungkinan untuk mengambil semula guru-guru terlatih yang telah bersara dan masih sihat dan berminat untuk mengajar Bahasa Malaysia dan Bahasa Inggeris, sebagai langkah mengatasi kekurangan guru-guru bahasa;

- (iv) mengisi kekosongan yang ada dengan guru-guru sandaran tanpa latihan.

Jumlah guru sandaran tanpa latihan di sekolah-sekolah di seluruh negara adalah seramai 17,364.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri Pelajaran sebenarnya kekurangan guru ini lama telah berlaku dan juga ia berbeza dengan kekurangan doktor. Jadi, apakah sebab sebenarnya kekurangan ini berlaku. Adakah sebab tidak ada calon-calon untuk kita latih sebagai guru ataupun kita tidak mempunyai perimbangan di antara latihan guru dengan murid yang masuk dan murid yang keluar pada tiap-tiap tahun yang menyebabkan kekurangan itu menjadi sampai 19,000 lebih dan pula kalau sekiranya disebabkan ketiadaan calon, apakah syarat-syarat untuk pengambilan seseorang guru itu dikurangkan syaratnya, misalnya dikatakan hendakkan empat kredit ataupun antaranya mesti lulus Ilmu Hisab. Jadi, dengan syarat-syarat begini mungkin menyebabkan susah kita hendak mengambil guru-guru untuk dibuat latihan.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, kekurangan guru yang dimaksudkan itu ialah kekurangan guru yang terlatih. Jadi, ada beberapa sebab. Antara sebabnya yang pertama ialah kekurangan kemampuan maktab-maktab perguruan untuk melatih guru secukupnya dengan bilangan yang diperlukan itu. Walau bagaimanapun, setelah kita meninjau dan mengkaji semula keupayaan atau kemampuan maktab-maktab perguruan maka Kementerian telah membuat satu cadangan iaitu memanjangkan lagi tempoh penggunaan kemudahan-kemudahan maktab-maktab perguruan itu dalam ertikata kita mengadakan kalau boleh saya

gunakan perkataan seolah-olah macam kita kata double intake. Ertinya kita melipatgandakan pengambilan itu dengan menggunakan kemudahan itu daripada 8.00 pagi sampai 8.00 malam. Kalau masa dahulu dari pukul 8.00 pagi sampai pukul 4.00 petang.

Jadi, ini bermakna kemudahan-kemudahan yang ada itu digunakan dengan secara maksima, walaupun ini sangat memberatkan pensyarah-pensyarah ataupun jurulatih-jurulatih yang berkhidmatan di maktab-maktab perguruan itu. Itu dikira sebagai satu masalah yang besarlah. Tetapi adalah menjadi harapan Kementerian dengan adanya dasar menggandakan pengambilan itu maka dijangka dalam tempoh 5 tahun maka kekurangan itu dapat diturunkan kepada satu angka yang di anggap sebagai paling minima kerana bila-bila masa pun akan ada juga kekurangan itu. Kita tidak boleh mewujudkan satu situasi di mana kekurangan itu sama juga kosong (zero), itu tak mungkin. Tetapi kita boleh membawa kekurangan itu kepada tahap yang paling minima sekali.

Keduanya, memang juga terdapat kekurangan kelayakan sebagaimana yang dikehendaki oleh Kementerian dalam matapelajaran-matapelajaran yang tertentu. Walaupun begitu, usaha-usaha sedang diambil sekarang ini bagi mengatasi masalah guru-guru yang sedang berkhidmat tetapi tidak mempunyai kelayakan yang secukupnya. Ini kita sedang beri perhatian sekarang. Ketiganya, ialah kita sedang berusaha untuk memberi latihan kepada guru-guru yang tidak ada latihan formal walaupun sudah mempunyai kelayakan akademik yang cukup. Ini pun berupa satu rancangan yang lain juga yang juga sedang diusahakan sekarang ini. Jadi, beberapa rancangan sedang bergerak selari pada waktu ini dalam usaha Kementerian Pelajaran untuk mengatasi kekurangan guru yang begitu banyak.

Tuan Shamsuri bin Md. Saleh: Soalan tambahan. Saya memandangkan perkara kekurangan guru-guru ini satu perkara yang serius dan saya ingin menanya Yang Berhormat Menteri Pelajaran sama ada beliau sedar bahawa guru-guru sandaran di tiap-tiap sekolah dalam kawasan saya sahaja, tiap-tiap buah sekolah tidak kurang daripada 5 orang dan kebanyakan guru-guru sandaran ini mengajar di sekolah rendah dan ditugaskan mengajar darjah-darjah KBSR iaitu menggunakan Kurikulum Baru Sekolah Rendah. Guru-guru sandaran ini tidak mendapat apa-apa latihan pun pada hal guru-guru yang terlatih pun terpaksa mendapat latihan khusus untuk hendak mengajar darjah-darjah KBSR ini. Ini guru sandaran yang baru sahaja tamat sekolah menengah ditugaskan mengajar darjah-darjah KBSR. Misalnya ini akan menjejaskan pembelajaran murid-murid dan saya sendiri telah beberapa kali mengadakan perjumpaan dengan pihak ibubapa menyatakan rasa tidak puas hati bila guru-guru yang tidak menerima latihan ini ditugaskan mengajar darjah-darjah KBSR. Apakah tindakan pihak Kerajaan untuk mengatasi masalah ini.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, saya memang menyedari masalah itu dan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat kerana telah mengemukakan soalan mengenainya dan kalau saudara mengingati balik angka yang telah saya berikan tadi iaitu kekurangan guru ialah 19,503, guru sandaran 17,364. Jadi, angka yang hampir sama. Tidak hairanlah jika guru-guru sandaran itu didapati boleh kata di semua sekolah dan kadang-kadang bilangannya sampai sebanyak Yang Berhormat sendiri telah sebutkan tadi. Kita memahami bahawasanya guru sandaran ini bukanlah guru yang sudah ada latihan yang cukup dan kita memahami

bahawasanya kadang-kadang tugas yang mereka laksanakan itu adalah tugas yang sebenarnya menghendaki guru-guru yang terlatih.

Oleh sebab itu, maka satu rancangan khas untuk memberi latihan secara "stop gap measure" secara sementara telah pun dipersetujui oleh Kementerian Pelajaran dan saya telah umumkan rancangan ini dalam persidangan Kesatuan Perguruan Kebangsaan baru-baru ini tentang langkah itu dan insya Allah, dengan adanya di satu pihak rancangan yang sedang dijalankan untuk menambahkan lagi guru-guru yang terlatih sepertimana yang saya sebutkan awal tadi, maka kekurangan ini kita harap akan dapat kita atasi dalam sesingkat masa yang boleh.

Tuan Ahmad Hambal bin Yeop Majlis: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri iaitu adakah Kementerian Pelajaran menyedari tentang masalah kekurangan guru-guru ini bukan sahaja tertumpu kepada guru-guru akademik, tetapi masalah yang agak berat juga dihadapi oleh sekolah-sekolah hari ini termasuklah kekurangan guru-guru yang khusus dalam bidang-bidang kurikulum. Misalnya guru yang terlatih dalam bidang sukan, kerjaya, muzik, pasukan beruniform dan sebagainya. Ini mengakibatkan ada setengah-setengah sekolah yang gagal untuk menjalankan aktiviti sukan dan menubuhkan pasukan-pasukan beruniform sekolahnya disebabkan oleh tidak ada guru-guru yang terlatih di bidang tersebut. Jadi, apakah rancangan Kementerian Pelajaran yang telah dijalankan ataupun yang akan dijalankan untuk mengatasi masalah kekurangan guru-guru di bidang yang demikian.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan guru untuk

kegiatan ko-kurikulum, Kementerian Pelajaran telah pun mendapat persetujuan dengan pihak agensi-agensi pusat untuk mengadakan jawatan-jawatan yang khusus bagi guru untuk kegiatan ko-kurikulum supaya guru-guru yang sedang ada sekarang ini yang berkhidmat ataupun yang menjadi guru untuk pelajaran akademik, tidak akan dibeban sangat. Dan kita harap rancangan ini dapat dilaksanakan pada tahun ini juga. Itu yang berhubung dengan pengambilan guru ko-kurikulum.

Saya juga menyedari sebagaimana Yang Berhormat sendiri menyedari bahawasanya rancangan ko-kurikulum ini mungkin mempunyai banyak masalah pada waktu ini kerana rancangan ini adalah rancangan yang baru sahaja dimulakan dan biasanya bagi rancangan yang baru dimulakan itu adalah berbagai-bagai masalah yang akan dihadapi. Tetapi kita harap dengan adanya pihak Kementerian sendiri yang sentiasa memerhati pelaksanaan rancangan ini, Insya Allah segala masalah yang timbul dari masa ke semasa akan dapat kita selesaikan.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Nampaknya Yang Berhormat lebih confident daripada orang-orang yang menjawab mengenai skandal BMF. Tuan Yang di-Pertua, apakah nisbah bilangan guru dan bilangan bilik darjah yang digunakan untuk. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, duduk sebentar. Yang Berhormat, saya harap jangan diminta-minta ditegur. Silakan.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, apakah nisbah bilangan guru dan bilik darjah yang digunakan untuk mendapat angka kekurangan lebih daripada 19,000 guru.

Keduanya, saya nampak ada kekurangan guru untuk Bahasa Malaysia sama ada di sekolah-sekolah

rendah ataupun menengah dan saya dapati setengah-setengah guru itu kelayakannya tidak tinggi dan pengalamannya tidak banyak? Adakah Yang Berhormat berpendapat ini akan menjejaskan dasar pelaksanaan pelajaran Bahasa Malaysia.

Ketiganya, bolehkah Yang Berhormat menyebutkan bilangan guru sandaran yang diambil untuk latihan masa cuti daripada SRJKC, SRJKT dan SRK untuk tahun lepas dan tahun ini?

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan masalah kekurangan guru untuk Bahasa, ini sebenarnya soalan Nombor 8 yang boleh dijawab kemudian nanti, kerana panjang juga kalau saya hendak menjawab sekarang pun, melainkan jika saya diminta.

Timbalan Yang di-Pertua: Saya bersetuju. Saya pun lalai sedikit, minta maaf.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Ya, terima kasih. Saya jawab kemudian.

Berhubung dengan guru nisbah untuk classroom itu, tidak ada pada saya. Minta maaf, Yang Berhormat, akan saya berikan angka itu.

Yang keduanya, berhubung dengan guru sandaran yang telah diberi latihan untuk guru-guru SRJKC itu sedang dijalankan sekarang ini bilangannya kira-kira dalam 1,005, begitulah. Saya tidak dapat hendak beri angka yang tepat, tetapi begitulah. Usaha memberi latihan itu sentiasa berjalan setahun ke setahun.

Wan Ibrahim bin Wan Abdullah: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Menteri ada menyebut bahawa salah satu daripada langkah mengurangkan

daripada kekurangan guru ini ialah dengan pengambilan semula guru-guru yang telah bersara. Kita tahu bahawa guru-guru yang bersara sekarang ini ramai adalah daripada kalangan bersara secara pilihan. Dan sebab mereka bersara adalah kerana gaji mereka tidak naik sudah 10 sampai 12 tahun mati. Jadi, bagi mengelakkan persaraan secara pilihan ini, apakah langkah Kerajaan atau Kerajaan bercadang untuk memberikan kenaikan kepada mereka atau menyusun satu tanggagaji ataupun satu skim yang tertentu bagi mengelakkan daripada mereka ini mati gaji sampai 10-15 tahun.

Soalan yang kedua, kekurangan sebanyak 19,000 orang di kalangan guru-guru ini, adakah merupakan suatu kekurangan hakiki ataupun hanya merupakan suatu kekurangan yang ada begitu sahaja. Maksud saya, kekurangan hakiki di mana sekarang terdapat kelas-kelas yang mempunyai muridnya lebih daripada 40 atau 45 orang, sedangkan nisbahnya adalah bagi satu darjah adalah 35 orang, terutama kelas KBSR. Jadi, adakah kekurangan 19,000 tadi merupakan kekurangan hakiki di mana kalau diagihkan mengikut nisbah yang sebenarnya, dia akan lebih umpamanya daripada kekurangan yang diberi.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, banyak soalan itu. Tuan Yang di-Pertua, yang pertamanya ini fasal guru-guru yang bersara secara pilihan sendiri, secara option. Memanglah bilangan itu bukanlah satu bilangan yang besar sangat. Tetapi kalau dia hendak bersara dan tidak mahu berkhidmat semula kita tidak boleh menahan. Mungkin ada antara guru yang terpaksa bersara tetapi setelah sampai umur 55 tahun mungkin ingin berkhidmat lagi dan dalam hal ini bolehlah satu cara atau satu kaedah bolehlah kita adakan untuk

mengambil mereka berkhidmat semula setelah mereka bersara itu.

Soalan sama ada persaraan guru-guru yang sampai umurnya 50 tahun atas pilihan sendiri itu disebabkan oleh gaji itu, tidak dapatlah saya hendak beritahu apakah sebabnya, mungkin ada opportunity yang lebih baik lagi, maka sebab itu dia hendak bersara secara pilihan apabila meningkat umurnya 50 tahun. Tetapi berkaitan dengan hal-hal yang berhubung dengan perubahan tanggagaji, saya ingat itu soalan lain, tidak patut saya jawab kerana ini adalah di bawah bidang Kementerian yang lain. Walau bagaimanapun, bagi Kementerian Pelajaran, usaha mewujudkan dua skim perkhidmatan itu dianggap sebagai satu usaha yang boleh memberi nafas baru kepada perkhidmatan perguruan kerana kita anggap dengan adanya dua skim perkhidmatan itu maka peluang kenaikan pangkat, peluang kemajuan kerjaya akan lebih cerah dan lebih baik lagi. Sebenarnya dua skim yang sedang dirangka untuk perkhidmatan guru-guru itu mempunyai dalamnya skim insentif kerana terdapat di dalamnya itu kebolehan dinaikkan pangkat berasaskan kepada pengalaman dan menjamin kerjaya yang lebih baik daripada yang mereka ada pada masa sekarang ini.

Berhubung dengan sama ada kekosongan itu berupa kekosongan hakiki atau tidak, itu sebagaimana yang saya katakan tadi, kekosongan yang dimaksudkan itu ialah kekosongan guru yang terlatih. Ertinya, kita kekurangan guru yang terlatih. Walaupun kekurangan guru itu sebanyak 19,000 tetapi kita terpaksa mengambil guru secara lain. Antaranya ialah cara mengambil guru sandaran, kerana ramai pelajar-pelajar yang ada di sekolah yang berkehendakan kepada khidmat guru, mesti ada guru yang hendak mengajar. Kalau kita tidak mencari cara lain

untuk mengisikan kekosongan itu dengan cara guru sandaran itu maka terlalu banyaklah nanti murid-murid yang tidak akan dapat belajar kerana ketiadaan guru. Dan kalau diambil perhitungan semua guru terlatih, guru sandaran, guru sementara, jadi semua yang berkhidmat dengan Kementerian Pelajaran ialah berbagai-bagai kategori. Nisbah yang kita capai itu adalah satu nisbah yang cukup baik, 1:20. Dan ini satu nisbah yang dianggap oleh banyak pihak sebagai satu nisbah yang agak tinggi yang ada di negara kita pada masa sekarang ini. Minta maaf, saya silap tadi, bukan 1:20, itu universiti, bukan di sekolah. Minta maaf.

PROJEK PEMBANGUNAN— SEMAKAN

4. Tuan Lee Lam Thye minta Perdana Menteri menyatakan sejauh mana Kerajaan telah menyemak balik berbagai projek yang melibatkan modal yang besar bagi memastikan sama ada ianya perlu atau boleh ditangguhkan memandangkan situasi ekonomi yang teruk di negara ini. Sejauh mana Kerajaan Persekutuan mendapat kerjasama dari Kerajaan-kerajaan Negeri dalam hal ini.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob): Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sentiasa menyemak dengan terperinci dari semasa ke semasa semua projek-projek pembangunan untuk menyesuaikan dengan keadaan ekonomi negara. Dalam urusan ini Kerajaan Persekutuan mendapat kerjasama dari Kerajaan-kerajaan Negeri.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, saya suka bertanya Yang Berhormat Menteri yang berkenaan sama ada pihak Kerajaan juga menyemak semula projek-projek di bawah Agensi di Luar Belanjawan (OBA) dan jika sekiranya ada, bolehkah Yang Berhormat Menteri

yang berkenaan memberitahu di sini agak berapa buahkah projek-projek di bawah OBA itu yang telah ditangguhkan?

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya dalam keadaan sekarang ini beberapa langkah diambil untuk mengatasi keadaan kemelesetan ekonomi ini. Kerajaan menubuhkan sebuah Jawatankuasa mengenai kemelesetan ekonomi yang mana satu daripada maksud penting dalam rangka mengukuhkan kedudukan kewangan negara ialah menyusun semula keutamaan projek-projek dalam sektor awam termasuk juga projek-projek dalam agensi, dan ini meliputi kajian banyak projek yang tak dapat saya senaraikan.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Kita diberitahu dalam Dewan yang mulia ini oleh pihak Kerajaan beberapa kali bahawa projek-projek pembangunan digantungkan ataupun bergantung kepada keupayaan ekonomi negara kita. Dengan ini saya ingin mendapat tahu daripada Yang Berhormat Menteri apakah keupayaan telah diberi kepada projek Bakun itu di mana peruntukan sebanyak \$10 billion akan diperlukan untuk melaksanakan projek itu. Adakah Kerajaan bercadang untuk mengkaji semula pelaksanaan projek memandangkan keadaan ekonomi yang kian bertambah merosot?

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob: Tuan Yang di-Pertua, projek Bakun juga termasuk satu daripada projek yang dikaji tetapi seperti yang telah dinyatakan dalam kajian sekarang ini kita juga melihat dari segi keuntungan dan kebaikan pelaksanaan projek yang demikian dan Kerajaan telah menyatakan dari segi projek Bakun ini sebenarnya banyak manfaat boleh didapati oleh negara jika ianya dilaksanakan.

PELAN INDUK PERTANIAN

5. Dr Koh Tsu Koon minta Menteri Pertanian menyatakan apakah negeri-negeri di mana pelan induk pertanian telah digubal. Apakah strategi-strategi yang sama bagi pelan-pelan induk ini bagi negeri-negeri yang berlainan. Bagi negeri-negeri seperti Pulau Pinang dan Perlis di mana tanah adalah terhad secara bandingan, adakah strategi-strategi berlainan. Di Pulau Pinang khasnya, bagaimanakah pelan seumpama ini disesuaikan dengan rancangan-rancangan PERDA dan bagaimanakah pelan ini akan memberi faedah kepada petani-petani semua kaum.

Timbalan Menteri Pertanian (Dr Goh Cheng Teik): Kementerian Pertanian sebenarnya telah terlibat dalam banyak penggubalan pelan pembangunan pertanian semasa hendak merancang dan melaksanakan Projek-projek Pembangunan Pertanian Bersepadu.

Di samping itu, Kementerian ada juga menyediakan pelan pembangunan pertanian bagi zon atau daerah tertentu seperti bagi Pulau Labuan dan daerah Baling, Sik dan Padang Terap dan lain-lain. Pada asasnya pendekatan adalah menggunakan potensi atau sumber sepenuhnya bagi tujuan meninggikan pendapatan petani-petani. Tetapi perancangan aktiviti dan pemilihan tanaman adalah tertakluk kepada keadaan iklim, kesesuaian tanah dan lain-lain.

Bagi kes penggubalan pelan pembangunan pertanian Pulau Pinang, ianya dibuat secara "in-house" oleh semua Jabatan dan agensi di bawah Kementerian Pertanian. Strategi pembangunan yang digariskan oleh pelan induk pertanian negeri Pulau Pinang adalah berbeza sedikit berbanding dengan lain-lain negeri. Ini memandangkan negeri Pulau Pinang mempunyai kawasan pertanian

yang terhad untuk pembangunan tanah baru, di samping menghadapi masalah persaingan penggunaan tanah daripada perkembangan bandar dan perusahaan.

Berdasarkan kepada keadaan ini, strategi bagi pembangunan pertanian pada masa hadapan di Pulau Pinang terpaksa ditumpukan kepada pembangunan in-situ menurut garis-garis panduan berikut:

- (i) penggunaan tanah-tanah pertanian secara optima;
- (ii) pemaksimalan gunatanah; dan
- (iii) memaksimumkan hasil untuk setiap unit keluasan.

Pelan Induk Pertanian Negeri Pulau Pinang bertujuan mempergiatkan rancangan-rancangan pembangunan pertanian yang meliputi pembangunan tanaman, ternakan haiwan dan ternakair.

Selaras dengan matlamat rancangan-rancangan pembangunan pertanian ini, PERDA boleh memainkan peranan yang penting bagi melaksanakan semua program pembangunan pertanian yang dirancang terutamanya dalam bidang perusahaan berasaskan pertanian.

Penglibatan PERDA dalam bidang perusahaan berasaskan pertanian akan dapat meningkatkan nilai ditambah pengeluaran pertanian semua petani-petani di negeri Pulau Pinang. Tentang faedah dari Pelan Induk ini, saya ingin menegaskan bahawa semua bangsa dapat menyertai pelan ini dan menikmati faedah secara langsung.

Dr Koh Tsu Koon: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apakah bentuk penyelarasan yang telah diwujudkan di antara Jabatan Pertanian Negeri dan pihak PERDA supaya dapat menyelaraskan semua projek-projek pembangunan yang ada berkaitan dengan pertanian?

Dr Goh Cheng Teik: Tuan Yang di-Pertua, PERDA ialah sebuah agensi di bawah kawalan Kementerian yang lain. Walau bagaimanapun apa-apa program yang dirancang oleh PERDA sentiasa mendapat perhatian dan sokongan agensi-agensi dan Jabatan-jabatan di bawah Kementerian Pertanian. Setakat ini tidak ada apa-apa masalah dalam hubungan antara PERDA dan Kementerian Pertanian.

PATA—ANGGARAN BELANJAWAN DEWAN BANDARAYA

6. Tuan Mohd. Idris bin Mohd. Basri minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan berapakah anggaran perbelanjaan yang telah dibelanjakan oleh pihak Dewan Bandaraya dalam menghiasi dan membersihkan Kuala Lumpur untuk menyambut sidang PATA setakat ini. Bagaimanakah sambutan pihak tuanpunya bangunan dan kedai dalam menghiasi persekitaran kawasan mereka.

Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan (Tuan Ahmad Shah bin Datuk Hussein Tambakau): Tuan Yang di-Pertua, usaha Dewan Bandaraya Kuala Lumpur dalam program mengindah dan membersihkan Bandaraya Kuala Lumpur seperti yang kita saksikan sekarang sebenarnya adalah program pembangunan tahunannya sendiri.

Mengikut kebiasaannya, sebanyak \$53,451,776 adalah diperuntukkan setiap tahun untuk tujuan pengindahan dan pembersihan Bandaraya kita. Perbelanjaan yang terlibat adalah dari peruntukan pembangunan tahunan.

Dewan Bandaraya Kuala Lumpur tidak ada memperuntukkan perbelanjaan khas untuk menyambut Persidangan PATA. Sebaliknya sempena dengan Persidangan PATA

yang akan berlangsung pada bulan April ini, maka Dewan Bandaraya Kuala Lumpur telah mengutamakan supaya beberapa program pembangunan untuk mengindahkan bandar yang dirancang pelaksanaannya untuk tahun ini dipercepatkan supaya dapat disiapkan sempena Persidangan PATA di negara ini.

Dalam usaha mencantikkan wajah bandar Kuala Lumpur ini, Dewan Bandaraya Kuala Lumpur telah meminta kerjasama daripada tuan-tuanpunya bangunan supaya mengecat semula dan membersihkan bangunan-bangunan mereka; manakala bagi bangunan-bangunan lama dan buruk yang tidak sesuai lagi untuk didiami tuan-tuanpunya bangunan diminta untuk merobohkannya.

Dewan Bandaraya Kuala Lumpur mendapat sambutan yang baik daripada tuan-tuanpunya bangunan untuk tujuan ini, di mana sehingga ini kira-kira 80% daripada tuan-tuanpunya bangunan telah memberikan kerjasama mereka.

Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, satu daripada yang menjadi kurang bersih ialah, apabila di waktu malam terdapat stall-stall terutama di Chow Kit Road dan juga di kawasan Campbell, ini juga mendapat tarikan daripada pelancong-pelancong yang datang ke negara kita nanti. Apakah ada cadangan pihak Bandaraya mengarah atau membuat perancangan supaya tuan-tuanpunya stall kedai-kedai makanan ini menjaga kebersihan tentang penyediaan tempat makanannya, kerusi mejanya, bangunannya supaya lebih cantik dan lebih bersih nampaknya. Dan begitu juga orang-orang yang menjual makanan dan juga buah-buahan itu, nampaknya kadang-kadang dijual oleh

budak-budak dengan pakaian yang selekeh, yang ini juga menggambarkan bahawa Bandaraya mempunyai penduduk seperti yang saya katakan tadi.

Tuan Ahmad Shah bin Datuk Hussein Tambakau: Tuan Yang di-Pertua, jawapannya ada.

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang di-Pertua, walaupun usaha untuk memperindahkan bandar itu adalah satu usaha yang baik, akan tetapi nampaknya menjelang Persidang PATA sahaja yang diadakan untuk di tonjolkan kepada orang ramai, jadi bolehkah Yang Berhormat menjamin bahawa selepas Persidangan PATA ini kempen untuk membersihkan bandar ini akan terus diadakan?

Yang kedua, dengan kempen ini adakah perniagaan oleh pekedai-pekedai kecil dan penjaja-penjaja terjejas?

Tuan Ahmad Shah bin Datuk Hussein Tambakau: Tuan Yang di-Pertua, mungkin Ahli Yang Berhormat tadi tidak dengar jawapan saya. Saya telah mengatakan bahawa ini adalah satu program tahunan yang kita membelanjakan begitu banyak duit untuk mengindah dan membersihkan Bandaraya kita.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat sekali lagi mengikut kebiasaannya sebanyak \$53,451,776 dibelanjakan untuk pengindahan dan pembersihan Bandaraya kita setiap tahun. Dan untuk Persidangan PATA pula pada tahun ini kita juga akan menggunakan sebahagian daripada peruntukan ini dan juga akan mempercepatkan perancangan yang telah pun dilaksanakan supaya dapat disiapkan dengan cepat.

Bagi soalan yang kedua, jawapannya tidak.

KADAR PERTUMBUHAN EKONOMI—KAJIAN

7. Dato Haji Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) apakah asas-asas kenyataan beliau yang menyatakan kadar pertumbuhan ekonomi dapat dipertahankan di tahap 6% bagi tahun 1986 dan adakah kadar ini realistik memandangkan harga pasaran barang-barang utama negara seperti bijih timah, getah, kelapa sawit dan petroleum sedang menghadapi kesulitan di pasaran dunia; dan
- (b) adakah pihak Kerajaan akan mengkaji semula kadar ini memandangkan faktor-faktor tersebut untuk menyatakan kadar yang lebih realistik dan apakah kadar tersebut.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Oo Gin Sun): Tuan Yang di-Pertua, ramalan mengenai Pertumbuhan Ekonomi Negara bagi tahun 1985 dan 1986 yang dibuat dalam Ucapan Belanjawan pada bulan Oktober tahun lalu adalah berasas kepada data-data mengenai prestasi ekonomi Malaysia sehingga bulan Mei atau Jun tahun 1985. Ia juga dibuat berasaskan ramalan ekonomi dunia yang dibuat oleh Kumpulanwang Antarabangsa, dengan izin IMF dan Pertubuhan untuk Kerjasama dan Pembangunan Ekonomi (O.E.C.D.) sehingga bulan September, 1985.

Ramalan Kadar Pertumbuhan Ekonomi tahun 1986 sebanyak 6% yang dibuat dahulu itu adalah juga berasaskan peningkatan pengeluaran petroleum mentah kepada 500,000 tong sehari dan kesan positif yang dijangkakan dari galakan-galakan baru terhadap pelaburan sektor swasta. Semasa ramalan itu dibuat harga barangan utama Malaysia dijangka merosot secara sederhana sahaja pada tahun 1986.

Tuan Yang di-Pertua, walau bagaimanapun semenjak Ucapan Belanjawan Menteri Kewangan dahulu, permintaan terhadap barangan utama keluaran negara kita menjadi lembab dari yang dijangkakan. Ini adalah kerana keadaan pengeluaran dunia barangan-barangan utama ini berlebihan dan ekonomi dunia masih berkembang dengan perlahan.

Sebagai sebuah ekonomi yang terbuka, Malaysia tidak dapat lari dari turut terjejas dengan kemelesetan ekonomi yang dialami oleh negara-negara rakan dagangan utamanya. Oleh itu tidaklah boleh dikatakan amalan yang dibuat sewaktu Belanjawan itu tidak realistik kerana ini berasaskan data-data dan perkembangan pada ketika itu.

Jawapan (b), Kerajaan sentiasa mengikuti perkembangan ekonomi dunia dan kesannya ke atas ekonomi Malaysia.

Berasaskan kedudukan ekonomi dunia dan data-data terbaharu mengenai prestasi ekonomi Malaysia tahun 1985, ekonomi Malaysia dianggarkan berkembang pada kadar 2.8% dalam tahun 1985 berbanding dengan ramalan dahulu sebanyak 5.2% dan kira-kira 13% dalam tahun 1986. Walau bagaimanapun anggaran kadar pertumbuhan 3% ini bukanlah anggaran muktamad dan akan dikaji semula bergantung kepada perkembangan-perkembangan yang boleh mempengaruhi permintaan dalam dan luar negeri serta arah aliran barangan utama seperti getah, bijih timah, kelapa sawit dan petroleum mentah.

Sukalah saya menyatakan di sini bahawa potensi ekonomi Malaysia untuk mencapai kadar pertumbuhan yang lebih tinggi dari 3% dalam tahun 1986 masih ada. Ini bergantung kepada perkembangan harga-harga barangan utama negara ini dan juga

inisiatif sektor swasta meningkatkan prestasinya berikutan dari berbagai pertumbuhan dasar yang telah diperkenalkan oleh Kerajaan bagi mengesankan kegiatan ekonomi negara ini.

GURU BAHASA MALAYSIA/ INGGERIS—KEKURANGAN

8. Tuan Mohamed Amin bin Haji Daud minta Menteri Pelajaran menyatakan apakah benar bahawa negara sekarang kekurangan guru-guru terlatih mengajar Bahasa Inggeris dan Bahasa Malaysia dan sekiranya benar apakah langkah-langkah yang boleh diambil bagi mengatasi masalah ini.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, memang benar kita sedang menghadapi masalah kekurangan guru-guru yang terlatih untuk mengajar Bahasa Malaysia dan bahasa Inggeris. Walau bagaimanapun Kementerian Pelajaran sedang berusaha untuk mengatasi masalah ini dan di antara langkah-langkah yang diambil ialah:

- (i) Menghantar pelajar-pelajar ke luar negeri untuk mengikuti pengajian khusus dalam bidang pengajaran bahasa Inggeris iaitu kursus TESL, dengan izin, (Teaching of English as a Second Language), iaitu untuk guru bahasa Inggeris.
- (ii) Mengadakan kursus TESL dan Bachelor of Education (Bahasa Malaysia) di universiti-universiti tempatan.
- (iii) Mengadakan kursus "conversion" di Fakulti Pendidikan Universiti Malaya dan Institut Bahasa untuk melatih dan mendedahkan kaedah pengajaran bahasa Inggeris kepada guru-guru siswazah.

- (iv) Mengambil siswazah-siswazah anjuran Jabatan Perkhidmatan Awam dalam berbagai bidang dan yang mempunyai kelulusan baik dalam Bahasa Malaysia dan bahasa Inggeris sebagai guru sandaran tanpa latihan. Mereka akan diberi biasiswa untuk mengikuti Kursus Diploma Pendidikan dalam bidang pengajaran Bahasa Malaysia atau bahasa Inggeris apabila mereka mendapat tempat di universiti-universiti tempatan;
- (v) Menambahkan bilangan pengambilan calon-calon guru Bahasa Malaysia dan bahasa Inggeris memasuki Maktab-maktab Perguruan.

Dato' Haji Saidin bin Haji Mat Piah: Soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Menteri telah menerangkan beberapa cara dan kaedah bagi mengatasi masalah kekurangan guru-guru bahasa Inggeris dan Bahasa Malaysia.

Saya ingin mendapat penjelasan, pada masa negara menghadapi masalah kekurangan guru bahasa dalam tahun 1950an, Kerajaan telah merancang sebuah Maktab Khas yang dinamakan Maktab Perguruan Bahasa bermula di Bukit Senyum, Johor Bahru, dan berpindah ke Pantai Valley, tidak lama kemudian Maktab ini telah dijadikan Maktab biasa untuk latihan guru. Selepas itu saya dengar ura-ura Kerajaan akan mengadakan semula supaya Maktab Bahasa berfungsi sepertimana yang asal.

Saya ingin bertanya adakah perkara ini sedang di dalam proses pelaksanaan untuk dijadikan Maktab Perguruan Bahasa sebagai Maktab yang berfungsi bagi mengeluarkan Guru-guru Bahasa?

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, benar.

Puan Hajjah Wan Zainab binti M. A. Bakar: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat dari Sungai Petani.

Puan Hajjah Wan Zainab binti M. A. Bakar: Tuan Yang di-Pertua, soalan saya adalah sama dengan soalan Yang Berhormat dari Padang Rengas.

Tuan Mohamed Amin bin Haji Daud: Tuan Yang di-Pertua, jawapan Menteri menyatakan benar kita kekurangan guru bahasa Inggeris dan Bahasa Malaysia. Adakah ini disebabkan kerana kita suatu masa dahulu selepas kemerdekaan ghairah dengan menambahkan wargenegara kita berpengetahuan sains dan teknologi sehingga kita lupa bahawa nilai-nilai sastera perlu bagi wargenegara kita Melayu dan juga Inggeris. Tetapi sekarang kita telah sedar bahawa kekurangan ini menjejaskan penuntut-penuntut kita sehinggakan kalangan guru susah hendak mencari penekanan mungkin tidak dibuat semasa dirancang, membanyakkan murid-murid yang pandai berpengetahuan bahasa Inggeris dan Melayu hinggakan baru-baru ini kita terdengar bahawa Professor Ungku Aziz telah merancang suatu rancangan untuk melatih graduan-graduan kita berbahasa Inggeris dengan pintarnya agar mereka ini laku di pasaran-pasaran swasta.

Timbalan Yang di-Pertua: Tidak ada soalan.

KAKITANGAN DAN KOMPLEKS LPN

9. Tuan Haji Seroji bin Haji Haron minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan berapa jumlah Kompleks LPN seluruh negara dan berapa jumlah kakitangan yang berkhidmat dengannya mengikut tingkatan kerja.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam (Tuan Hussein bin Mahmud): Tuan Yang di-Pertua, LPN mempunyai sebanyak 33 buah kompleks di seluruh negara yang terdiri dari 25 buah kompleks bersepadu, 5 buah kompleks mengering dan 3 buah kompleks mengilang.

Kedudukan bilangan kakitangan mengikut tingkatan kerja adalah seperti berikut:

	<i>Kumpulan</i>	<i>Bilangan</i>
A	.. .. .	—
B	.. .. .	70
C	.. .. .	895
D	.. .. .	1,330
	JUMLAH ..	2,295

Tuan Othman bin Abdul: Soalan tambahan. Memandangkan masih banyak masalah-masalah di LPN ini, saya hanya hendak bertanya satu soalan, memandangkan berlakunya banyak kesesakan lori yang membawa padi ke Kompleks-kompleks LPN di seluruh negara terutamanya negeri Kedah, adakah Kerajaan mempunyai perancangan yang tertentu bagi jangka pendek dan jangka panjang bagi mempercepatkan atau memudahkan petani-petani menjual padi mereka di Kompleks-kompleks LPN di seluruh negara.

Tuan Hussein bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, memang ada. Di antaranya ialah menambahkan jumlah jam bekerja di tiap-tiap kompleks tersebut, misalnya ada setengah kompleks menjalankan kerja-kerja sampai 24 jam, dan yang keduanya kita menggunakan khidmat kilang-kilang swasta. Di antaranya kita mewujudkan apa yang dikatakan skim upah kasar dan juga skim menjual padi kepada kilang-kilang swasta. Dengan cara demikian ini dapat mengelakkan lagi pertimbunan padi-padi yang mungkin boleh, menolong

mengurangkan perlonggokan ataupun perbarisan lori-lori di sepanjang kilang-kilang atau Kompleks-kompleks LPN.

BUKU CERITA KANAK-KANAK DI PASARAN

10. Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim minta Menteri Pelajaran menyatakan memandangkan banyak buku-buku cerita kanak-kanak telah diterbitkan oleh penerbit-penerbit swasta dan terdapat beberapa buku cerita telah dikarang dengan bahasa yang rendah mutu, adakah Kementerian boleh membuat suatu undang-undang di mana buku-buku cerita dikehendaki ditapis oleh Dewan Bahasa dan Pustaka sebelum buku-buku cerita dibenar dijual dalam pasaran.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pelajaran memang sedar bahawa masih banyak terdapat buku cerita kanak-kanak yang ada di pasaran pada masa ini yang rendah mutu bahasanya. Kementerian ini ada mengeluarkan garis panduan dan senarai buku-buku untuk kegunaan perpustakaan sekolah untuk mengelakkan sekolah-sekolah dari membeli dan menggunakan buku-buku yang rendah mutu bahasanya. Bukanlah tugas Dewan Bahasa dan Pustaka Ahli Yang Berhormat untuk menapis semua buku yang diterbitkan oleh penerbit-penerbit buku di negara ini. Walau bagaimanapun pihak Kementerian Pelajaran telah meminta Majlis Kemajuan Buku Kebangsaan mengkaji masalah mutu penerbitan buku di negara ini perlu mengambil langkah-langkah yang sesuai dan langkah-langkah yang perlu diambil dan sesuai untuk mengawalinya.

Majlis Kebangsaan Buku ini dianggotai oleh wakil-wakil daripada Persatuan Penerbit Malaysia, Persatuan Editor Malaysia dan

Persatuan Penterjemah Malaysia. Mereka mengadakan kerjasama untuk mengawal masalah ini. Di antara langkah-langkah yang telah dijalankan ialah mengadakan kursus-kursus bahasa dan terjemahan untuk Editor-editor dan mereka yang berminat untuk menterjemah buku.

Dasar Buku Negara telah diterima oleh Kerajaan juga akan memberi perhatian kepada masalah mutu penerbitan buku di negara kita.

Timbalan Yang di-Pertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 11 hingga 31 adalah diberi di bawah ini).

KEMALANGAN JALAN RAYA MELIBATKAN KENDERAAN BERAT

11. Tuan Bohari bin Haron minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) semenjak penggunaan alat pengesan laju (speed warning device) di kenderaan-kenderaan berat adakah kemalangan melibatkan kenderaan-kenderaan berat berkurangan;
- (b) adakah Kementerian sedar begitu banyak kenderaan-kenderaan berat yang tidak mematuhi had laju walaupun kenderaan-kenderaan telah dipasang dengan alat tersebut; dan
- (c) berapakah jumlah pemandu-pemandu yang telah dikenakan tindakan kerana tidak mematuhi had laju sejak penggunaan alat tersebut diwajibkan.

Menteri Pengangkutan (Dato' Dr Ling Liong Sik):

- (a) Kementerian Pengangkutan sentiasa berusaha untuk

mengesan kadar kemalangan jalan raya yang melibatkan kenderaan-kenderaan berat semenjak penggunaan alat amaran had laju. Pada saat ini belum dapat dipastikan lagi sama ada penggunaan alat tersebut telah mengurangkan kemalangan kenderaan-kenderaan berat.

Sungguhpun ada berlaku kemalangan yang melibatkan kenderaan berat semenjak pelaksanaan alat amaran had laju, adalah sukar untuk menentukan kemalangan tersebut disebabkan oleh sikap pemandu yang tidak mematuhi kepada undang-undang alat amaran had laju. Yang demikian adalah terlalu awal untuk mengetahui sama ada kemalangan melibatkan kenderaan-kenderaan berat telah berkurangan atau tidak, memandangkan pelaksanaan alat amaran had laju dimulakan pada 1hb Januari, 1986.

- (b) Kementerian ini sedar dan ada menerima laporan-laporan bahawa banyak kenderaan-kenderaan berat tidak mematuhi had laju yang ditetapkan walaupun kenderaan-kenderaan telah dipasang dengan alat tersebut.
- (c) Sejak penggunaan alat amaran had laju diwajibkan pada 1hb Januari, 1986 agensi penguatkuasa iaitu JPJ dan Polis Trafik telah dapat mengesan sebanyak 25 kes tidak mematuhi had laju.

HARGA BARANGAN SUMBER LAUT

12. Tuan Yahya bin Haji Zakaria minta Menteri Pertanian menerangkan apakah langkah yang diambil dan akan diambil bagi

menstabilkan harga barangan sumber laut.

Dr Goh Cheng Teik: Setakat ini Kerajaan tidak bercadang untuk mengadakan program menstabilkan harga bahan-bahan sumber laut kerana pada masa ini para pengeluar dan pengguna tiada menghadapi apa-apa masalah mengenai harga barang berkenaan.

SOSIALIS MALAYSIA DIHASUT OLEH KUASA ASING

13. Tuan Gooi Hock Seng minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) apakah bukti yang ada yang membolehkan beliau mendakwa baru-baru ini bahawa Sosialis Malaysia sedang dihasut oleh kuasa-kuasa asing; dan
- (b) sama ada ianya satu kesalahan di bawah undang-undang Malaysia untuk menjadi seorang sosialis.

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob:

- (a) Kerajaan memang mempunyai bukti bahawa kumpulan-kumpulan sosialis sedang dihasut oleh kuasa-kuasa asing. Oleh kerana sebab-sebab keselamatan dan perhubungan antarabangsa, maklumat-maklumat lanjut mengenai bukti itu tidaklah dapat diterangkan.
- (b) Adalah bukan menjadi satu kesalahan di bawah undang-undang Malaysia bagi seseorang itu menjadi sosialis.

LAPORAN KOMITI PEMBANGUNAN TANAH TINGGI SARAWAK

14. Tuan Mutang Tagal minta Menteri Pertanian bilakah Kerajaan akan melaksanakan cadangan-cadangan terkandung dalam Laporan

Komiti Pembangunan Tanah Tinggi Bahagian Keempat dan Kelima Sarawak. Adakah Kerajaan bercadang supaya pembangunan tanah tinggi di Sarawak ini dibuat secara mini estet melalui perkhidmatan extension tanpa menjual ataupun memindahkan hakmilik tanah kepada syarikat swasta ataupun syarikat asing. Di dalam apakah peranan sebenarnya Bank Pertanian yang mempunyai cawangan di Lawas dan Miri; dan sama ada Kementerian Pertanian akan bekerjasama dengan Jabatan Tanah dan Ukur, Sarawak supaya tanah temuda kaum Bumiputera yang terletak dalam kawasan tersebut disukat untuk memudahkan para petani memohon pinjaman dari pihak Bank. Jika tidak, mengapa.

Dr Goh Cheng Teik: Untuk makluman Yang Berhormat, Laporan Komiti Pembangunan Tanah Tinggi yang telah disediakan oleh Jabatan Pertanian Negeri Sarawak adalah kajian peringkat permulaan dan merupakan kajian indicative bagi pembangunan tanah tinggi di bahagian ke-4 dan ke-5 di Sarawak. Oleh yang demikian semua cadangan-cadangan yang dikemukakan dalam laporan tersebut perlu dikaji dengan lebih mendalam dan perlu juga dirujuk kepada pihak Kerajaan di peringkat atasan sebelum ianya dapat dilaksanakan.

Oleh kerana kajian itu merupakan kajian peringkat permulaan maka cadangan cara-cara melaksanakan pembangunan tanah tinggi yang dikemukakan di laporan tersebut tidak muktamad dan kajian lanjut mengenainya perlu dijalankan.

Peranan Bank Pertanian adalah untuk menggalak pembangunan Pertanian Negara melalui penyediaan kredit dan pinjaman dalam memenuhi keperluan petani, nelayan dan pengusaha menjalankan projek-projek pertanian mereka.

Sehubungan dengan ini, Bank Pertanian juga berperanan melalui kemudahan kredit untuk melaksanakan Dasar Ekonomi Baru dan Dasar Pertanian Negara iaitu bersama-sama di mana sesuai untuk membasmi kemiskinan di kalangan penduduk luar bandar dan menyusun semula masyarakat dan meningkatkan pengeluaran dan pendapatan ladang.

Bank menyediakan skim-skim pinjaman yang khusus untuk menampung keperluan kewangan golongan-golongan tertentu yang telah dikenalpasti oleh pihak Kerajaan. Bank Pertanian juga menyelenggarakan wang simpanan dari orang ramai dengan menyediakan kemudahan-kemudahan khidmat banking dikebanyakan cawangan-cawangannya.

Bank Pertanian mempunyai 56 cawangan-cawangan di seluruh negara. Bank sentiasa bekerja rapat dengan Jabatan/Agensi Kerajaan yang lain dalam menjayakan sesuatu projek pembangunan kawasan seperti KEJORA, DARA, KETENGAH, IADP-IADP dan lain-lain. Peranan Bank di Cawangan-cawangannya di Lawas dan Miri adalah sama seperti cawangan-cawangannya yang lain melainkan hanya perkhidmatan simpanan biasa dan simpanan tetap sahaja belum dilaksanakan.

Bank Pertanian Malaysia dari masa ke semasa melalui Kementerian Pertanian dan melalui usahanya sendiri sentiasa membangkitkan masalah-masalah yang ada kaitan dengan urusan-urusan Kementerian dan Bank untuk mengatasi masalah-masalah tersebut. Walau bagaimanapun Kementerian dan juga Bank Insyalah akan bekerjasama dengan Jabatan Tanah dan Ukur Sarawak supaya tanah temuda kaum Bumiputera yang terletak di dalam kawasan tersebut disukat untuk memudahkan para petani memohon pinjaman pihak Bank.

BUKU-BUKU TEKS UNTUK SEKOLAH-SEKOLAH

15. Tuan Haji Ahmad Hambal bin Yeop Majlis minta Menteri Pelajaran menyatakan:

- (a) kejayaan Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) menyediakan Buku-buku Teks untuk Sekolah-sekolah Menengah dan Rendah di dalam Mata Pelajaran Sastera dan Sains; dan
- (b) mengapakah berlaku begitu banyak Buku-buku Teks dan Buku-buku Kerja yang digunakan oleh kedua-dua peringkat sekolah-sekolah tersebut pada hari ini bukan dari terbitan DBP. Adakah mutu buku-buku terbitan DBP lebih rendah mutunya dari penerbit-penerbit yang lain. Apakah usaha pihak yang berkenaan untuk mengatasi keadaan yang berlaku ini.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi:

- (a) Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) sebagai sebuah penerbit Kerajaan ditugaskan untuk menguruskan penerbitan buku berdasarkan perancangan dan keperluan negara dalam jangka masa tertentu dan mengikut penjadualan kerja yang telah dibuat.

Sejak beberapa tahun dahulu lagi DBP telah berjaya menerbitkan buku-buku teks untuk sekolah rendah dan menengah dalam semua mata pelajaran sastera dan sains berdasarkan kurikulum yang disediakan oleh Pusat Perkembangan Kurikulum, Kementerian Pelajaran Malaysia.

- (b) Tugas dan tanggungjawab menyediakan dan menerbitkan buku-buku teks untuk Sekolah

Kebangsaan/Sekolah Rendah Kebangsaan diberikan kepada Dewan Bahasa dan Pustaka sepenuhnya.

Semua buku teks yang diterbitkan oleh DBP (dan juga swasta) telah terlebih dahulu dinilai dan diperakui oleh Biro Buku Teks, Kementerian Pelajaran. Oleh itu tidak timbul masalah buku-buku terbitan DBP lebih rendah mutunya jika dibandingkan dengan buku-buku yang diterbitkan oleh penerbit-penerbit swasta.

DBP tidak menerbitkan buku kerja. Penerbitan buku-buku kerja adalah diusahakan oleh swasta sahaja dan pihak Biro Buku Teks tidak diberi kuasa untuk menilai dan memperakui buku-buku kerja ini.

KEPUJIAN BAHASA MALAYSIA BAGI PENGESAHAN JAWATAN GURU

16. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada Kementeriaannya akan melonggarkan syarat yang memerlukan kredit dalam matapelajaran Bahasa Malaysia di peringkat SPM bagi kira-kira 2,000 guru-guru yang belum disahkan yang berada dalam kategori C2 (pemegang SPM) yang telah berkhidmat di sekolah-sekolah Rendah Cina untuk lebih 10 tahun supaya mereka boleh diserapkan ke dalam perkhidmatan tetap pelajaran.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Mengikut Skim Perkhidmatan yang masih berkuatkuasa, semua Pegawai Perkhidmatan Pelajaran termasuk Kategori C2, disyaratkan mempunyai kepujian dalam Bahasa Malaysia di peringkat Sijil Pelajaran Malaysia sebelum dapat dilantik. Walau bagaimanapun, kelonggaran telah

diberi bagi melantik guru-guru yang mempunyai peringkat lulus sahaja tetapi disyaratkan memperolehi kepujian dalam Bahasa Malaysia sebelum disahkan dalam jawatan mereka. Pada masa ini Kementerian Pelajaran sedang mengkaji cadangan melonggarkan syarat ini bagi guru-guru berkenaan.

BANK NEGARA—OPERASI PASARAN WANG

17. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Kewangan menyatakan berapa jumlah wang yang dimasukkan oleh Bank Negara sejak 1-1-1985 hingga 28-2-1986 untuk menggalakkan berbagai jenis pembangunan ekonomi negara dan apakah kesannya setakat ini dan sama ada amaun seumpama itu memenuhi tujuan Kerajaan, jika tidak mengapa.

Menteri Kewangan (Tuan Daim Zainuddin): Sejak dari 1hb Januari, 1985 hingga 28hb Februari, 1986 Bank Negara Malaysia telah memasukkan sebanyak \$2,150 juta ke dalam sistem bank melalui operasi pasaran wang. Ini adalah bertujuan untuk menurunkan kadar faedah dan menyediakan mudahtunai yang diperlukan oleh bank-bank.

Selain daripada itu, Bank Negara juga telah mengubah keperluan mengenai cadangan berkanun dan harta mudahtunai dengan tujuan meninggikan mudahtunai ke dalam sistem bank. Langkah kewangan ini akan menyediakan jumlah bersih sebanyak \$1,040 juta lagi dalam sistem bank.

Akibat dari langkah-langkah tersebut, kadar faedah pinjaman asas mod bagi semua bank, telah turun daripada 12.25% setahun pada akhir tahun 1984 kepada 10.75% setahun pada akhir bulan Februari, 1986. Penurunan dalam kadar faedah berserta dengan lebih banyak

kumpulanwang yang boleh dipinjamkan oleh bank-bank, kegiatan ekonomi telah naik ke paras yang lebih tinggi.

Untuk menggalakkan pertumbuhan dalam industri-industri berorientasikan eksport, Bank Negara, dalam tahun 1985 telah menyediakan sebanyak \$1,729.4 juta sebagai kemudahan pembiayaan semula kepada pengeksport-pengeksport di bawah Skim Pembiayaan Semula Kredit Eksport. Di samping itu, Tabung Pelaburan Baru berjumlah sebanyak \$1,000 juta telah diadakan bagi menggalakkan pelaburan baru dalam tiga sektor utama iaitu pertanian, pembuatan dan pelancongan.

Untuk membiayai Program Khas Pembinaan Rumah Kos Rendah yang sedang dilancarkan oleh Kerajaan, Bank Negara juga akan menyediakan sebanyak \$500 juta dalam tahun 1986.

BURUH PAKSA KERETAPI MAUT

18. Datuk Jamaluddin bin Haji Suhaimi minta Menteri Luar Negeri menyatakan adakah Kerajaan telah mengenal pasti rakyat Malaysia yang telah menjadi buruh paksa keretapi maut di zaman Jepun yang kini berada di Thailand, Burma dan di Bangladesh. Adakah apa-apa rancangan untuk mereka.

Dato Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Dengan izin yang di-Pertua Dewan Rakyat, saya ingin menjawab soalan ini bersama soalan yang serupa yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari kawasan Pasir Mas pada 27hb Mac, 1986.

Kementerian Luar Negeri telah pun mengarahkan Kedutaan-kedutaan kita yang berkenaan supaya sentiasa memerhati kemungkinan rakyat Malaysia yang telah menjadi buruh paksa keretapi maut di zaman Jepun masih berada di negara-negara

tersebut. Walau bagaimanapun setakat ini usaha-usaha tersebut masih belum berhasil dan Kementerian ini tidak ada menerima maklumat-maklumat pasti mengenai perkara ini. Sekiranya saki-baki rakyat Malaysia yang terlibat dengan buruh paksa keretapi maut zaman Jepun benar-benar masih wujud di negara tersebut, Kementerian ini akan mengambil tindakan yang sewajarnya dan memaklumkan kepada pihak-pihak berkenaan di dalam usaha membawa mereka balik ke Malaysia.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, soal pembayaran pampasan telah pun dibangkitkan beberapa kali dahulu di dalam Dewan ini. Saya ingin menyatakan sekali lagi bahawa isu pembayaran pampasan telah pun diselesaikan dengan memuaskan.

Kerajaan Jepun telah pun memberi sebanyak \$25 juta kepada Malaysia sebagai "pembayaran muhibbah" (goodwill payment). Pembayaran ini dibuat setelah dipersetujui melalui satu perjanjian yang ditandatangani pada 27hb September, 1967 dan adalah menjadi polisi yang Kerajaan kita tidak berhasrat untuk membangkitkan soal pembayaran pampasan ini lagi.

PEMASANGAN ALAT AMARAN HAD LAJU

19. Tuan Othman bin Abdul minta Menteri Pengangkutan menyatakan adakah Kerajaan sedar bahawa alat pengesan had laju adalah tidak mendatangkan sebarang faedah memandangkan kenderaan-kenderaan berat masih lagi dipandu dengan laju kerana kekurangan penguatkuasaan. Apakah langkah-langkah lanjut kerajaan bagi memastikan kenderaan-kenderaan berat ini mematuhi had laju seperti yang ditetapkan.

Dato Dr Ling Liong Sik:
 Perlaksanaan pemasangan alat amaran had laju seperti yang telah saya maklumkan di Dewan Yang Mulia ini bukan sahaja dikuatkuasakan pada 1hb Januari tahun ini. Adalah terlalu awal untuk dipastikan sama ada pelaksanaannya tidak mendatangkan sebarang faedah. Oleh kerana penguatkuasaan mengenainya belum dijalankan sepenuhnya.

Tujuan pemasangan alat amaran had laju ini ialah untuk menyedarkan pemandu-pemandu supaya mengurangkan kelajuan kenderaan mereka untuk mengelakkan berlakunya kemalangan di jalan raya. Kementerian ini sedang mengambil apa jua langkah yang perlu untuk memastikan peraturan tersebut dipatuhi demi untuk keselamatan pengguna-pengguna jalan raya, sama ada melalui kempen kesedaran cermat memandu ataupun tindakan penguatkuasaan yang lebih tegas lagi.

BAHAN MENTAH/KOMODITI KELUARAN NEGARA

20. Tuan Haji Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan adakah beliau sedar di saat ini terdapat bahan-bahan mentah di komoditi keluaran negara kita kian hari kian merosot dan akibatnya yang amat teruk dan dirasakan oleh golongan pekebun-pekebun kecil, terutama getah, kelapa dan kelapa sawit. Jika sedar, apakah usaha-usaha yang dijalankan bagi membantu pekebun-pekebun kecil itu.

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Datuk Seri Mohd. Adib bin Haji Mohd. Adam):

1. Adalah benar bahawa bahan-bahan mentah dan komoditi keluaran negara kita kian merosot dan akibatnya yang amat teruk adalah dirasakan oleh

golongan-golongan miskin yang terlibat dalam pengeluaran barangan-barangan berkenaan. Malahan keadaan arah aliran kejatuhan harga barangan bagi bulan-bulan kebelakangan ini mempunyai ciri-ciri yang luar biasa jika dibandingkan dengan masa-masa lalu dan mempunyai implikasi yang lebih buruk dari yang pernah dialami.

2. Saya ingin menghuraikan dengan ringkas ciri-ciri luar biasa berkenaan perkara ini dengan menumpukan kepada arah aliran harga bagi barangan getah dan kelapa sawit. Bagi getah, keadaan kejatuhan harga lebih mengutarakan peringkat harga yang rendah dari kadar turun baik. Bagi kebanyakan bulan dalam tahun 1985 harga getah RSS3 umpamanya menunjukkan paras harga di antara 165.0¢/kilo hingga 178¢/kilo. Keadaan paras harga ini jika dibandingkan dengan paras harga dalam bulan-bulan dalam tahun 1984, bilamana serendah-rendah harga yang dicatat iaitu 180¢/kilo, sementara bagi kebanyakan bulan paras harga melebihi 200¢/kilo, jelas menunjukkan bahawa keadaan arah aliran harga bagi tahun 1985 sangatlah mendukacitakan. Bagi kebanyakan bulan dalam tahun 1985, paras harga berada di paras yang sedikit sahaja melebihi harga tindakan cetusan bawah (lower trigger action price) dalam operasi stok penimbal getah (buffer stock operation).
3. Apa yang lebih membimbangkan ialah kejatuhan harga minyak kelapa sawit yang mendadak sejak bulan Ogos, 1985. Pada bulan itu harga telah jatuh ke paras \$846.54 dan sejak itu harga terus jatuh dengan kuatnya hinggalah ke hari ini di mana

paras harga adalah lebih kurang \$432.00-\$455.00/m.t. Harga ini adalah lebih rendah dari kos pengeluaran purata yang dianggarkan lebih kurang \$500.00-\$550.00/m.t.

4. Keadaan harga yang rendah ini sangat menjejaskan pulangan kepada kumpulan-kumpulan sasar yang terlibat. Dalam menghadapi keadaan ini, scope (ruang lingkup) dan kemampuan kerajaan untuk mengawal harga adalah amat terhad. Ini kerana struktur dan keadaan harga barangan tersebut adalah ditentukan oleh keadaan pasaran dan ekonomi antarabangsa.
5. Bagaimanapun usaha-usaha sedang dijalankan bagi meningkatkan pendapatan peneroka, peserta dan pekebun kecil melalui peningkatan daya pengeluaran, pengurangan kos pengeluaran, mengadakan insentif-insentif serta langkah-langkah untuk mempelbagaikan aktiviti ekonomi, memperkukuhkan kecekapan daya persaingan dan memperluaskan kegiatan-kegiatan hiliran. Sebagai tindakan segera (Emergency Measures), langkah-langkah yang ditekankan adalah bagi program jangka pendek yang memberi kesan segera kepada peningkatan pendapatan. Di antara program yang telah dikenalpasti dan dilaksanakan oleh agensi-agensi di bawah Kementerian ini ialah:

- (i) Mempergiatkan kegiatan-kegiatan "off-farm" melalui usaha-usaha menanam tanaman kontan, ternakan kambing biri-biri, lembu susu dan ayam itik serta

ternakan ikan air tawar. Usaha-usaha sampingan seperti kerja-kerja tangan, pemerosesan bahan makanan secara kecil-kecilan juga telah dilaksanakan.

- (ii) Mewujudkan kumpulan-kumpulan belia yang dikenali sebagai "Briged Belia Tani" di rancangan-rancangan tanah dengan dirangka program latihan dalam bidang-bidang kegiatan sampingan yang membolehkan mereka menceburkan diri. Bagi mereka yang berminat di dalam perniagaan, perusahaan, tanaman untuk komersial dan ternakan kemudahan pinjaman akan disediakan. Di samping itu mereka juga akan diberi latihan disiplin ala tentera (Pra-militari) bagi mewujudkan kumpulan-kumpulan belia yang berdisiplin yang boleh digembelingkan untuk memenuhi keperluan semasa yang ditentukan oleh kerajaan.
- (iii) Memperkenalkan dan memperluaskan amalan konsep "Ladang Berintegrasi" di mana peneroka, peserta dan pekebun-pekebun kecil digalakkan mempelbagaikan aktiviti di atas kawasan ladang mereka dengan aktiviti yang sesuai seperti ternakan, penanaman sayuran dan perusahaan kecil terutama semasa ladang belum mengeluarkan hasil. Seterusnya aktiviti ini akan diteruskan bagi

mengurangkan pergantungan mereka kepada bahan pengeluaran utama sebagai punca pendapatan. Dalam

usaha-usaha ini, kerajaan telah mengenalpasti bahawa masalah pemasaran merupakan faktor terpenting. Oleh itu kerajaan akan mengambil langkah untuk memperkemaskan sistem penyelarasan pemasaran yang sedia ada. Kerajaan juga mendapati bahawa potensi untuk mendapat sokongan dari pihak swasta bagi mendapat jaminan pasaran setakat ini tidak dieksploitasi sepenuhnya. Perkara ini terjadi kerana keadaan penyelarasan yang kurang berkesan. Sehubungan dengan masalah itu kerajaan akan mengambil inisiatif bagi mewujudkan koordinasi yang lebih tersusun untuk membolehkan hubungan yang lebih bermakna di antara pihak pengeluaran dengan pihak swasta.

- (iv) Mewujudkan skim jaminan pendapatan minima. Di bawah skim ini mereka diberi jaminan paras pendapatan bulanan yang minima. Jika pendapatan bulanan berkurangan melebihi paras minima, agensi akan menokok tambah pendapatan ke paras yang ditentukan. Penerima-penerima akan membayar balik jumlah yang ditambah bilamana pendapatan ladang melebihi paras tersebut.

PENEROKA TANAH HARAM

21. Tuan Ibrahim Azmi bin Hassan minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan:

- (a) apakah langkah-langkah Kerajaan terhadap mereka yang telah meneroka tanah-tanah haram berpuluh-puluh atau ratusan ekar tanah di dalam hutan dengan menanam pokok-pokok getah atau kelapa sawit tanpa mendapat sebarang kebenaran Kerajaan; adakah akan diberi hakmilik dengan geran-geran rasmi; jika ya, bagaimanakah cara-caranya, jika tidak adakah disia-siakan begitu sahaja usaha-usaha mereka;
- (b) sebagaimana yang diketahui bahawa pihak FELDA menempatkan peneroka-penerokanya ialah untuk menjalani pekerjaannya di kebun-kebun kelapa sawit dan getah adakah pihak FELDA akan beralih kepada apa-apa tanaman lain selain dari kelapa sawit dan getah seperti tanaman lada hitam dan sebagainya, ataupun ianya telah wujud sekarang.

Datuk Seri Mohd. Adib bin Haji Mohd. Adam:

- (a) Mengikut peruntukan Undang-undang Tanah yang sedia ada, tidak sesiapa pun dibenarkan menduduki dan mengusahakan tanah Kerajaan secara haram. Menurut Seksyen 425 Kanun Tanah Negara, adalah menjadi satu kesalahan menduduki/ mengusahakan tanah Kerajaan atau mengeluarkan hasil dari tanah Kerajaan secara haram. Jika didapati salah, mahkamah boleh menjatuhkan hukum-hukum seperti berikut:
- (i) Denda tidak melebihi \$10,000; atau

- (ii) Penjara tidak melebihi selama satu tahun; atau
- (iii) Kedua-dua hukum tersebut di atas.

Selain daripada itu, Seksyen 426A Kanun Tanah Negara juga menyatakan iaitu sesiapa yang terlibat pendudukan tanah kerajaan secara haram seperti menanam pokok getah dan kelapa sawit ke atas tanah kerajaan, boleh ditahan (arrest), jentera-jentera seperti trektor dan lain-lain alat yang digunakan untuk kegiatan tanaman pokok boleh dirampas dan apa-apa bangunan atau pembinaan lain ke atas tanah tersebut dirobuhkan atau diambil alih oleh Pihak Berkuasa Negeri (State Authority).

Walau bagaimanapun, tiap-tiap negeri, selain daripada mengambil tindakan mahkamah, mempunyai dasar-dasar tertentu untuk mengatasi aktiviti tanaman secara haram.

- (b) Pada asasnya, penentuan jenis tanaman di rancangan-rancangan FELDA adalah bergantung kepada kesesuaian tanah, keadaan permukaan bumi dan keadaan iklim. Selain daripada itu aspek yang penting dalam penentuan jenis tanaman ialah pulangan yang diperolehi daripada tanaman itu sendiri. Aspek ini boleh mempengaruhi taraf ekonomi peneroka dan seterusnya mencorakkan kegiatan ekonomi dan sosial sesebuah rancangan itu.

Untuk makluman Yang Berhormat, pada masa ini sawit terus merupakan tanaman utama di rancangan-rancangan FELDA dengan keluasan 436,713 hektar; diikuti pula oleh getah seluas 188,446 hektar; koko seluas 18,005 hektar dan

tebu seluas 5,118 hektar. FELDA tidak bercadang untuk beralih kepada tanaman-tanaman lain, sekurang-kurangnya buat masa ini memandangkan dari kajian yang telah dijalankan; didapati pembangunan rancangan sawit memberikan kadar pulangan dalaman (IRR) 19%, koko 16% dan getah 9.4%. Ini menunjukkan pembangunan FELDA ini adalah "berdaya maju" (viable) dan memberikan pulangan yang baik.

Tanaman lada hitam dan tanaman lain mungkin akan diberi pertimbangan sekiranya ianya mendatangkan pulangan yang baik. Pembangunan rancangan FELDA sebagaimana Yang Berhormat maklum, tidak hanya mementingkan pulangan ekonomi semata-mata. Tetapi yang lebih penting ialah tanggungjawab dan objektif sosio-ekonomi yang perlu dilaksanakan.

PENDATANG HARAM INDONESIA—STATISTIKS

22. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Buruh menyatakan:

- (a) jumlah pendatang haram Indonesia yang dianggarkan bekerja dalam sektor ladang dan pembinaan di Malaysia;
- (b) nyatakan langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan untuk mencegah pendatang haram daripada bekerja dalam ladang-ladang dan tapak-tapak pembinaan;
- (c) apakah Kerajaan bercadang meluluskan undang-undang yang memerlukan secara wajib warganegara Malaysia melaporkan kehadiran

pendatang-pendatang haram serta mengenakan penalti berat ke atas mana-mana majikan yang menggajikan pendatang-pendatang haram.

Timbalan Menteri Dalam Negeri (Dato' Radzi bin Sheikh Ahmad): Kementerian Dalam Negeri tidak mempunyai statistik mengenai pendatang-pendatang haram yang bekerja di dalam sektor-sektor pembinaan dan perladangan oleh kerana perbuatan mereka adalah menyalahi Undang-undang negara dan mereka sentiasa cuba mengelakkan daripada dikesan oleh pihak berkuasa Kerajaan.

Berdasarkan kepada maklumat yang diperolehi, Kementerian Dalam Negeri, melalui Jabatan Imigresen dan Polis Diraja Malaysia mengadakan serbuan di tempat-tempat kerja berkenaan. Mana-mana pendatang haram yang ditangkap oleh pihak berkuasa tetap akan diusir ke negara asal mereka. Tindakan tegas ini adalah diambil secara berterusan.

Kementerian Dalam Negeri berpuas hati dengan Akta Imigresen 59/63 dan oleh itu ianya tidak bercadang untuk mengadakan Undang-undang yang mewajibkan warganegara Malaysia melaporkan kehadiran pendatang-pendatang haram serta mengenakan penalti berat ke atas majikan-majikan yang mengambil pendatang-pendatang haram sebagai pekerja-pekerja mereka.

FELDA/FELCRA DI SARAWAK— PELAKSANAAN

23. Tuan Thomas Salang Siden minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan bilakah FELCRA atau FELDA mengusahakan skim tanah secara besar-besaran di Negeri Sarawak dan Sabah, dan berapa hektar atau ekar yang boleh dibahagi-bahagikan

kepada sekeluarga, misalnya, kalau sekeluarga itu mempunyai 200 ekar tanah yang sedia ada gran di dalam bahagian tanah akan diusahakan itu bolehkah tanah itu diusahakan sekaligus.

Datuk Seri Mohd. Adib bin Haji Mohd. Adam: Sukalah saya menyatakan bahawa pada masa ini pelaksanaan program bagi memajukan tanah oleh FELCRA telah mula dijalankan di Negeri Sarawak. Sebanyak 5 buah rancangan seluas kira-kira 1,331 hektar sedang diusahakan. Di Negeri Sabah, setakat ini FELCRA belum lagi memulakan kegiatannya. Walau bagaimanapun dengan kelulusan pindaan Akta FELCRA baru-baru ini yang membolehkan FELCRA menjalankan kegiatannya di Negeri tersebut, maka kemungkinan untuk FELCRA berbuat demikian memang ada.

Menurut cara pelaksanaan FELCRA, penentuan luas hakmilik tanah bagi seseorang peserta rancangan adalah tertakluk kepada persetujuan Kerajaan Negeri dengan FELCRA. Kriteria yang diambil kira adalah luas kawasan rancang yang ada dan jumlah peserta untuk satu-satu rancangan itu. Keluasan hakmilik bagi seseorang peserta adalah didasarkan kepada keluasan yang ekonomik. Pada masa ini keluasan yang lazim digunakan dan diperkirakan adalah di antara 6-8 ekar bagi seseorang peserta.

Mengenai FELDA, penglibatan FELDA dalam memajukan tanah di Sabah telah bermula sejak tahun 1979. Sehingga 15-2-1986 seluas 42,119 hektar telah dimajukan, manakala kegiatan FELDA di Sarawak akan bermula dalam tahun 1986 ini. Sehingga kini kawasan seluas $\pm 2,023$ hektar ($\pm 5,000$ ekar) telah diluluskan kepada FELDA di Sampadi dalam Bahagian Satu yang dicadangkan akan dimajukan dengan tanaman sawit. Untuk membolehkan aktiviti-aktiviti

pembangunan FELDA berjalan dengan cekap dan berkesannya, usaha-usaha sedang dijalankan untuk membolehkan $\pm 4,000$ hektar ($\pm 10,000$ ekar) lagi kawasan tambahan ditawarkan kepada FELDA untuk dimajukan. Dengan adanya kawasan tambahan ini bolehlah perkhidmatan sokongan dalam bidang pengurusan dan teknikal dapat disediakan dan juga kemudahan-kemudahan memproses seperti kilang-kilang sawit dapat didirikan.

Sukalah saya menyatakan di sini bahawa semua kawasan yang dimajukan oleh FELDA di Sabah dan Sarawak pada masa ini adalah merupakan tanah milik Kerajaan Negeri (State Land) dan setiap keluarga peneroka yang akan ditempatkan, akan diperuntukkan saham bersamaan 4 hektar (10 ekar) kawasan pertanian.

BANK ISLAM—PENCAPAIAN

24. Tuan Baharom bin Haji Bakar minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) jauh manakah tahap peningkatan pencapaian oleh Bank Islam sejak ditubuhkan khususnya dari aspek jumlah pelaburan, jumlah harta-harta pelaburan, jumlah pinjaman-pinjaman yang diluluskan dan sebagainya jika dibandingkan dengan bank-bank perdagangan yang lain di negara ini; dan
- (b) berapakah pula cawangan-cawangan yang telah dibuka dan juga yang telah dikenalpasti untuk dibuka di seluruh negara mengikut negeri-negeri.

Tuan Daim Zainuddin:

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada 31hb Disember, 1985 iaitu selepas menjalankan operasinya selama dua setengah tahun, Bank Islam Malaysia Berhad telah dapat

mengumpulkan simpanan sebanyak \$479.08 juta, daripada sejumlah 90,692 penyimpan. Jumlah pembiayaan yang telah dikeluarkan pula ialah sebanyak \$354.65 juta. Sementara itu jumlah harta Bank Islam, tidak termasuk butir-butir kontra, adalah sebanyak \$583.94 juta. Perbandingan secara terus pencapaian Bank Islam dengan pencapaian bank-bank perdagangan yang lain adalah susah hendak dibuat, kerana Bank Islam adalah sebuah bank yang baru, lagi pun ia menjalankan operasinya di atas landasan Syariah yang sememangnya tidak dilaksanakan oleh bank-bank yang lain. Walau bagaimanapun, dengan mengambil kira faktor-faktor yang seumpama ini, bolehlah dikatakan bahawa Bank ini setakat ini telah mencapai kemajuan dan perkembangan yang menggalakkan.

- (b) Sehingga 20hb Mac, 1986, Bank Islam telah membuka 12 buah cawangan. Cawangan Kuching dijadualkan akan dibuka pada 22hb Mac, 1986. Kemudian dalam tempoh lima enam bulan lagi, cawangan-cawangan Ipoh, Johor Bahru dan Kota Kinabalu di jadualkan akan dibuka. Apabila tugas ini selesai, Bank Islam akan mempunyai 16 buah cawangan semuanya, iaitu 3 buah di Wilayah Persekutuan dan sebuah masing-masing dalam tiap-tiap buah negeri. Kebanyakan cawangan-cawangan ini ditempatkan di ibu negeri.

HUTANG KERAJAAN

25. Tuan Ling Sie Ming minta Yang Berhormat Menteri Kewangan menyatakan berapakah jumlah nilai

hutang negara kita sehingga 31hb Februari, 1986 secara dalam dan luar negeri keseluruhannya. Bagaimanakah keadaan pembayaran hutang tersebut. Sila nyatakan kelima-lima bank-bank dari luar negeri dan "Off Budget Agency" dalam negeri yang memberi pinjaman yang besar sekali kepada Kerajaan. Sila jelaskan jumlah nilai hutang kepada masing-masing tersebut.

Tuan Daim Zainuddin: Sebenarnya saya kurang faham dengan soalan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat ini. Walau bagaimanapun saya akan cuba menjawabnya seberapa yang boleh. Pada akhir Februari, 1986 hutang Kerajaan berjumlah kira-kira M\$62.4 ribu juta. Daripada jumlah ini sebanyak \$21.8 ribu juta adalah daripada pinjaman luar negeri sementara bakinya sebanyak M\$40.6 ribu juta di dapati daripada pinjaman dalam negeri. Semua ansuran bayaran balik pinjaman telah dibuat mengikut jadual. Hutang negara iaitu semua hutang luar negeri Malaysia berjumlah M\$40.34 juta. Ini terdiri daripada hutang luar negeri Kerajaan sebanyak M\$21.8 ribu juta, hutang luar negeri yang dijamin oleh Kerajaan sebanyak M\$8.5 ribu juta dan hutang luar negeri pihak swasta sebanyak M\$10.04 ribu juta.

Lima bank luar negeri yang memberi pinjaman pasaran yang besar atau lebih tepat lagi bank-bank yang telah mengaturkan pinjaman (lead manager) dengan besarnya bagi Malaysia ialah:

<i>Nama Bank</i>	<i>Jumlah (\$ juta)</i>
(i) Credit Suisse First Boston Ltd.	6,437.41
(ii) Morgan Guaranty Trust Co. Ltd	1,615.25
(iii) Chase Manhattan Asia Ltd	1,242.5
(iv) Swiss Bank Corporation Ltd	912.83
(v) Nikko Securities Co. Ltd	830.88

Selain daripada pinjaman pasaran Kerajaan juga telah menerima pinjaman-pinjaman projek sebanyak \$1,400 juta daripada Bank Dunia dan \$952.6 juta daripada Bank Pembangunan Asia.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat "Off Budget Agency" tidak memberi pinjaman kepada Kerajaan.

EKUITI BUMIPUTERA DALAM SYARIKAT-SYARIKAT

26. Tuan Wan Ibrahim Abdullah minta Perdana Menteri menyatakan dengan memberi butir-butir lengkap mengenai kejayaan dalam hasrat mencapai sekurang-kurangnya 30 peratus ekuiti bumiputera dalam syarikat-syarikat yang mendapat berbagai kemudahan dan galakan fizikal daripada Kerajaan.

Dato' Mohamed Khalil bin Yaakob: Sehingga Disember, 1984 Kementerian Perdagangan dan Perindustrian telah meluluskan projek-projek perkilangan di bawah Akta Penyelarasan Perindustrian 1975 dan Akta Galakan Pelaburan 1968, yang melibatkan pelaburan sejumlah \$16,366 juta. Walau bagaimanapun, bukan semua projek yang diluluskan dilaksanakan dengan serta-merta dan kebanyakannya di dalam berbagai peringkat pelaksanaan. Oleh itu, bagi tempoh yang sama, dari sejumlah pelaburan sebanyak \$12,156 juta di dalam syarikat-syarikat perkilangan yang beroperasi, sebanyak \$3,176 juta atau 26.1% daripada modal berbayar syarikat-syarikat ini, dimiliki oleh Bumiputera. Bakinya sebanyak 43% adalah dimiliki oleh rakyat Malaysia yang lain dan 30.9% oleh pelabur-pelabur asing.

Untuk menggalakkan pelaburan-pelaburan di sektor perkilangan, Kerajaan telah menawarkan berbagai galakan cukai seperti taraf perintis, galakan tempat kedudukan, kredit

cukai pelaburan dan pelepasan penggunaan buruh. Di samping itu juga Kerajaan memberi berbagai kemudahan seperti pengecualian duti import ke atas beberapa bahan mentah dan peralatan dan jentera yang digunakan untuk pengeluaran perkilangan. Boleh dikatakan lebih daripada 40% daripada projek-projek perindustrian yang diluluskan mendapat galakan dan kemudahan di dalam berbagai bentuk dan dari kajian-kajian yang telah dijalankan adalah didapati pencapaian di dalam syarikat-syarikat yang mendapatkan galakan adalah lebih baik daripada syarikat-syarikat yang beroperasi tanpa galakan.

KWSP—PANEL PELABURAN

27. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Kewangan menyatakan amaun yang sebenarnya telah dilaburkan oleh pihak KWSP melalui 6 buah bank saudagar ke dalam Bursa Saham Kuala Lumpur. Apakah bentuk pelaburan yang telah dibuat. Setakat ini, apakah jumlah “kerugian” (paper loss) yang diambil oleh KWSP dengan kejatuhan nilai-nilai saham. Apakah amaun wang yang telah dipinjamkan kepada pihak Kerajaan daripada tabung KWSP menjelang tahun Februari, 1986. Apakah kadar bunga dan tempoh masa membayar balik yang telah diberi kepada pihak Kerajaan semasa meminjamkan wang ini. Setakat ini, pernahkah pihak Kerajaan tidak dapat membayar balik pinjamannya. Apakah jumlah yang telah dihutangkan dan tempoh masa yang telah berlalu sebelum pembayaran balik itu dibuat.

Tuan Daim Zainuddin: Pengurusan pelaburan adalah merupakan satu bidang yang amat penting bagi KWSP oleh kerana pendapatan dari pelaburan adalah punca utama yang menentukan kadar faedah yang boleh diberikan oleh KWSP kepada pencarum-pencarumnya. Kegiatan-kegiatan

pelaburan KWSP adalah diawasi oleh Panel Pelaburan KWSP yang memainkan peranan sebagai badan penasihat kepada Lembaga KWSP.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, 5 buah bank saudagar telah dilantik oleh Lembaga KWSP sebagai Pengurus-pengurus Portfolio untuk menjalankan sebahagian daripada kegiatan-kegiatan pelaburan KWSP. Jumlah pelaburan yang telah dibuat oleh Pengurus-pengurus Portfolio pada 31-12-1985 ialah \$205.5 juta. Jenis-jenis pelaburan yang telah dibuat oleh mereka termasuklah urusan jual-beli saham dan juga simpanan-simpanan dalam institusi-institusi kewangan yang dibenarkan.

Jumlah kerugian akibat dari kejatuhan nilai-nilai saham (paper loss) atau “unrealised loss” yang dialami oleh KWSP atas pelaburan yang diuruskan oleh Pengurus-pengurus Portfolio ialah sebanyak \$36.8 juta atau 17.9% daripada kos sebanyak \$205.5 juta.

Jumlah pelaburan sebanyak \$205.5 juta yang telah dibuat oleh lima pengurus-pengurus Portfolio KWSP ini hanyalah merupakan 1% daripada jumlah keseluruhan pelaburan KWSP bagi tahun 1985, manakala “unrealised loss” ini adalah hasil daripada kejatuhan dalam harga-harga saham akibat daripada penggantungan KLSE dan SES dalam bulan Disember, 1985. Walaupun mereka menghadapi masalah-masalah ini, namun demikian Pengurus-pengurus Portfolio KWSP tersebut telah dapat menghasilkan kadar keuntungan sebanyak 2%.

Sebelum kejatuhan dalam harga-harga saham, keuntungan yang telah dicapai oleh Pengurus-pengurus Portfolio KWSP ini ialah dalam lingkungan antara 7.7% hingga 20%, berdasarkan kepada “Time Weighted Rate of Return”.

Walau bagaimanapun, saya ingin menegaskan bahawa dalam mana-mana pelaburan sekalipun ianya akan melibatkan risiko dan pulangan (rewards). Tetapi risiko ini telah dikurangkan melalui strategi pelaburan-pelaburan yang dirancang dengan teliti. Dalam tahun 1985, pelaburan dalam ekuiti hanya merupakan 3% daripada jumlah keseluruhan pelaburan KWSP yang mana pada amnya mendatangkan pulangan yang memuaskan kepada KWSP.

Pinjaman oleh KWSP kepada Kerajaan yang dibuat melalui Sekuriti-sekuriti Kerajaan adalah berjumlah sebanyak \$20,494 juta sehingga akhir bulan Februari, 1986. Kadar faedah atas sekuriti-sekuriti Kerajaan ini adalah antara 6.35% hingga 8.6% setahun dan tempoh pinjaman adalah di antara 15 hingga 20 tahun. Kerajaan membayar balik pinjaman ini apabila Sekuriti-sekuriti tersebut matang.

BANDUAN DI PENJARA PUDU

28. Tuan Peter Chin Gan Onn minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) sama ada terdapatnya bantuan segera dan berperikemanusiaan bagi banduan-banduan yang terpaksa tidur dengan duduk tegak di Penjara Pudu oleh kerana kesesakan dan juga diingatkan bahawa ianya akan mengambil masa yang agak lama bagi pembinaan penjara yang baru di Kajang; dan
- (b) apakah langkah yang telah diambil untuk menyelesaikan masalah 6,000 banduan yang ditahan (remand yang membentuk 45% daripada 13,000 orang dalam 13 buah penjara di dalam negara ini, dan oleh sebab banduan yang ditahan itu masih belum

dipastikan kesalahannya mungkinkah banduan tahanan ini dapat diasingkan, bagi tuduhan mereka yang tidak begitu serius, dengan membuka ("open") penjara sebagai satu cara untuk meringankan masalah kesesakan dalam penjara-penjara kita.

Dato' Radzi bin Sheikh Ahmad: Sehingga ini seramai 2,048 banduan di Penjara Pudu telah dipindahkan ke Penjara Kajang bagi mengatasi kesesakan di Penjara Pudu. Adalah dijangkakan lebih ramai lagi banduan-banduan di Penjara tersebut akan dipindahkan setelah Penjara Kajang dapat disiapkan sepenuhnya kelak.

Antara langkah-langkah yang telah diambil bagi mengatasi masalah banduan remand di Penjara ialah:

- (i) Mempercepatkan perbicaraan kes-kes banduan remand.
- (ii) Beberapa bangunan tambahan khas bagi banduan remand telah diadakan seperti di Penjara Alor Star, Pengkalen Chepa dan Taiping.

Setakat ini Kerajaan tidak bercadang memindahkan kes-kes banduan remand ke Penjara terbuka memandangkan semua banduan-banduan tersebut mempunyai kes-kes yang belum selesai dan mereka terpaksa berulang alik ke Mahkamah dari masa ke semasa.

PEGAWAI PERUBATAN MELETAKKAN JAWATAN

29. Tuan Haji Mohd. Zain Abdullah minta Menteri Kesihatan menyatakan berapa ramaikah Pegawai Perubatan (Doktor), Doktor-doktor Pakar yang berpengalaman yang telah mengundur diri daripada berkhidmat dengan Kerajaan, untuk membuka Klinik Swasta mulai tahun 1980 hingga tahun 1985. Butirkan mengikut bidang keahlian masing-masing. Apakah

syarat-syarat yang membolehkan mereka berbuat demikian.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dato' K. Pathmanaban): Jumlah bilangan Pegawai-pegawai Perubatan iaitu doktor-doktor biasa, yang meletakkan jawatan dari tahun 1980-1985 ialah seramai 1,325 orang. Kedudukan perletakan jawatan Pakar bagi tempoh yang sama mengikut disiplin adalah seperti berikut:

<i>Disiplin</i>	<i>Bilangan Meletakkan Jawatan</i>
1. Perubatan Umum ..	23
2. Bedah Umum	24
3. Perbidanan dan Sakit- puan	43
4. Kanak-kanak	15
5. Lain disiplin pakar seperti bius, mata, otopidik, X-ray diag- nostik, kulit dan lain- lain	40
	145

Kementerian Kesihatan tidak dapat menyatakan berapa di antara mereka ini yang meletakkan jawatan untuk membuka Klinik Swasta kerana kebanyakan dari mereka tidak memberitahu kami tentang alasan perletakan jawatan.

Bagi makluman Yang Berhormat, setiap Pegawai Perubatan perlulah berdaftar dengan Majlis Perubatan Malaysia dan dikehendakki menjalani Perkhidmatan Wajib selama 3 tahun bermula dari tarikh perlantikan beliau. Sebahagian daripada Pegawai-pegawai Perubatan ini tidak dari mulanya berhasrat untuk berkhidmat dengan kerajaan dan hanya berbuat demikian kerana diwajibkan oleh Undang-undang. Jadi, tidaklah hairan terdapat Pegawai-pegawai yang meletakkan jawatan selepas 3 tahun itu.

(Soalan No. 30. Sila lihat Jawapan No. 2 pada 11-3-86).

KELAS BAHASA IBUNDA DI SEKOLAH-SEKOLAH

31. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Pelajaran menyatakan jumlah kelas-kelas ibunda yang telah mula tahun ini di sekolah-sekolah jenis rendah dan kebangsaan, jumlah permohonan yang diterima untuk mengadakan kelas-kelas yang tersebut untuk tahun ini dan jumlah yang diluluskan dan bilangan sekolah-sekolah yang menganjurkan kelas-kelas ibunda pada waktu persekolahan biasa.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Dari maklumat yang ada setakat ini, semua permohonan dari sekolah-sekolah rendah dan menengah yang memenuhi syarat-syarat seperti yang ditetapkan bagi mengadakan kelas-kelas bahasa ibunda (Bahasa Cina dan Tamil) telah diluluskan.

- Jumlah kelas bahasa Ibunda (Bahasa Cina dan Bahasa Tamil) yang dijalankan pada waktu sekolah pada tahun ini adalah sebanyak 1,829.
- Jumlah permohonan yang diterima untuk mengadakan kelas-kelas tersebut untuk tahun ini adalah sebanyak 1,829.
- Jumlah kelas yang diluluskan ialah 1,829.
- Bilangan kelas yang menganjurkan kelas-kelas bahasa ibunda (Bahasa Cina dan Bahasa Tamil) dalam waktu sekolah adalah sebanyak 498 buah.

USUL

UCAPAN TERIMA KASIH KEPADA D.Y.M.M. SERI PADUKA BAGINDA YANG DI-PERTUAN AGONG

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah:

Bahawa suatu Ucapan yang tidak seperti ini dipersembahkan kepada

Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong demikian bunyinya:

“Ampun Tuanku,

Patik, Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Dewan Rakyat Malaysia di dalam Persidangan Parlimen, mohon ampun mempersembahkan suatu ucapan yang zalil daripada Majlis Dewan Rakyat mengucapkan berbilang-banyak syukur dan menjunjung kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Tuanku kerana Titah Ucapan Duli Yang Maha Mulia Tuanku pada masa membuka Penggal Keempat Parlimen Yang Keenam.” (19hb Mac, 1986).

Timbalan Yang di-Pertua: Dijemput Yang Berhormat Menteri Kerjaraya.

3.35 ptg.

Menteri Kerjaraya (Dato' S. Samy Vellu): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya suka mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan dan teguran ke atas beberapa perkara yang ada kaitan dengan tanggungjawab Kementerian Kerjaraya semasa membahaskan Titah Ucapan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang bermula pada 11hb Mac, 1986 yang lalu.

Saya telah mengambil perhatian ke atas segala teguran dan pandangan yang dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Sukalah saya sekarang menjawab ke atas beberapa perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat itu.

Ahli Yang Berhormat dari Ulu Muda telah menyentuh perkara mengenai kadar bayaran tol yang tinggi dikenakan ke atas kenderaan-kenderaan berat yang menggunakan Jambatan Pulau Pinang yang mana menyebabkan sebahagian besar

daripada kenderaan-kenderaan itu menggunakan perkhidmatan feri.

Ahli Yang Berhormat itu juga membangkitkan perkara mengenai keadaan jalanraya yang begitu terdapat di negara ini yang juga menyebabkan kesulitan kepada kenderaan-kenderaan berat. Oleh yang demikian, beliau telah mengesyorkan supaya disediakan lorong khas untuk kegunaan kenderaan-kenderaan berat tersebut.

Mengenai kadar bayaran tol yang dikenakan ke atas kenderaan-kenderaan berat yang menggunakan Jambatan Pulau Pinang, sukalah saya menjelaskan bahawa sebenarnya kadar-kadar tol itu tidaklah banyak bezanya daripada kadar yang dikenakan oleh perkhidmatan feri. Misalnya untuk kenderaan berat yang mempunyai tiga ganda kadar tol adalah \$45 dan untuk kenderaan yang mempunyai empat ganda ialah \$60 sedangkan kadar bayaran feri bagi kenderaan berat yang melebihi 16 tan ialah \$48.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, mengikut rekod yang telah dikumpulkan oleh Lembaga Lebuhraya Malaysia dan juga Suruhanjaya Pelabuhan Pulau Pinang penggunaan Jambatan Pulau Pinang oleh kenderaan-kenderaan berat telah pun bertambah semenjak jambatan tersebut dibuka kepada umum pada 14hb September, 1985 seperti berikut:

Perbandingan jumlah kenderaan berat (lori dua ganda dengan enam roda dan ke atas) yang menggunakan Jambatan Pulau Pinang dan feri:

	Bilangan Kenderaan Menggunakan Jambatan Pulau Pinang	Feri
Oktober, 1985 ..	19,336	24,201
November, 1985	22,203	22,446
Disember, 1985 ..	32,577	23,875

Jelaslah angka-angka itu menunjukkan bahawa bilangan kenderaan-kenderaan berat yang menggunakan Jambatan Pulau Pinang bertambah dari bulan ke bulan dan Kementerian ini berpendapat penggunaan itu boleh dipertingkatkan lagi jika semua kenderaan berat itu yang melalui Jambatan Pulau Pinang di dalam perjalanan mereka dari Pulau Pinang ke Butterworth menggunakan jambatan itu dalam perjalanan balik mereka ke Pulau Pinang. Apa yang dilakukan oleh mereka itu ialah menggunakan Jambatan Pulau Pinang dengan percuma semasa pergi dan menggunakan feri semasa pulang ke Pulau Pinang. Perbuatan ini boleh dianggap tidak adil kepada Lembaga Lebuhraya Malaysia dan juga kepada Kementerian Kerjaraya dan juga tidak bertanggungjawab. . . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Kota Melaka minta jalan.

Dato' S. Samy Vellu: Ya.

Tuan Lim Kit Siang: Saya menumpang tanya, tadi Yang Berhormat Menteri kata perbuatan itu tidak adil. Kalau Yang Berhormat Menteri memandu kenderaan berat, adakah Yang Berhormat akan berbuat demikian juga? Kedua, bolehkah Yang Berhormat Menteri mengesahkan bahawa Yang Berhormat Menteri pernah berkata bahawa kalau Parti Pembangkang menang di Pulau Pinang, jambatan itu akan tutup.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, untuk menjelaskan kepada Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, mengikut dengan perbelanjaan yang terbesar yang telah dilakukan di jambatan Pulau Pinang, mengapakah kita membelanjakan lebih daripada \$860 juta untuk memberi kemudahan dengan lengkap kepada pengguna-pengguna jalanraya dan juga kepada kenderaan-kenderaan

berat yang mana mereka juga boleh mengikut jambatan Pulau Pinang itu dan juga boleh memuaskan perniagaan mereka. Tetapi untuk menyimpan \$3 atau \$4 mereka menggunakan feri apabila masuk ke Pulau Pinang dan mereka keluar mengikut jambatan yang sedia ada, mengikut fikiran dan sikap saya, saya ingat itu tidak adil. Jikalau saya sendiri mempunyai sebuah lori, saya mesti menggunakan jambatan, saya balik pun dengan jambatan. Ini fikiran saya.

Untuk menjawab kepada Ahli Yang Berhormat, jikalau DAP menang di Pulau Pinang, insya Allah itu belum tentu lagi. Jikalau mereka menang di Pulau Pinang, mereka bukan orang asing, mereka pun rakyat Malaysia juga. Macam manakah saya boleh mengikut dengan peruntukan undang-undang yang sedia ada boleh tutup jambatan. Tidak boleh. Tetapi saya tidak kata boleh tutup jambatan, tetapi ada satu, iaitu seorang Ahli Yang Berhormat daripada DAP dahulu, bekas Yang Berhormat, Encik Yeap Ghim Guan, beliau kata, jikalau Kerajaan ini akan membina jambatan Pulau Pinang, dengan izin, dia kata, "I will jump from the bridge into the sea." Saya tunggu itu sekarang (*Ketawa*).

Tuan Lim Kit Siang: Bekas Yang Berhormat Yap Ghim Guan sekarang dalam SDP. Pergilah SDP cari dia (*Ketawa*).

Dato' S. Samy Vellu: Saya harap masa depan dia akan jadi Yang Berhormat atau tidak, kita tidak tahu. Dengan izin daripada Tuhan, saya harap jikalau beliau jadi Yang Berhormat, saya mesti menyoal kepada beliau tetapi saya tidak tahu apa parti yang beliau berada sekarang, fasal tukar parti sekarang jadi lebih senang daripada tukar wang (*Ketawa*).

Tuan Shamsuri bin Md. Saleh: (*Bangun*).

Dato' S. Samy Vellu: Ya, saya bagi dia jalan.

Tuan Shamsuri bin Md. Saleh: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kerana memberi peluang kepada saya untuk minta penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri Kerjaraya. Baru-baru ini mengikut laporan yang diberitakan oleh akhbar-akhbar selepas Yang Berhormat Menteri melawat jambatan Pulau Pinang, kononnya Yang Berhormat telah menyatakan bahawa Yang Berhormat berasa tertipu oleh penduduk-penduduk Pulau Pinang kerana penduduk-penduduk Pulau Pinang semasa hendak keluar Pulau Pinang menggunakan jambatan dan semasa balik menggunakan feri. Ini merugikan pihak Lembaga Lebuhraya. Saya hendak minta penjelasan apakah yang sebenarnya yang telah Yang Berhormat nyatakan dan apa yang saya timbulkan ini, kalau benarlah apa yang dituduh dan diberitakan dalam surat khabar itu, penduduk-penduduk negeri Pulau Pinang berasa sangat dukacita atas statement yang Yang Berhormat buat. Saya minta penjelasan yang sebenar.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, ini jadi satu permainan oleh akhbar-akhbar. Itu sahaja penjelasan yang saya dapat beri. Penjelasan mengikut apa yang saya kata di Pulau Pinang hari itu, dengan izin, dalam bahasa Inggeris, "The Government spent more than \$860 million providing the people of Penang with additional facilities with the view that they will make use of the bridge and they will at the same time provide more development to the state of Penang". Tetapi apa yang saya kata selepas itu, pada hari ini, "that for today I see that the people make use of the ferry to go in and come out from the bridge and we are expecting to collect a lot of money standing there feeling that we are cheated". Itulah apa yang saya kata. Saya bukan kata orang Pulau Pinang menipu Kerajaan atau lain-lain, sebab saya tahu Pulau Pinang sudah jadi lebih sensitif sekarang. Saya bukan mahu

main politik di Pulau Pinang, fasal pada masa akan datang Kerajaan Barisan Nasional suka juga menang semua sekali di Pulau Pinang. Saya tidak mahu main politik di sana, tetapi apa saya kata sudah diterbalikkan sedikit oleh pemberita-pemberita pada hari itu.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, selepas saya menjadi Menteri Kerjaraya, saya sendiri meminta kepada Jemaah Menteri untuk kelulusan-kelulusan kepada rakyat jelata di Pulau Pinang projek-projek lebih daripada \$160 juta. Di mana-mana Kerajaan Negeri pun kita tidak membuat bantuan seperti itu. Tetapi saya tahu penduduk-penduduk Pulau Pinang ada sedikit sensitif, ini bererti mereka suka juga, dalam bahasa Inggeris, "protectionism", dia mahu protect pulau itu. Walau bagaimanapun, saya mengucapkan terima kasih kepada mereka seperti mereka minta penjelasan daripada saya.

Saya meneruskan dengan ucapan saya, Tuan Yang di-Pertua. Perbuatan sedemikian juga menjejaskan jumlah kutipan TOL yang diperolehi oleh Lembaga Lebuhraya Malaysia daripada pengguna-pengguna Jambatan Pulau Pinang. Saya mengambil perhatian serius ke atas perbuatan kenderaan-kenderaan berat yang melakukan perbuatan itu dan saya telah mengarahkan Lembaga Lebuhraya Malaysia untuk mengkaji langkah-langkah yang boleh diambil untuk mencegah atau mengurangkan perbuatan itu daripada berlaku lagi. Banyak di antara penduduk-penduduk Pulau Pinang menyoal saya iaitu mahukah Yang Berhormat Menteri Kerjaraya untuk mengadakan satu arahan iaitu kenderaan-kenderaan berat tidak menggunakan feri lagi. Pengertian saya bukan itu. Saya akan menghantar satu kes kepada Jemaah Menteri, jikalau boleh saya akan minta Jemaah Menteri menimbangkan untuk

mengadakan satu kadar TOL yang sama. Tetapi ada juga orang menyoal kepada saya mahukah saya mengambil tindakan? Untuk mengambil tindakan ke atas kenderaan-kenderaan itu bukanlah kuasa Menteri Kerjaraya, itu kuasa Menteri Pengangkutan.

Mengenai kenyataan Ahli-ahli Yang Berhormat berkenaan dengan jalanraya yang sempit di negara ini, sukaiah saya menjelaskan bahawa sebilangan besar jalanraya yang terdapat di negara ini telah dibina mengikut taraf antarabangsa di mana lebar lorong untuk jalan tunggal adalah 12 kaki atau 3.5 meter dan untuk jalan kembar 11 kaki atau 3.25 meter bagi tiap-tiap lorong. Lebaran jalanraya-jalanraya tersebut didapati mencukupi untuk kegunaan kenderaan-kenderaan berat. Walau bagaimanapun terdapat juga jalanraya-jalanraya di negara ini yang agak sempit. Jalanraya-jalanraya itu akan dilebarkan secara berperingkat-peringkat supaya mencapai taraf antarabangsa seperti jalanraya-jalanraya lain di negara ini, apabila peruntukan untuk melebarkan jalanraya tersebut diperolehi.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat untuk mengadakan lorong berasingan bagi kenderaan-kenderaan berat, sukaiah saya menyatakan bahawa lorong tersebut sememangnya telah dibina di setengah-setengah jalanraya di negara ini seperti jalan yang menempuhi gunung-ganang, misalnya, jalanraya Kuala Lumpur/Karak di mana lorong ada disediakan untuk kenderaan-kenderaan berat. Lorong tersebut telah dibina untuk tujuan tidak mengganggu perjalanan kenderaan ringan dan deras yang lain yang menggunakan lorong yang kedua. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, lorong-lorong khas ini tidak perlu dibina di semua jalan-jalanraya yang lain di negara ini oleh kerana ini akan menelan belanja yang begitu besar untuk membinanya.

Ahli Yang Berhormat dari Jasin telah di antara lain menyaran supaya Kerajaan menambahkan lagi penglibatan kontraktor-kontraktor tempatan di dalam projek-projek besar yang dirancang oleh Kerajaan. Dalam perkara ini, Tuan Yang di-Pertua, sukaiah saya menyatakan bahawa hasrat Ahli Yang Berhormat itu sememangnya juga menjadi hasrat Kerajaan. Di dalam penawaran sesuatu projek yang dianggap besar, syarat sekurang-kurangnya 30% penyertaan kontraktor tempatan sememangnya telah pun diwajibkan. Walau bagaimanapun, penglibatan kontraktor-kontraktor tempatan akan ditambah sedukah mendapat kepastian bahawa mereka itu berkemampuan dan juga berpengalaman melaksanakan projek-projek tersebut.

Sukaiah saya menyatakan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa nampaknya sebilangan kontraktor-kontraktor tempatan telah mula menunjukkan kemampuan mereka dalam kedua-dua itu. Dan oleh itu, saya berpendapat penglibatannya boleh ditambahkan dalam projek-projek besar. Misalnya, di dalam pelaksanaan projek penswastan Lebuhraya Utara-Selatan yang dianggar akan menelan belanja lebih kurang \$3 billion hingga \$4 billion atau \$3,000 juta kepada \$4,000 juta yang mana telah diiklankan baru-baru ini di akhbar-akhbar. Kerajaan telah, di antara lain, mensyaratkan supaya syarikat tempatan hendaklah merupakan rakan utama dalam Konsortium yang ingin menyertai penswastan tersebut.

Ini jelas menunjukkan bahawa hasrat murni Kerajaan untuk menambahkan penglibatan kontraktor-kontraktor tempatan di dalam projek-projek besar yang dilaksanakan oleh Kerajaan di negara ini. Contohnya, Tuan Yang di-Pertua, di dalam tawaran itu, tawaran-tawaran sejumlah yang kita terima ialah 134

kontraktor. Dari 134 kontraktor, 10 sahaja ialah daripada kontraktor-kontraktor asing; 124 ialah daripada syarikat-syarikat tempatan.

Ahli Yang Berhormat dari Pekan telah menyentuh tentang keadaan bekalan air dan jalan-jalan di skim-skim FELDA yang mana pada umumnya masih lagi dalam keadaan tidak sempurna. Mengenai bekalan air di skim-skim FELDA, suka saya menjelaskan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa secara umumnya bekalan air di skim-skim FELDA adalah memuaskan, kecuali di beberapa skim-skim yang baru diduduki oleh peneroka-peneroka yang mana bekalan air masih belum lagi sempurna sementara menunggu siapnya pembinaan loji-loji pembersihan air di kawasan-kawasan tersebut. Keadaan bekalan air itu akan menjadi lebih sempurna dengan siapnya loji-loji itu yang mana akan membekalkan air yang tetap di skim-skim berkenaan.

Suka juga saya menjelaskan bahawa bilangan skim-skim FELDA yang mengalami keadaan air yang tidak sempurna itu sekarang di satu-satu masa adalah lebih kurang 10 daripada lebih kurang 200 skim-skim FELDA yang terdapat di Semenanjung sekarang.

Mengenai jalan-jalan yang terdapat di skim-skim FELDA pula, jalan-jalan itu adalah bertaraf batu kelikir, iaitu dengan izin, laterite. Adalah dimaklumkan bermula pada tahun 1986 ini, penyelenggaraan semua jalan FELDA itu telah diambilalih oleh Kerajaan Persekutuan dan diletakkan di bawah tanggungjawab Kementerian Kerjaraya sekarang. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, peruntukan sebanyak \$9.5 juta telah pun diluluskan bagi tahun 1986 untuk kegunaan membarumuka jalan-jalan batu kelikir itu bagi semua jalan-jalan di skim-skim itu mengikut keutamaan dari segi keadaan satu-satu jalan.

Dengan adanya kerja-kerja membarumuka tersebut, saya yakin keadaan jalan-jalan di skim-skim FELDA akan bertambah baik dan sempurna.

Sekian yang dapat saya jawab mengenai pandangan dan teguran yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Pandangan dan teguran Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain yang tidak sempat saya jawab, saya akan mengambil perhatian ke atasnya dan yang mana perlu tindakan yang sewajarnya akan diambil. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua:
Kementerian Luar Negeri.

3.55 ptg.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Dato Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya inginlah mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada beberapa pandangan yang telah pun diberi oleh beberapa Ahli Yang Berhormat mengenai dasar luar negeri kita yang terkandung di dalam Titah Ucapan Diraja baru-baru ini. Khususnya saya ingin menyampaikan terima kasih kepada ucapan yang agak begitu mendalam dari Yang Berhormat dari Lipis pada 17hb Mac, 1986 dan juga dari Ahli Yang Berhormat dari Jasin yang telah menyentuh tentang keahlian Malaysia di dalam Jawatankuasa Damai Perang Iran/Iraq.

Sukacita saya menerangkan di sini bahawa intisari Titah Ucapan Diraja mengenai dasar luar negeri adalah berhubung dengan pendirian Kerajaan melaksanakan dasar luar negeri yang aktif dan pragmatik, yang menyantumkan kepentingan politik dan ekonomi supaya Malaysia dapat terus menjayakan dasar pembangunan ekonomi negara di dalam suasana antarabangsa yang penuh dengan cabaran. Berkaitan dengan ini, Kementerian Luar Negeri akan

mengutamakan fungsi-fungsi ekonomi Wisma Putra secara aktif, selain daripada fungsi diplomasi yang tradisional, supaya dapat membantu usaha-usaha ekonomi di dalam negeri yang diusahakan oleh Kerajaan.

Cabaran-cabaran yang amat serius sekarang adalah dalam bidang ekonomi seperti kejatuhan harga barang-barang eksport utama Malaysia, iaitu bijih timah, getah, minyak kelapa sawit dan minyak, kegagalan perbincangan komoditi antarabangsa dan trend dasar perlindungan perdagangan yang kian meningkat oleh negara-negara maju. Dalam menghadapi cabaran-cabaran ini, Kerajaan berazam untuk bekerjasama dengan rakan-rakan di negara ASEAN untuk menambahkan lagi perdagangan dan kerjasama ekonomi antara ahli-ahli anggota.

Dalam perkara ini, pegawai-pegawai kanan ASEAN sedang giat membuat persediaan untuk mengadakan Persidangan Kemuncak Ekonomi ASEAN yang diharap akan dapat diadakan pada tahun hadapan. Di Persidangan Kemuncak tersebut, ASEAN akan diuji sama ada ianya adalah sebuah kumpulan ekonomi serantau yang "viable" dan dapat menolong negara-negara anggota menghadapi cabaran-cabaran ekonomi yang sedang mereka hadapi sekarang ini.

Oleh kerana kegagalan dialog Utara-Selatan pula, Malaysia akan memberi perhatian yang lebih kepada peluang-peluang untuk meningkatkan perdagangan dan kerjasama Selatan-Selatan, iaitu di kalangan negara-negara yang sedang membangun; terutamanya dengan negara-negara Pasifik dan negara-negara yang berpotensi bagi Malaysia meningkatkan perhubungan dagangan, seperti India, Pakistan, Bangladesh, China dan Negara-negara Timur Tengah.

Di samping itu pula, Malaysia dan rakan-rakan negara ASEAN yang lain akan menggunakan perhubungan dialog ASEAN dengan negara-negara maju untuk mendapatkan sambutan yang positif mereka dalam mengatasi masalah dan cabaran-cabaran yang dihadapi oleh ASEAN. Negara-negara maju patut sedar jika mereka enggan membantu dan bekerjasama dengan negara-negara yang sedang membangun, yang berpegang kepada sistem perdagangan bebas seperti negara-negara ASEAN, maka dalam jangka panjang merekalah yang akan menanggung kerugian.

Sememangnya Malaysia memandang berat di atas pertelingkahan di antara kuasa-kuasa besar dan kita sedar bahawa pertelingkahan di antara kuasa-kuasa besar adalah satu proses yang tidak dapat dielakkan. Dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, "we realise that we do not live in the world of Alice in Wonderland" sebagaimana yang telah dikatakan. Malaysia berpegang teguh kepada komitmennya untuk mewujudkan kawasan damai, bebas dan berkecuali (ZOPFAN) di Tenggara Asia. Dengan itu kita akan dapat mengawal tingkah laku kuasa-kuasa besar di rantau ini. Di samping itu Malaysia menyokong usaha-usaha dialog antara Amerika Syarikat dan Soviet Union bagi mengurangkan perlumbaan senjata dan mewujudkan era detente yang baru. Bagi menjayakan proses ini kedua-dua negara, Amerika Syarikat dan Soviet Union mestilah mengadakan dialog dan juga jentera perundingan yang melibatkan Negara China.

Untuk kepentingan damai dan kesejahteraan dunia pula bagi generasi ini dan yang akan datang, kita perlu hidupkan semula proses perundingan antarabangsa bagi mengadakan satu undang-undang laut antarabangsa yang dapat memelihara kepentingan negara-negara kecil dan negara-negara

membangun mengenai hasil laut di samping memajukan juga konsep, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, "COMMON HERITAGE OF MANKIND" di benua Antartica.

Mengenai Perang Iran/Iraq, Malaysia sebenarnya amat kecewa dengan keengganan pihak yang terlibat untuk bekerjasama dengan usaha-usaha Jawatankuasa Damai Islam. Inilah sebabnya mengapa Malaysia telah membuat cadangan di Mesyuarat Tahunan Menteri-menteri Luar OIC di Fez, Morocco baru-baru ini supaya membubarkan Jawatankuasa Damai ini, iaitu yang mana keputusan ini hanya boleh diambil oleh sidang Kemuncak OIC pada tahun hadapan.

Pendirian Malaysia mengenai masalah Pelestine dan Africa Selatan adalah jelas. Kedua-dua masalah ini tidak akan dapat diselesaikan selagi masyarakat dunia tidak dapat menerima bagi pihak rakyat Palestine dan rakyat kulit hitam Afrika Selatan menentukan hak asasi mereka.

Tuan Yang di-Pertua, itulah sahaja sedikit sebanyak komen saya mengenai perkara-perkara yang telah dibangkitkan mengenai Kementerian Luar.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri dari Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar.

4.04 ptg.

Timbalan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Tuan Abdillah bin Haji Abdul Hamid): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbincangan ke atas Titah Ucapan Diraja di Dewan yang mulia ini sejak 11hb Mac, 1986 yang lalu. Ahli-ahli Yang Berhormat dari Ulu Muda, Kinta, Sungai Petani, Pekan dan Padang Rengas telah menyentuh

bidangkuasa Kementerian ini, sukalah saya memaklumkan bahawa sememangnya syor dan saranan Ahli-ahli Yang Berhormat itu akan diambil kira oleh Kementerian ini agar hasrat dan matlamat Kementerian ini untuk memberikan kemudahan-kemudahan asas melalui pembangunan kampung di kawasan luar bandar dan juga memberi peningkatan ekonomi penduduk-penduduk di luar bandar melalui aktiviti pembuatan barang-barang kraftangan dan juga Karyaneka akan tercapai. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Kementerian saya akan melipatgandakan usaha ke arah kesejahteraan yang sedemikian melalui peruntukan-peruntukan yang ada dalam tempoh lima tahun yang datang melalui Rancangan Malaysia Kelima.

Tuan Yang di-Pertua, pada saranan Yang Berhormat dari Ulu Muda yang menyentuh peranan dan fungsi serta matlamat bahagian industri kampung Kementerian saya, sukalah saya menjelaskan bahawa bahagian industri kampung Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar telah dan sedang mengambil tindakan untuk mengenalpasti pengusaha-pengusaha yang mempunyai kebolehan, kemahiran dan daya usaha untuk membuat hasil-hasil kerja tangan yang boleh dipasarkan. Pengenalpasti ini ditumpukan kepada tiga pihak yang berkenaan. Pertama, orang perseorangan yang telah sedia mempunyai kemahiran, kebolehan dan daya usaha. Kedua, bekas-bekas pelatih dalam agensi-agensi Kerajaan iaitu Perbadanan Kemajuan Kraftangan Malaysia, Institut Teknologi Mara, Institut Kemahiran MARA, Sekolah Vokesyenal, Persatuan-persatuan Belia dan pekerja-pekerja yang berhenti daripada kilang-kilang yang ada kaitan dengan pengeluaran barang-barang kraftangan. Dan juga ketiga, kumpulan-kumpulan kecil yang

mempunyai kemahiran, kecenderungan dan daya usaha yang terdiri daripada orang perseorangan atau bekas-bekas pelatih.

Untuk makluman Yang Berhormat juga mereka ini diberi bantuan dengan membekalkan mesin-mesin yang mudah untuk mereka gunakan dengan tujuan mengeluarkan hasil yang banyak dan bermutu tinggi dari semasa ke semasa. Berhubung dengan taraf pengeluaran, pada permulaannya mutu barang-barang yang dikeluarkan memanglah diakui rendah tetapi dengan adanya latihan-latihan dan bimbingan-bimbingan daripada Perbadanan Kemajuan Kraftangan Malaysia dan KEMAS dan lain-lain agensi serta dengan adanya bekalan mesin-mesin moden, mutu pengeluarannya telah dipertingkatkan. Pada masa sekarang ini bukanlah kesemua barang-barang yang dikeluarkan bermutu rendah, ada di antara yang bermutu tinggi dan menarik minat pelancong-pelancong dari luar negeri ataupun pelancong-pelancong tempatan.

Tuan Yang di-Pertua, pameran-pameran memang sentiasa diadakan dan galakan untuk tujuan memperkenalkan barang-barang baru yang telah diusahakan oleh pihak-pihak yang berkenaan sama ada orang perseorangan, koperasi-koperasi industri kampung, mahupun pelatih yang menjalani latihan di bengkel-bengkel Perbadanan Kemajuan Kraftangan Malaysia. Biasanya pada masa pameran itu diadakan terdapat ramai pelawat-pelawat khususnya orang-orang kenamaan yang menyaksikan pameran-pameran tersebut. Selepas pameran dibuat barang-barang pameran yang tidak dapat dijual akan ditempatkan semula di Pusat-pusat Karyaneka. Segala laporan dan maklumbalas daripada pameran itu akan disampaikan kepada pembuat-pembuat dan pengusaha-pengusaha untuk menghasilkan

barang-barang yang didapati menerima pesanan dan pasaran yang baik. Penutupan bengkel-bengkel koperasi industri-industri kampung dan pengusaha-pengusaha perseorangan belumlah pernah berlaku hingga masa ini. Mana-mana pengusaha yang didapati memerlukan bimbingan dan tunjuk ajar maka usaha untuk memajukan mereka sentiasa dititikberatkan oleh Kementerian saya.

Berhubungan dengan pasaran barang-barang yang telah dihasilkan itu, ianya tidak timbul malahan yang diperlukan sekarang ini ialah lebih banyak lagi bekalan barang-barang hasil dari industri kampung. Walau bagaimanapun tindakan sewajarnya sentiasa diambil oleh pihak Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar untuk membekalkan mesin-mesin moden yang mudah digunakan oleh pengusaha-pengusaha dengan tujuan mengeluarkan hasil yang banyak dan bermutu tinggi supaya hasil-hasil itu dapat dipasarkan dengan harga yang berpatutan.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan kemudahan-kemudahan bekalan elektrik luar bandar, sebagaimana yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat daripada Kinta, sukalah saya menyatakan sekali lagi dalam Dewan yang mulia ini bahawa Kementerian saya akan berusaha melengkapkan bukan sahaja bekalan elektrik tetapi kemudahan-kemudahan asas yang lain keseluruh kawasan luar bandar di negara ini. Sebagaimana yang pernah saya maklumkan di Dewan yang lagi banyak lagi kawasan-kawasan yang belum mendapat bekalan elektrik. Kerajaan sebenarnya tidak berkemampuan untuk membekalkan secara serentak kemudahan-kemudahan yang sedemikian kepada semua kampung yang masih belum menikmati kemudahan-kemudahan tersebut.

Oleh hal yang demikian, kampung-kampung berkenaan terpaksa menunggu giliran mengikut perancangan yang telah dibuat oleh negeri-negeri dan keadaan kewangan negara yang menjadi soalan utama dalam usaha kita melengkapkan kawasan-kawasan luar bandar dengan kemudahan-kemudahan asas yang berkaitan.

Walaupun di dalam keadaan ekonomi negara yang agak meleset beberapa tahun kebelakangan ini, Kementerian saya telah pun melaksanakan program-program berkenaan dengan pencapaian yang agak baik. Umpamanya di negeri Perak sehingga tahun 1985 Kementerian ini telah membekalkan setakat 70% keperluan bekalan elektrik ke kawasan luar bandar di negeri berkenaan. Kos yang terlibat dianggarkan sebanyak \$52.9 juta, manakala bagi bekalan air pula pencapaiannya setakat tahun 1985 ialah 75% dan bilangan penduduk yang telah mendapat kemudahan-kemudahan tersebut bagi negeri Perak sehingga tahun 1985 adalah seramai 972,000 orang. Kos yang terlibat dianggarkan sebanyak \$11.1 juta. Di samping itu, mengikut perancangan Kementerian ini sehingga tahun 1990 sekurang-kurangnya 85% bekalan elektrik dan 80.6% bekalan air akan dilaksanakan bagi negeri Perak. Kepada saranan Ahli Yang Berhormat berkenaan yang menyarankan agar Kampung Changkat Tualang, Kota Bharu, Gopeng, Perak ditambah kemudahan-kemudahan asas itu, suka saya memaklumkan bahawa projek bekalan elektrik berkenaan akan dilaksanakan pada tahun 1986 ini.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai saranan Ahli Yang Berhormat dari Sungai Petani agar Kementerian saya mengutamakan perhatian kepada projek-projek pembangunan kepada kawasan-kawasan pendalaman untuk kawasan-kawasan tersebut dapat

dibekalkan dengan kemudahan-kemudahan asas seperti bekalan air, bekalan elektrik dan jalan-jalan yang bertar, suka saya memaklumkan di Dewan yang mulia ini bahawa Kementerian ini memanglah memberikan perhatian terhadap keperluan untuk mengadakan projek-projek pembangunan di kawasan pendalaman, bukan hanya di negeri Kedah tetapi di seluruh negara, tertakluklah kepada kemampuan kewangan negara melalui Rancangan Malaysia Kelima ini.

Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar akan juga berusaha untuk mengadakan kemudahan-kemudahan asas tersebut melalui peruntukan-peruntukan yang telah pun diberikan untuk Kementerian ini. Umpamanya, bagi negeri Kedah sendiri peruntukan yang dicadangkan untuk pelaksanaan projek-projek infrastruktur adalah seperti berikut:

Bekalan elektrik luar bandar (tahun 1986)	\$14.5 juta
Projek jalan kampung ..	\$10 juta
Jalan luar bandar	\$16.12 juta
Bekalan air luar bandar	\$5.9 juta

Semoga dengan peruntukan-peruntukan yang telah dicadangkan ini sekurang-kurangnya akan dapat memberikan faedah dan manfaat kepada penduduk-penduduk di luar bandar di kawasan Ahli Yang Berhormat berkenaan untuk tempoh 5 tahun ataupun tempoh setahun ini.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Pekan membangkitkan masalah kampung tradisional dan kampung tersusun yang belum mendapat kemudahan asas yang cukup. Di sini inginlah saya menjelaskan bahawa setakat ini terdapat lebih kurang 30% sahaja kampung-kampung tradisional di negara ini yang belum ada kemudahan asas. Faktor utama adalah disebabkan oleh kampung-kampung tersebut tidak

terkumpul dan bertaburan. Untuk membawa pembangunan infrastruktur ke kawasan ini tentunya memerlukan kos yang tinggi. Oleh hal yang demikian, Kerajaan melalui beberapa buah Jabatan dan Kementerian, termasuk juga Kementerian saya merancang dan sedang melaksanakan program hala cara baru pembangunan kampung dan luar bandar. Program ini bertujuan, antara lainnya, untuk menjimatkan kos pembangunan untuk membawa kemudahan-kemudahan asas secara terkumpul, di samping juga mewujudkan sistem pertanian dan perladangan secara berkelompok bagi meningkatkan taraf ekonomi penduduk di kawasan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, untuk peringkat pertama program ini sebanyak 27 buah kampung-kampung diwujudkan yang melibatkan sejumlah lebih kurang 150 buah kampung-kampung bagi dimajukan di seluruh negara dengan serentak. Dengan cara ini sekurang-kurangnya masalah pembangunan infrastruktur di kampung-kampung tradisional ini dan kampung tersusun ini akan dapat diselesaikan melalui program ini.

Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali kepada perkara-perkara yang mungkin saya tidak dapat sebut dan timbulkan yang ditimbulkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dan saya tidak dapat menjawab, saya inginlah mengesyorkan bahawa Kementerian ini akan berusaha dan akan mengingat segala teguran-teguran yang dibuat oleh Ahli-ahli Yang Berhormat itu. Dengan itu sekali lagi saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membahaskan perkara-perkara yang berkaitan dengan Kementerian ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri Perusahaan Awam.

4.14 ptg.

Menteri Perusahaan Awam (Datin Paduka Rafidah Aziz): Tuan Yang di-Pertua, cuma satu perkara sahaja yang telah dibangkitkan dalam perbahasan beberapa hari yang lepas yang menyentuh peranan Kementerian Perusahaan Awam. Sungguhpun demikian, perkara yang dibangkitkan itu adalah perkara yang penting yang melibatkan pelaburan beribu juta ringgit wang Kerajaan dalam syarikat-syarikat miliknya.

Bagi pihak Kementerian yang mengawasi lebih kurang separuh daripada syarikat-syarikat Kerajaan, inginlah saya mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Yang Berhormat dari Ulu Muda kerana mengambil berat tentang prestasi syarikat-syarikat milikan Kerajaan, terutama sekali syarikat-syarikat di bawah pengawasan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri.

Pertamanya, suka saya menyebut bahawa tujuan Kerajaan melabur dalam syarikat-syarikat, bukanlah semuanya berbentuk "commercial" iaitu semata-mata untuk mencapai keuntungan. Ada objektif-objektif lain seperti menggalakkan pembangunan sesuatu kawasan dan menjadi pelupur bagi sesuatu kegiatan baru untuk membangunkan ekonomi negara jangka panjang. Terdapat juga objektif sosio-ekonomi yang selalu disebutkan oleh Kerajaan seperti menyusun semula masyarakat dan pembasmian kemiskinan melalui penambahan peluang pekerjaan bagi rakyat jelata. Objektif-objektif sosio-ekonomi ini adalah tidak kurang pentingnya dalam mendorong Kerajaan menubuhkan syarikat-syarikat baru atau melabur dalam syarikat-syarikat yang sedia ada.

Kebanyakan syarikat-syarikat dalam bidang perindustrian mempunyai, dengan izin, "commercial objective" atau matlamat komersyel. Syarikat-syarikat kewangan seperti Bank

Pembangunan Malaysia Berhad adalah syarikat bagi "menyusun semula masyarakat" sama seperti syarikat-syarikat perniagaan (trading).

Objektif pembasmian kemiskinan adalah objektif "indirect", dengan izin, atau objektif tidak langsung, di mana diambilkira peluang-peluang pekerjaan di kawasan-kawasan tertentu yang akan wujud apabila syarikat-syarikat memulakan operasinya kelak.

Penilaian prestasi syarikat jika tidak dikaitkan dengan objektif-objektif penubuhannya, tidak akan memberi gambaran yang lengkap tentang sumbangan syarikat tersebut terutama sekali kerana kebanyakan syarikat mempunyai matlamat yang pelbagai atau "multiple objective", dengan izin. Projek-projek "commercial" sekalipun ada yang mempunyai unsur-unsur "socio economic", umpamanya Bank Pembangunan Malaysia Berhad ditubuhkan untuk menggalakkan lagi penyertaan bumiputera dalam bidang "commercial" dan perindustrian. Setengah-setengah program Bank Pembangunan tidak mempunyai apa-apa keuntungan bahkan memerlukan perbelanjaan subsidi seperti program latihan untuk usahawan-usahawan bumiputera dan program "kilang bimbingan". Sungguhpun demikian, prestasi Bank Pembangunan ini sudah tentu akan berlipat-ganda jika ianya bebas untuk menjalankan urusan-urusan banking pada keseluruhan rakyat Malaysia dan tidak terhad kepada usahawan bumiputera sahaja. Jika ini dibenarkan berlaku, sudah pasti Kerajaan akan dapat lebih banyak keuntungan, tetapi Dasar Ekonomi Baru tentunya tidak akan terlaksana.

Satu lagi contoh yang dapat saya berikan adalah berkaitan dengan Perbadanan Pembangunan Bandar (UDA). Sungguhpun UDA bukan sebuah syarikat, ianya beroperasi mengikut pendekatan commercial.

Walaupun begitu, sebagai agensi "Penyusunan Semula Masyarakat" yang utama di negara ini, keuntungan bukanlah menjadi ukuran kepada penilaian prestasi UDA, sebab dalam penjualan harta-harta yang dibangunkan oleh UDA, potongan-potongan istimewa diberi kepada pembeli-pembeli bumiputera.

Terdapat juga kes-kes di mana potongan yang diberikan adalah lebih rendah daripada kos pembinaan. Misalnya untuk projek Fasa 1 Tanjung Tokong di Pulau Pinang umpamanya, berdasarkan kemampuan pembeli-pembeli, UDA terpaksa menjual unit-unit perumahan pada kadar \$13,600 hingga \$16,900 (mengikut keluasan) seunit, sungguhpun anggaran harga pasaran ialah di antara \$30,000 hingga \$40,000 seunit. Harga jualan ini adalah lebih rendah daripada kos pembinaan (di antara \$25,800 hingga \$31,000) yang bermakna untuk unit-unit ini UDA mengalami kerugian.

Untuk Fasa 11 pula, UDA menjual unit-unit perumahannya pada kadar \$15,500 hingga \$26,900 (juga mengikut keluasan) sungguhpun kos pembinaan adalah di antara \$28,400 hingga \$42,700 dan harga pasaran di antara \$40,000 hingga \$65,000. Jumlah subsidi mengikut perbezaan harga jualan dan kos pembinaan bagi Fasa 1 dan Fasa 11 yang ditanggung oleh UDA ialah \$6.69 juta.

Secara kasar subsidi yang telah diberi melalui sewaan kepada peniaga-peniaga yang menyewa ruang-ruang niaga UDA di 17 kompleks dan rumah kedai berjumlah \$64,810,654, melalui penjualan rumah kediaman, rumah kedai dan tapak tanah di dalam beberapa projek berjumlah \$30,755,145 melalui penjualan projek tertentu berjumlah \$25,545,799, melalui penjualan saham \$4,760,000 dan melalui Khidmat Perunding \$1,021,363. Jumlah subsidi yang disediakan termasuk kehilangan

peluang sehingga tahun 1984 adalah \$126,892,961.

Untuk kes-kes seperti ini, jika penilaian berdasarkan keuntungan dikenakan nescaya prestasi UDA menunjukkan kegagalan. Tetapi sebagai agensi "Penyusunan Semula Masyarakat" adalah juga menjadi tanggungjawab UDA memastikan faedah projek-projeknya dinikmati oleh kumpulan sasaran selaras dengan matlamat DEB.

Walau bagaimanapun, kesemua syarikat-syarikat dan perusahaan-perusahaan awam yang ditubuhkan oleh Kerajaan dikehendaki beroperasi mengikut pendekatan Komersyiel atau "Commercial approach", dengan izin, tidak kira sama ada objektif penubuhannya itu seratus peratus "commercial" ataupun sosio-ekonomi.

Kerajaan sedar bahawa adalah perlu dan penting bagi syarikat-syarikat yang ditubuhkan berusaha mencapai keuntungan. Sungguhpun begitu, sebagai pelabur, Kerajaan juga perlu menghadapi risiko-risiko yang biasa dihadapi oleh semua pelabur-pelabur termasuk pelabur swasta. Adalah perlu disedari bahawa dalam bidang perindustrian di mana Kerajaan telah cuba memasuki, risiko-risiko yang dihadapi adalah amat tinggi.

Seperti juga pelabur-pelabur lain, penglibatan Kerajaan dalam bidang perniagaan, pertanian, pembangunan harta dan perindustrian, ada yang membawa keuntungan dan ada juga yang menghadapi kerugian. Sungguhpun begitu, adalah tidak benar bagi sesiapa menyatakan bahawa "hampir 100% anak-anak syarikat PKEN-PKEN yang terdapat di negara ini mengalami kerugian."

Pada masa yang lepas, jika persoalan seperti ini ditimbulkan, memang sukar bagi Kerajaan memberi maklumat-maklumat tentang prestasi syarikat-syarikat kerana Kerajaan sendiri tidak

mengumpul dan menyimpan maklumat. Tetapi pada masa ini pengawasan oleh agensi-agensi Kerajaan adalah lebih rapi daripada apa yang telah berlaku 3-4 tahun yang lepas, dan Kerajaan mempunyai statistik-statistik mengenai prestasi syarikat-syarikatnya bagi menunjukkan bahawa anggapan yang menyatakan hampir 100% syarikat Kerajaan mengalami kerugian itu, adalah anggapan yang tidak betul.

Tuan Yang di-Pertua, saya harap Ahli-ahli Dewan yang mulia ini tidak begitu cemas dengan prestasi syarikat-syarikat di bawah Kementerian Perusahaan Awam, kerana Kementerian sentiasa memberi perhatian yang teliti ke atas prestasi setiap syarikat yang dipertanggungjawabkan, melalui beberapa kaedah pengawasan yang agak "sophisticated", dengan izin. Contohnya, mulai tahun 1981, Kementerian saya telah mewujudkan satu Sistem Maklumat Pengurusan Berkomputer di mana prestasi setiap syarikat anak kepada agensi-agensi yang diawasi, dikesan dan dinilai sama ada berada di dalam keadaan baik, sederhana, lemah ataupun tenat.

Pengesanan ini adalah meliputi syarikat-syarikat anak yang dipunyai oleh agensi-agensi di mana ekuiti Kerajaan melebihi 30% tidak kira ianya agensi di peringkat Persekutuan ataupun Negeri. Syarikat-syarikat di mana pegangan ekuiti Kerajaan kurang daripada 30% atau \$250,000 mengikut mana yang rendah bagaimanapun tidak dikesan mengikut sistem berkomputer.

Pada tahun 1984, sebanyak 271 syarikat telah menghantar maklumat prestasi mereka kepada Kementerian Perusahaan Awam. Syarikat-syarikat ini dimiliki oleh 22 agensi utama di bawah Kementerian Perusahaan Awam. Daripada angka ini, 134 daripada 271 ataupun 49.4% telah

mencapai keuntungan semasa. Jumlah syarikat yang mencapai keuntungan terkumpul pula ialah 109 atau 40.2%. Dilihat dari segi nilai, jumlah keuntungan semasa adalah sebanyak \$386,577,821.

Bagi syarikat-syarikat yang didapati lemah dan tenat, agensi-agensi adalah diberitahu dengan cepat supaya tindakan-tindakan untuk memperbaiki prestasi diambil oleh agensi-agensi berkenaan. Di dalam setengah-setengah kes, pegawai-pegawai Kementerian juga telah membuat kajian lebih lanjut dengan tujuan mencadangkan apa-apakah langkah ke arah pembaikan prestasi syarikat itu ataupun sama ada syarikat itu ditutup sahaja. Syarikat-syarikat yang didapati tidak lagi mempunyai potensi atau didapati bercanggah dengan pelaksanaan dasar adalah ditutup. Di dalam tahun 1984 dan 1985 misalnya, sebanyak 4 buah syarikat telah ditutup kerana didapati tidak lagi mempunyai harapan untuk diperbaiki.

Saya juga sukacita memaklumkan bahawa sehingga kini, sebanyak 20 buah syarikat di bawah pengawasan Kementerian yang memperolehi keuntungan dan menunjukkan potensi masa hadapan yang cerah telah pun dipindahkan kepada Permodalan Nasional Berhad (PNB) sebagai sumbangan Kementerian terhadap Skim Amanah Saham Nasional.

Baru-baru ini iaitu pada 20 dan 21hb Januari, tahun 1986, Kementerian telah memberikan satu taklimat mengenai Sistem Pengawasan ke atas Syarikat-syarikat Milikan Agensi di bawah Kementerian kepada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara. Adalah difahamkan bahawa Jawatankuasa tersebut amat berpuashati dengan pengawasan yang dijalankan oleh Kementerian dan telah juga mencadangkan supaya Kementerian ini dijadikan contoh untuk lain-lain Kementerian di dalam

membentuk Sistem Maklumat Pengurusan mereka.

Suka juga saya menyebut di sini bahawa sejak tahun 1985 Kerajaan telah pun menubuhkan "Unit Pusat Pengumpulan Maklumat" (UPPM) yang ditempatkan di Pejabat PNB. Tugas UPPM ini ialah untuk mengumpul semua maklumat prestasi syarikat-syarikat milikan Kerajaan untuk menjamin pengawasan yang lebih sempurna oleh Kementerian Kewangan dan Kementerian-kementerian pengawas yang lain.

Pengawasan prestasi syarikat-syarikat milikan Kerajaan amat berguna sebagai Sistem Amaran Awal yang akan menggerakkan kumpulan pengurusan syarikat dan Kementerian-kementerian mengawas tentang perubahan-perubahan yang dialami oleh syarikat.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat baru sahaja membahaskan satu perkara yang merupakan titik hitam di dalam sejarah industri kewangan di negara ini dan satu peristiwa pahit yang telah mengejutkan rakyat. Skandal BMF telah berlaku oleh kerana terdapatnya sekumpulan ahli-ahli pengurusan yang telah diamanahkan dengan tanggungjawab di dalam bidang urusan kewangan dengan sewenang-wenangnya tidak mematuhi prinsip-prinsip pengurusan yang sihat bahkan telah mengenyepikan sama sekali prinsip "Public Accountability", dengan izin, ataupun prinsip bertanggungjawab kepada rakyat. Tindakan-tindakan yang telah mereka ambil nyata menunjukkan kecurangan-kecurangan pengurusan serta tidak langsung berpegang kepada nilai-nilai amanah dan kejururan dalam menjalankan tugas mengawasi syarikat-syarikat milik Kerajaan itu.

Sudah pasti skandal BMF boleh menjadi satu iktibar kepada semua pengurus-pengurus agensi Perbadanan

dan syarikat-syarikat Kerajaan. Juga ianya menekankan sekuat-kuatnya hakikat betapa pentingnya setiap dari pengurus-pengurus yang telah diamanahkan dengan tanggungjawab masing-masing untuk berpegang kepada prinsip "Public Accountability", dengan izin.

Tindakan-tindakan yang telah diambil oleh Kerajaan untuk memastikan syarikat-syarikat milik Kerajaan melaporkan secara berkala mengenai prestasi program-program dan operasi mereka, serta juga, prestasi untung rugi dan kewangan, tentu sekali akan menyedarkan pengurus-pengurus syarikat tersebut tentang tanggungjawab-tanggungjawab mereka.

Tidak boleh dinafikan bahawa Undang-undang serta peraturan-peraturan dan juga arahan-arahan sedikit sebanyak akan dapat menjamin bahawa pengurusan syarikat-syarikat milik Kerajaan akan teratur dan sempurna. Tetapi perlu saya tegaskan di Dewan yang mulia ini bahawa unsur penting yang perlu ada ialah sikap positif serta nilai-nilai keamanan dan kejujuran di dalam diri pegawai-pegawai dan pengurus-pengurus itu sendiri. Hanya dengan demikian dapat dielakkan apa-apa bentuk penyelewengan atau salah guna kuasa di dalam pengurusan syarikat-syarikat, agensi-agensi dan perbadanan-perbadanan awam di negara ini.

Sekianlah, Tuan Yang di-Pertua, saya sekali lagi mengucapkan berbanyak terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri Kewangan.

4.23 ptg.

Menteri Kewangan (Tuan Daim Zainuddin): Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan, teguran serta

juga cadangan mengenai perkara-perkara berkaitan dengan Kementerian Kewangan. Saya mengambil kesempatan di sini, untuk memberi beberapa penjelasan ke atas perkara-perkara utama yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat.

Dalam Titah Diraja, Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, telah mengingatkan kita supaya berjimat cermat dan mengurangkan perbelanjaan di mana perlu. Nasihat ini amat tepat sekali, memandangkan kepada masalah-masalah ekonomi dan kewangan yang kita hadapi sekarang. Kerajaan akan mengkaji semula peruntukan perbelanjaan awam secara keseluruhan dan mengambil langkah-langkah lain yang perlu, sekiranya kedudukan harga barangan utama negara yang ada sekarang ini, terus jatuh.

Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, telah menyentuh tentang ramalan pertumbuhan ekonomi negara yang saya buat, dalam ucapan Belanjawan 1986 lalu. Semasa ucapan tersebut, saya telah menyatakan ekonomi negara dianggar berkembang pada kadar 6% dalam tahun 1986. Eloklah saya terangkan di sini, bahawa kadar 6% ini adalah satu anggaran yang dibuat berasaskan data-data dan petunjuk-petunjuk ekonomi yang terdapat pada masa itu, iaitu data-data sehingga bulan Mei dan Jun, 1985. Sepertimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, anggaran terakhir menunjukkan kadar pertumbuhan bagi tahun 1986 akan hanya mencapai 3%.

Pindaan kepada ramalan yang dibuat sebelum ini adalah satu perkara biasa yang tidak dapat dielakkan, memandangkan kepada perkembangan terbaharu dalam ekonomi dunia. Kadar 3% pun mungkin tidak dapat dicapai, jika harga barangan terus

jatuh. Sama ada kadar ini tercapai juga bergantung kepada sambutan sektor swasta terhadap usaha-usaha Kerajaan bagi memulihkan ekonomi negara.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang telah mencadangkan supaya syarat-syarat pinjaman perumahan dikaji semula untuk menggalakkan industri perumahan. Saya sedar bahawa industri perumahan adalah salah satu industri yang perlu diberi galakan di dalam keadaan ekonomi negara sekarang. Saya telah pun membincangkan perkara ini dengan Kerajaan-kerajaan Negeri, Bank-bank dan lain-lain institusi kewangan. Baru-baru ini beberapa langkah telah diambil untuk menggalakkan industri perumahan, terutama sekali rancangan membina rumah-rumah kos rendah, untuk membantu golongan yang berpendapatan rendah memiliki rumah. Kementerian saya telah pun menurunkan syarat had umur kakitangan Kerajaan bagi membolehkan mereka mendapat pinjaman perumahan Kerajaan apabila membeli rumah kos rendah.

Saya juga telah mengarahkan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja untuk melaksanakan peraturan-peraturan baru berhubung dengan pengeluaran caruman pekerja, bagi pembelian rumah kos rendah. Ini dijangka akan menambahkan pengeluaran dari KWSP sekurang-kurangnya sebanyak \$60 juta setahun. Selain dari itu, Bank Negara akan memperuntukkan kira-kira \$2 ribu juta setahun untuk membiayai pembinaan rumah-rumah kos rendah. Dengan kemudahan-kemudahan ini, pembiayaan tidak menjadi masalah. Seperti yang seringkali saya tegaskan, yang menjadi masalah ialah bekalan rumah-rumah kos rendah. Pemaju perumahan hendaklah membina rumah-rumah yang diperlukan oleh kebanyakan rakyat di negara ini dan mengurangkan tumpuan terhadap pembinaan rumah-rumah harga tinggi.

Ahli Yang Berhormat dari Lambir membangkitkan persoalan mengenai Kadar Pinjaman Asas atau, dengan izin, Base Lending Rate dan kadar faedah simpanan tetap yang telah turun, tetapi kadar faedah pinjaman perumahan yang dikenakan oleh institusi kewangan tidak diturunkan. Saya suka jelaskan bahawa kadar faedah pinjaman perumahan bagi rumah yang berharga tidak melebihi \$60,000 masih tetap pada kadar 10% setahun. Bagi rumah yang berharga lebih daripada \$60,000 hingga \$100,000 kadar faedah yang dikenakan ialah 11% setahun. Kadar-kadar faedah yang dikenakan ke atas pinjaman untuk rumah yang berharga kurang dari \$100,000 adalah berpatutan. Bagi rumah yang berharga lebih daripada \$100,000, kadar faedah yang dikenakan ialah mengikut kadar faedah pasaran semasa dan akan berubah apabila terdapatnya perubahan dalam kadar pinjaman asas.

Ahli Yang Berhormat dari Jasin pula telah mengemukakan beberapa cadangan berhubung dengan institusi kewangan. Ini termasuklah memperkenalkan, dengan izin, National Bankers Insurance Scheme, memperbanyakkan penubuhan Cawangan-cawangan bank di kawasan luar bandar, menubuhkan satu bahagian khas di institusi kewangan bagi mempercepatkan proses permohonan pinjaman kepada pengusaha-pengusaha kecil dan mewujudkan Kod Etika untuk pegawai-pegawai tinggi bank. Saya mengucapkan terima kasih di atas cadangan-cadangan yang diberi oleh Yang Berhormat.

Mengenai cadangan supaya ditubuhkan, dengan izin, National Bankers Insurance Scheme, untuk menjamin keselamatan wang para penyimpan dalam bank, sukacita saya memaklumkan bahawa Kerajaan sedang menimbangkan untuk mengadakan satu skim insuran

simpanan atau, dengan izin, Deposit Insurance Scheme kepada penyimpan-penyimpan wang.

Saya ingin menegaskan bahawa Kerajaan memang memberi perhatian terhadap cadangan pembukaan cawangan-cawangan bank di luar bandar. Bank Negara memang memberikan pertimbangan istimewa kepada permohonan untuk membuka cawangan di kawasan luar bandar. Sekarang ini sudah pun terdapat banyak cawangan bank di luar bandar, malahan di beberapa kawasan, mungkin bilangannya terlalu banyak. Baru-baru ini saya juga telah meluluskan cadangan Bank Simpanan Nasional untuk membuka cawangan-cawangan kecil di kawasan-kawasan tertentu.

Berhubung dengan kelambatan memproses permohonan pinjaman dari pengusaha-pengusaha kecil, saya sedar kelambatan ini memang berlaku. Sungguhpun demikian, kelambatan ini tidaklah dapat dielakkan oleh kerana maklumat yang diberi oleh pemohon kadangkala tidak lengkap dan ini sudah tentu melambatkan proses permohonan pinjaman tersebut.

Sekiranya Ahli-ahli Yang Berhormat sedar, ada kes-kes di mana sesebuah institusi kewangan itu dengan sengaja cuba melewati-lewatkan proses permohonan pinjaman, saya cadangkan supaya Ahli-ahli Yang Berhormat melaporkan kes-kes ini kepada Bank Negara Malaysia dan mereka akan mengambil tindakan sewajarnya.

Mengenai penyalahgunaan kuasa yang berlaku di kalangan kakitangan bank yang menjejaskan industri bank di negara ini, sepertimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, beberapa tindakan telah pun dan akan terus diambil oleh Kerajaan. Saya akan menyentuh perkara ini dengan lebih mendalam di akhir ucapan saya.

Tuan Yang di-Pertua, pihak Pembangkang telah menggelar saya sebagai Menteri Saham, kerana usaha-usaha saya memulihkan pasaran saham. Nampaknya mereka tidak sabar lagi, belum pun dapat memerintah, telah melantik seorang menteri. Ingin saya menyeru mereka supaya mendapatkan sokongan rakyat terlebih dahulu sebelum membuat sebarang perlantikan. Ada juga wartawan-wartawan luar negeri menuduh saya berusaha kuat untuk memulihkan pasaran saham kerana kepentingan diri sendiri. Bagi mereka, Kerajaan tidak perlu membuat apa-apa untuk memulihkan pasaran saham negara ini. Sebenarnya, Tuan Yang di-Pertua, tanpa campur tangan dari Kerajaan, keadaan pasaran saham akan bertambah teruk, dan akan menjejaskan keyakinan terhadap negara ini. Inilah yang diharapkan oleh pihak DAP. Mereka ingin melihat pasaran saham musnah. Dengan ini pencapaian Dasar Ekonomi Baru akan terjejas. Mereka ingin melihat institusi-institusi amanah, seperti Permodalan Nasional Berhad, Skim Amanah Saham Nasional dan juga institusi-institusi kewangan seperti Kumpulan Wang Simpanan Pekerja yang melabur dalam pasaran saham di negara ini turut rugi. Orang-orang seperti ini juga akan mengkritik Kerajaan jika tidak ada apa-apa yang dilakukan bagi memulihkan pasaran saham. Mereka sengaja tidak sedar bahawa usaha-usaha Kerajaan untuk mengawasi serta memulihkan pasaran saham, adalah semata-mata untuk menjaga kepentingan setiap rakyat jelata yang mungkin termasuk Ahli-ahli DAP sendiri.

Semasa harga saham rendah, saya telah menasihatkan para pelabur supaya membeli saham. Ini telah dianggap oleh pihak-pihak tertentu bahawa saya sengaja secara, dengan izin, artificial, menaikkan harga-harga saham. Bukankah ini perkara yang harus dilakukan? Adakah tidak wajar

melabur pada ketika harga rendah? Adakah tidak ini perkara, dengan izin, common sense, yang semua orang tahu? Mereka ini sengaja lupa bahawa semasa harga saham naik, saya telah memberi nasihat kepada para pelabur supaya jangan menjadikan pasaran saham sebagai kasino. Pada masa itu tidak ada siapa yang menghebohkan perkara ini. Hanya kartunis Lat sahaja yang telah menyokong kenyataan saya. Adalah jelas bahawa pengkritik ini tidak mengenali kebenaran dan sengaja memutarbelitkan kenyataan.

Ahli Yang Berhormat dari Kepong telah menyentuh mengenai penyelewengan yang berlaku dalam beberapa buah syarikat kredit dan pajakan yang tidak dilesenkan di bawah Akta Syarikat Kewangan 1969. Kerajaan memandang berat mengenai masalah ini dan Kementerian saya sedang mengkaji secara menyeluruh mengenai amalan penerimaan deposit oleh syarikat-syarikat tersebut dan sedang menimbangkan beberapa langkah yang perlu bagi mengatasi masalah yang berkaitan dengannya.

Di antaranya langkah yang dicadangkan termasuklah membuat peraturan bagi membolehkan Bank Negara bertindak segera untuk melantik penerima atau pencair, "receivers or liquidators", dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, kepada syarikat berkenaan dan membahagikan asetnya kepada pendeposit-pendeposit. Langkah yang dicadangkan ini adalah semata-mata bertujuan menjaga kepentingan orang ramai khasnya kepada penyimpan-penyimpan wang.

Tuan Yang di-Pertua, sekarang saya ingin menjawab perkara-perkara yang dibangkitkan mengenai Kertas Putih BMF. Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka telah mempersoalkan kenapa Kerajaan tidak memberi taraf Kertas Perintah kepada Laporan Akhir Jawatankuasa Penyiasat BMF. Telah ditegaskan beberapa kali, ianya tidak

diberi taraf Kertas Perintah kerana Kerajaan tidak mahu dituduh cuba berselindung di sebalik institusi Parlimen. Tanpa diberi taraf Kertas Perintah, mereka yang namanya disebut dalam Laporan Akhir itu boleh mengambil tindakan undang-undang jika mereka mahu berbuat demikian, baik ke atas Bank Bumiputra, Kerajaan atau Jawatankuasa Ahmad Noordin sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Barisan Nasional adalah Kerajaan yang adil. Rakyat mahukan keadilan. Kita mesti bersikap adil kepada semua pihak, tidak sahaja kepada pihak Pembangkang. Oleh itulah, kita telah memberi peluang kepada yang merasakan nama mereka tercemar mengambil apa-apa tindakan yang mereka fikir perlu.

Mengenai syor DAP supaya Kerajaan mencetak Jilid I dan II, Laporan Akhir serta menjualnya kepada orang ramai dengan harga \$10 atau \$20 sahaja, ingin saya tegaskan di sini, Tuan Yang di-Pertua, bagi DAP, kalau boleh, mereka hendak semuanya percuma. Tuan Yang di-Pertua, untuk membolehkan rakyat membaca Laporan Akhir ini, Kerajaan telah mengarahkan Bank Bumiputra menggunakan kemudahan Jabatan Percetakan Negara untuk mencetak dan menjualkannya. Jabatan Percetakan terpaksa mengeneipkan kerja-kerja lain bagi menumpukan penuh perhatian bagi mencetak Laporan BMF. Kita harus memberi sanjungan kepada Jabatan Percetakan Kerajaan kerana telah berjaya mengeluarkan Laporan dalam masa yang ditetapkan. Bank Bumiputra perlu membayar kos percetakan kepada Jabatan Percetakan Negara. Jika harga jualannya lebih rendah daripada kos percetakan, Bank Bumiputra akan rugi sekali lagi. Inilah niat jahat DAP, Tuan Yang di-Pertua.

Walau bagaimanapun, Tuan Yang di-Pertua, untuk membolehkan rakyat

jelata turut mengetahui lebih mendalam lagi mengenai skandal BMF ini, Kerajaan telah pun mengarahkan Bank Bumiputra serta Jabatan Percetakan Negara mencetak Laporan Akhir iaitu Jilid I dan II untuk dijual kepada orang ramai dengan harga \$40 bagi kedua-dua Jilid tersebut. Orang ramai yang tidak mampu membayar \$250 untuk 15 Jilid bolehlah membeli dari Jabatan Percetakan Negara, kedua-dua Jilid Laporan Akhir itu dengan harga \$40.

Tuan Yang di-Pertua, ingin saya tegaskan di sini, Kerajaan tidak berniat hendak menyembunyikan apa-apa, Kerajaan tidak ada apa-apa yang perlu disembunyikan. Dari awal-awal lagi, saya telah memberi jaminan bahawa Kerajaan tidak akan menyembunyikan apa-apa. Kerajaan akan membongkar dan mendedahkan skandal ini. Oleh itulah Kerajaan telah memberi jaminan bahawa Laporan Akhir BMF akan diumumkan kepada orang ramai. Janji ini telah pun ditepati, Kerajaan perlu mengambil masa sedikit mengkaji implikasi kandungan Laporan Akhir sebelum mengarahkan Bank Bumiputra mengumumkannya.

Dalam hubungan ini, Kerajaan juga telah mencetak dan mengedarkan Exhibits Jilid I dan II kepada Laporan Khas yang tidak diedarkan sebelum ini. Kesilapan dalam pengedaran Exhibits berkenaan bukanlah merupakan tindakan Kerajaan untuk menyembunyikan atau, dengan izin, cover up maklumat-maklumat terperinci mengenai Gammon House tetapi cuma kesilapan atau oversight, dengan izin, di pihak Kementerian saya. Ini telah pun diatasi.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai pembelian Bangunan Lap Heng, perkara ini telah diterangkan dengan jelas dalam Laporan Akhir di mana pembeliannya tidak dibuat melalui mana-mana pihak ketiga.

Pihak Pembangkang nampaknya bermati-mati untuk menjadikan pembentangan Kertas Putih dan penerbitan Laporan Jawatankuasa Penyiasat mengenai BMF sebagai isu politik, bagi kepentingan politik mereka yang sempit. Jikalau Kerajaan tidak mengumumkan Laporan tersebut, Kerajaan akan dituduh cuba menyembunyi sesuatu. Bahkan selepas pengumumannya pun mereka masih menuduh Kerajaan cuba menyembunyikan sesuatu.

Suka saya menekankan di sini bahawa pengumuman Laporan Akhir dan pembentangan Kertas Putih mengenainya bukanlah dibuat atas desakan Pembangkang. Adalah menjadi hasrat Kerajaan, semenjak perlantikan Jawatankuasa Penyiasat BMF lagi untuk mengumumkan Laporan Akhir siasatan itu dengan sepenuhnya kepada orang ramai.

Pihak Pembangkang seharusnya bersikap bertanggungjawab bila membincangkan skandal BMF. Adalah mustahil bagi kita meneliti dan memahami pembentangan Kertas Putih dan penerbitan Laporan ini secara keseluruhannya.

Dalam hal ini, Kerajaan mahu mengelakkan khabar-khabar angin dan spekulasi yang tidak berasas, merebak mengenai skandal BMF. Pihak Pembangkang telah tidak mengemukakan pandangan yang baru, hanya modal lama yang dikeluarkan. Sebaliknya mereka sengaja mencari salah dan cuba mengelirukan rakyat. Dalam Pilihanraya Umum tahun 1982, perkara ini telah dijadikan satu isu hangat oleh pihak-pihak tertentu. Pihak MCA telah meminta DAP menarik balik dakwaannya bahawa pemimpin-pemimpin MCA telah terlibat dalam skandal BMF. Sehingga hari ini, DAP belum lagi meminta maaf.

Tuan Yang di-Pertua, marilah kita tinjau kedudukan BMF dari perspektif

yang sebenar iaitu dengan meneliti puncanya dan bagaimanakah perkara ini telah berlaku. Kertas Putih yang dianggap oleh Ketua Pembangkang sebagai kertas kosong, sebenarnya telah pun menghuraikan dengan tepat akan sebab-sebab berlakunya skandal BMF. Ahli-ahli dari Kota Melaka dan Petaling telah mengkritik Kerajaan kononnya Kertas Putih terlalu ringkas. Kalau Laporan panjang, mereka akan kata masa tidak cukup untuk membaca. Jika diringkaskan, mereka kata Kertas Putih adalah kertas kosong dan memecah rekod dunia. Orang lain semua salah, mereka sahaja yang benar.

Kita mestilah mengkaji dengan mendalam apakah sebenarnya isu-isu yang menyebabkan skandal ini. Pihak Pembangkang telah mengeluarkan tuduhan melulu bila mereka menuduh Kerajaan yang bersalah dalam skandal BMF. Untuk memahami skandal BMF adalah mustahak kita mengkajinya dari aspek kesalahan dan perbuatan tidak mengindahkan amalan yang lazim dan berhemat dan penyimpangan dari amalan bank yang biasa di merata dunia oleh mereka yang terlibat. Hal ini telah pun dijelaskan di dalam Kertas Putih di bawah Bab VII, Perenggan 46-51 mengenai sebab-sebab tercetusnya peristiwa BMF. Bab ini jelas menunjukkan bagaimana dan cara mana bekas-bekas pegawai dan pengarah BMF telah menyebabkan kerugian yang begitu besar kepada BMF dan BBMB.

Skandal BMF berlaku terutamanya kerana kurang kawalan dan pengawasan, tidak ada sistem mengesan dan menyemak oleh BBMB. Nyatalah ianya berlaku bukan kerana kelemahan pengawasan oleh pihak-pihak berkuasa ataupun kegagalan Kerajaan bertindak sebagaimana yang didakwa oleh pihak Pembangkang. Laporan Akhir jelas menyatakan bahawa BMF telah bergerak bebas daripada kawalan bank induk.

Jumlah pinjaman kepada syarikat Kumpulan Carrian dan Kevin Hsu, melebihi kadar sepatutnya iaitu 79% dari jumlah pinjaman BMF seluruhnya. Pinjaman US\$292 juta dan US\$580 juta dalam, dengan izin, concerted plan, merupakan contoh-contoh nyata kecurangan orang-orang yang bertanggungjawab mengenai urusan BMF iaitu Lorrain Osman, Dato Hashim Shamsuddin, Dr Rais Saniman dan Ibrahim Jaafar. Mereka telah diamanahkan untuk menguruskan BMF, tetapi sebaliknya telah mengkhianati amanah yang diberikannya.

Pihak Pembangkang dengan sengaja tidak mahu memahami hakikat ini. Adalah jelas pihak Pembangkang sudah dari awal-awal lagi bertekad untuk mengkritik secara melulu, dengan itu mereka tidak dapat melihatnya dari sudut yang positif dan objektif.

Tuan Yang di-Pertua, pembentukan Jawatankuasa Penyeliaan oleh BBMB adalah untuk mengawal dan mengawasi operasi BMF tetapi ianya tidak juga berkesan untuk mengubah kedudukan BMF kerana mereka yang menjadi ahli termasuk juga mereka yang terlibat dalam skandal BMF. Perkara ini telah pun dijelaskan dalam Perenggan 51 Kertas Putih. Mereka inilah yang mempunyai kepentingan diri untuk menentukan supaya perbuatan jenayah mereka itu tidak dapat dikesan dan didedah. Inilah masalah pokok skandal BMF. Kerajaan tidak boleh dipersalahkan kerana bukanlah menjadi tugas Kerajaan melibatkan diri di dalam pengurusan harian perniagaan syarikat-syarikat milik Kerajaan. Kerajaan hanya boleh bertindak atas nasihat mereka yang diberi amanah.

Sebelum Bank Bumiputra mengambil apa-apa tindakan, ia terpaksa meneliti betapa seriusnya masalah BMF dan kesannya kepada BBMB. Semua alternatif perlu diper-timbangkan dengan teliti untuk

mempastikan supaya BBMF sebagai sebuah institusi kewangan tidak terjejas dan bagi menjamin sistem kewangan negara tidak terjejas. Sebarang tindakan yang melulu pasti akan mengakibatkan kerugian yang lebih besar dari \$2.5 ribu juta. Pihak Pembangkang sengaja tidak mahu menyedari hakikat ini.

Bank Bumiputra mestilah bertindak dengan berhati-hati dan berhemah. Sekiranya ia tidak berbuat demikian, besar kemungkinan BBMB dan BMF akan tumpas. Atas sebab-sebab inilah pihak. . . .

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, ada Ahli bangun. Hendak minta apa?

Tuan Lim Kit Siang: Minta jalan.

Tuan Daim Zainuddin: Okaylah!

Tuan Lim Kit Siang: Terima kasih. Yang Berhormat Menteri Kewangan dalam jawapannya seolah-olah salahkan Lorrain Osman, Hashim Shamsuddin, Rais Saniman dan Ibrahim Jaafar, keempat-empat orang yang bersangkutan terlibat dalam komplot untuk menipu wang BMF dan wang BBMB dan Yang Berhormat Menteri ada sebut mengenai pinjaman US\$292 juta dan US\$580 juta sebagai contoh. Adakah Yang Berhormat Menteri sedar bahawa wang pinjaman US\$292 juta dibagi daripada Disember, 1979 sehingga Jun, 1980 dan pinjaman yang begitu besar, yang amat besar dan tidak biasa berlaku, boleh dilihat dan diketahui dalam penyata kira-kira BMF atau BBMB oleh semua pegawai atau ahli-ahli Lembaga BBMB yang bertanggungjawab. Ini bukan berlaku dalam masa satu tahun, tetapi empat tahun (1979, 1980, 1981 dan 1982) dan tiap-tiap tahun ada Laporan Penyata dan tentulah kalau empat orang sahaja bersubahat dan terlibat, bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi keterangan kenapa

lain-lain ahli-ahli Lembaga tak sedar, tak membaca Laporan Kira-kira? Tentulah mereka tahu.

Kedua, bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi sebab kenapa dalam Gammon House bahawa Bank Bumiputra membenar dan meluluskan pinjaman sebanyak \$200 juta untuk membeli Gammon House oleh Kumpulan Carrian di mana harganya ialah 100%. Kalau itulah perbuatan 4 orang sahaja kenapa ini tidak diketahui, kenapa itu tidak dicegah atau apabila berlaku tidak ada siasatan dibuat dan boleh mempercegah pinjaman sebanyak \$580 juta berlaku, kalau tidak boleh berhentian atau mencegah pinjaman \$290 juta, sepatutnya boleh mempertahankan, mempercegah pinjaman \$580 juta daripada berlaku. Ini bukan sahaja 4 orang yang terlibat, kalau begitu sangat senang untuk tipu, untuk mendapat berbillion-billion ringgit.

Tuan Daim Zainuddin: Tuan Yang di-Pertua, saya harap Yang Berhormat Ketua Pembangkang akan sabar sedikit, saya baru mula sahaja. Saya akan teruskan.

Tuan Yang di-Pertua: Sila teruskan.

Tuan Daim Zainuddin: Bank Bumiputra mestilah bertindak dengan berhati-hati dengan berhemah. Sekiranya tidak berbuat demikian, besar kemungkinan BBMB dan BMF akan tumpas. Atas sebab-sebab inilah pihak Lembaga Pengarah dan pengurusan Bank Bumiputra pada waktu itu dibenarkan untuk mengambil apa sahaja langkah yang perlu, berasaskan pertimbangan perniagaan yang waras. Inilah juga sebabnya Bank Bumiputra dibenarkan menimbangkan segala cadangan kewangan yang diuruskan oleh bank-bank saudagar di Hong Kong untuk menyelamatkan Carrian, dengan harapan pihak Bank Bumiputra/BMF mendapatkan kembali pinjaman-pinjamannya. Begitu juga dengan

rancangan BBMB membeli hartanah di Amerika Syarikat, yang bertujuan memperbaiki kedudukan cagaran. Sama ada pembelian hartanah di Amerika Syarikat itu satu tindakan yang bijak atau betul di sisi undang-undang, adalah satu keputusan yang dibuat oleh Lembaga Pengarah dan pengurusan BBMB pada masa itu.

Saya percaya, pihak Pembangkang sedar bahawa bukan BMF sahaja yang terperangkap. Beberapa institusi-institusi kewangan yang teguh dan lebih terkenal telah juga terlibat. Walau bagaimanapun, kesemua institusi kewangan itu telah menyusun ikhtiar masing-masing untuk melindungi institusi mereka dan telah mengalami kerugian secara diam-diam. Mereka mengutamakan kepercayaan orang ramai ke atas institusi mereka dari kepentingan-kepentingan yang lain. Di negara ini, kita suka menghebohkan sesuatu, biar pun ia akan menjejaskan negara, pihak Pembangkang menjadi dalang dalam perkara ini.

Saya juga ingin menyatakan di sini bahawa dalam tahun lapan puluhan beberapa bank di serata dunia telah gagal, antaranya:

- (a) di Amerika Syarikat sepanjang tahun 1985 sahaja, lebih 100 buah bank telah gagal. Pada tahun 1984, Continental Illinois Bank, bank yang kelapan terbesar di Amerika Syarikat telah diselamatkan oleh Federal Deposit Insurance Corporation yang melibatkan perbelanjaan sebanyak US\$5.5 billion.
- (b) pada bulan Jun, 1984, Overseas Trust Bank, Hong Kong, iaitu bank yang kelima terbesar di negara tersebut, yang mempunyai simpanan melebihi US\$1 billion telah diselamatkan oleh Kerajaan Hong Kong

dengan melibatkan perbelanjaan sebanyak HK\$2 billion.

- (c) pada bulan September, 1984, Johnson Matthey Bankers Ltd diselamatkan oleh Bank of England dengan melibatkan jaminan sebanyak £150,000 juta oleh Bank of England.
- (d) banyak lagi bank lain yang mengenali masalah ini, di Amerika Selatan, Timur Tengah, Sepanyol, Korea Selatan, Taiwan dan negara-negara lain.

Apa yang harus diselamatkan ialah Bank Bumiputra dan sistem bank di negara ini. Kita perlu berhati-hati supaya keyakinan penyimpanan tidak terjejas. Di negara-negara lain, masalah-masalah bank tidak dijadikan isu politik. Di negara ini, kita heboh-hebohkan dan jadikan modal politik. Apa yang terjadi kepada sistem bank dan negara, kita tidak hiraukan, selagi matlamat politik tercapai.

Sukalah saya mengingatkan Ahli-ahli Pembangkang bahawa amatlah sukar untuk mengesan jenayah di peringkat awal. Skandal ini begitu kompleks hinggakan Jawatankuasa Penyiasat sendiri mengakuinya dan dalam beberapa hal, gagal membuat kesimpulan yang muktamad. Amatlah dikesalkan bahawa pihak Pembangkang telah memilih untuk mengutuk Bank Bumiputra seolah-olah bank itu tidak mengambil tindakan yang wajar. Sukalah saya tegaskan terutama sekali kepada pihak Pembangkang yang mengatakan bank lambat bertindak bukanlah kerana Bank Bumiputra tidak bersungguh-sungguh berikhtiar mendapatkan balik pinjaman dan melaporkan kepada Polis, tetapi sebenarnya adalah kerana tidak adanya rekod dan bukti yang cukup dan nyata. Ia mengambil masa. Setelah dibongkar, jelas kepada kita, ia adalah beberapa orang Ahli

Lembaga Pengarah dan pengurusan Bank Bumiputra dan BMF, terlibat. Mereka yang terlibat telah mencuba sedaya upaya, menyembunyikan skandal ini dari pengetahuan orang-orang lain.

Memanglah menjadi hasrat Bank Bumiputra dan Kerajaan untuk mendapat balik semua wang yang dipinjamkan, kalau ini dapat dilaksanakan.

Tuan Yang di-Pertua, Jawatankuasa Penyiasat telah dilantik oleh Bank Bumiputra dan perbelanjaannya juga ditanggung oleh pihak Bank Bumiputra. Pihak Pembangkang mendakwa bahawa Jawatankuasa telah tidak mendapat kerjasama dari pihak Bank Bumiputra. Jika ini benar, bagaimana Jawatankuasa dapat menyiapkan dan mengemukakan laporannya? Jawatankuasa Penyiasat dan pihak Pembangkang telah mempersoalkan. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Minta penjelasan!

Tuan Yang di-Pertua: Minta penjelasan sekali lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Saya bukan buat dakwaan, tetapi saya ialah menyebut apa yang terkandung dalam Laporan Terakhir di mana Jawatankuasa Siasatan BMF ini ada mengatakan, bahawa selain daripada kakitangan-kakitangan Bank Bumiputra dan BMF tidak mendapat kerjasama daripada anggota-anggota pengurusan dan Lembaga. Ini bukan dakwaan saya sendiri, tetapi ialah dalam Laporan Terakhir Jawatankuasa Tan Sri Ahmad Noordin. Nampaknya Yang Berhormat Menteri sendiri tidak baca laporan ini, tetapi baru baca ucapannya yang disediakan untuknya.

Tuan Daim Zainuddin: Kalau Yang Berhormat tidak percaya mengapa sebut di sini. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Ya, laporan. . . .

Tuan Daim Zainuddin: Kalau tidak percaya apa yang disebut mengapa disebut di sini, (*Disampuk*) kalau Yang Berhormat menyebut di sini. . . .

Tuan Lim Kit Siang: (*Bangun*).

Tuan Yang di-Pertua: Saya hendak Yang Berhormat teruskan ucapan. Sila.

Tuan Daim Zainuddin: Jawatankuasa Penyiasat dan pihak Pembangkang telah mempersoalkan tentang tujuh "writ" yang melibatkan sejumlah US\$138 juta yang ditarik balik oleh Lembaga Pengarah dan pengurusan Bank Bumiputra masa itu dan selepas itu diputuskan oleh Lembaga Pengarah dan pengurusan Bank Bumiputra sekarang untuk dilaksanakan semula. Saya ingin menjelaskan bahawa tindakan ini diambil setelah didapati bahawa, jika BMF telah melaksanakan tujuh "writ" itu, pihak-pihak yang tidak ada kena-mengena dengan kes-kes itu mungkin akan disaman. Inilah satu-satunya contoh di mana pertimbangan yang amat teliti harus dilakukan, dalam membuat keputusan untuk mengambil tindakan atas beberapa syor Jawatankuasa Penyiasat.

Tuan Yang di-Pertua, pihak Pembangkang telah tidak menghiraukan langsung tindakan BBMB membekukan harta Lorrain Osman, Dato Hashim Shamsuddin dan Dr Rais Saniman di Malaysia dan tindakan ekstrasidisi yang telah diambil oleh Polis Hong Kong. Bank Bumiputra telah pun mengambil beberapa langkah positif melaksanakan tindakan sivil, dan membuat laporan Polis di mana wajar, di Hong Kong dan Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, Ketua Pembangkang mencabar BBMB untuk membuat laporan Polis dalam masa 24

jam terhadap Lembaga Pengarah BBMB dan BMF yang lalu. Pada keesokannya beliau menarik balik cabaran itu. Nampaknya ia takut. Kalau tidak takut mengapa ditarik balik. (*Tepuk*) Beliau pandai mengkritik orang, lain kali. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Saya minta jalan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat ada yang minta jalan.

Tuan Daim Zainuddin: Saya tidak beri lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Itulah saya boleh jawab, ada masa. Tidak mengapa, ada peluang.

Tuan Daim Zainuddin: Lain kali saya nasihatkan beliau supaya fikir baik-baik sebelum buat cabaran. Sebenarnya BBMB telah membuat Laporan Polis pada 6hb Mac, 1986 mengenai pinjaman US\$85 juta kepada Marmel Incorporated oleh Lembaga Pengarah BBMB dan BMF yang lalu.

Adalah jelas bahawa Kerajaan telah bertindak dengan tegas untuk memulihkan Bank Bumiputra. Untuk menyelamatkan dan memastikan agar BMF dan BBMB terus berjaya menjalankan perniagaannya demi kepentingan negara, satu rancangan menyelamatkan disusun, yang pada mulanya melibatkan pengambilalihan pinjaman-pinjaman lapuk dan diragui dari BMF oleh Bank Bumiputra, untuk mengurangkan tekanan kepada BMF serta meletakkan BMF ke tahap di mana ianya boleh meneruskan perniagaannya seperti sediakala. Oleh kerana pengambilalihan ini telah menjejaskan kedudukan Bank Bumiputra, tanggungjawab pinjaman itu telah dipindahkan kepada PETRONAS, dengan itu juga PETRONAS menjadi pemegang saham yang terbesar dalam Bank Bumiputra.

Tuan Yang di-Pertua, dari Laporan Akhir jelas bahawa skandal BMF berlaku kerana salah pengurusan, pecah amanah, penipuan, penyelewengan dan perbuatan memalsukan rekod oleh pihak pengurusan dan Lembaga Pengarah yang dulu, dan kurang pengawasan serta kawalan oleh Bank Bumiputra. Tidak ada undang-undang yang boleh menyekat perkara ini berlaku sekiranya orang-orang yang diberi amanah menguruskan BMF terlibat dengan langsung di dalam perbuatan keji ini.

Saya percaya kita semua sedia maklum jenayah boleh berlaku meskipun ada undang-undang yang ketat untuk menghukum penjenayah-penjenayah. Kesimpulannya, ialah semuanya bergantung kepada kejujuran dan kewibawaan orang-orang yang dilantik menguruskan sesuatu pertubuhan atau institusi. Selagi ada orang-orang seperti George Tan, Lorrain Osman, Dato Hashim dan Dr Rais, selama itulah kita akan terpaksa menghadapi masalah seperti ini.

Kita mestilah faham bahawa tugas pentadbiran dan pengurusan sesebuah institusi adalah menjadi tanggungjawab Lembaga Pengarah dan Pengurusannya. Oleh yang demikian adalah menjadi tanggungjawab dan tugas Lembaga Pengarah dan Pengurusan itu, melaksanakan apa sahaja perubahan atau langkah-langkah yang berkesan, untuk menentukan supaya institusi di bawah jagaan mereka ditadbirkan menurut dasar dan matlamat yang telah ditetapkan oleh Lembaga itu. Amanah dan kepercayaan ini diserahkan kepada mereka yang dianggap sebagai tokoh-tokoh profesional bank dan malah negara mengharap mereka menguruskan bank dengan sebaik-baiknya.

Merujuk kepada teguran Ahli Yang Berhormat Ketua Pembangkang

bahawa Bank Negara Malaysia telah memberi perhatian berbeza terhadap Bank Bumiputra berbanding dengan bank-bank lain, ingin saya jelaskan di sini, sebarang tindakan yang diambil oleh Bank Negara perlulah mengambil kira kedudukan Bank Bumiputra sebagai sebuah institusi kewangan. Tindakan yang diambil perlu memastikan yang ia tidak menjejaskan urusan Bank Bumiputra, seperti pengeluaran beramai-ramai atau pembatalan kemudahan kredit oleh bank-bank antarabangsa terhadap Bank Bumiputra.

Berdasarkan kepada Laporan Pemeriksaan Bank Negara Malaysia, Bank Negara telah pun bertindak dalam masalah BMF ini dan telah juga memanggil pihak Pengurusan Bank Bumiputra dan BMF. Dalam beberapa perbincangan yang diadakan di antara pihak Pengurusan Bank Bumiputra dengan Bank Negara Malaysia pada akhir tahun 1982 dan awal tahun 1983, Pengerusi Bank Bumiputra ketika itu sentiasa memberi jaminan dan pengakuan kepada Bank Negara Malaysia yang beliau:

- (a) akan menyusun semula Lembaga Pengarah BMF pada masa akan datang;
- (b) akan menubuhkan Jawatankuasa Penyeliaan di Bank Bumiputra dengan beliau sendiri sebagai Pengerusi, untuk mengawasi kegiatan dan urusan BMF dengan teliti;
- (c) akan mendapat cagaran tambahan terhadap pinjaman-pinjaman kepada Carrian, berjumlah HK\$4.6 billion dari luar Hong Kong yang belum dipegang oleh BMF dan cagaran yang sedia ada tidak akan dilepaskan;
- (d) telah menekankan bahawa tugas utamanya ialah untuk menyelesaikan masalah tiga akaun yang terlibat;

- (e) telah mengambil langkah-langkah untuk memperkemaskan Peraturan-peraturan Bank dan sepasukan Audit Dalam sedang membuat pemeriksaan ke atas kegiatan/urusan BMF di Hong Kong.

Walaupun Bank Negara Malaysia berkuasa untuk mengambilalih Bank Bumiputra di bawah Akta Bank, ia tidak berbuat demikian kerana Dr Nawawi, seorang Chartered Accountant yang berkelayakan dan berpengalaman, telah dilantik sebagai Ketua Eksekutif Bank Bumiputra pada bulan April, 1982. Dr Nawawi telah memberitahu Bank Negara dalam bulan November, 1982, bahawa satu Jawatankuasa Penyeliaan telah ditubuhkan untuk mengawasi dengan lebih teliti kegiatan dan urusan BMF. Beliau juga telah menjadi Pengerusi Jawatankuasa itu.

Walaupun Jawatankuasa Penyeliaan mengenakan syarat yang BMF tidak dibenar mengeluarkan sebarang pinjaman lagi tanpa kelulusan khas dari Jawatankuasa ini, Lorrain Osman dan Dato Hashim Shamsuddin telah berjaya menyamakan pemberian pinjaman tambahan kepada Kumpulan Carrian dan dengan itu menambahkan lagi kerugian BMF.

Tuan Yang di-Pertua, sebelum tahun 1982, peruntukan rahsia bank di bawah Seksyen 25 dan 31 (a) Ordinan "Deposit Taking Companies" (DTC), Hong Kong khususnya melarangkan pengambilan maklumat berkaitan dengan DTC dan pemeriksaan ke atas DTC di Hong Kong. Ianya hanya boleh dilakukan oleh Pejabat Pesuruhjaya DTC. Dalam tahun 1982, Ordinan DTC telah dipinda. Di bawah Seksyen 25 (a) dan 31 (c), Pihak Penguasa Pengawasan Bank Asing telah dikecualikan dari peruntukan rahsia Seksyen 25 dan kuasa untuk memeriksa akaun DTC yang

merupakan anak syarikat bank asing yang berkenaan. Oleh yang demikian, hanya dalam tahun 1982 sahaja Bank Negara Malaysia dapat membuat permohonan kepada Pesuruhjaya DTC di Hong Kong untuk menjalankan pemeriksaan ke atas BMF.

Tuan Yang di-Pertua, ramai orang yang melemparkan tuduhan bahawa Bank Negara telah gagal memberhentikan pengaliran keluar wang berbillion ringgit dari Kuala Lumpur ke BMF untuk membiayai Carrian. Apa yang sebenarnya berlaku, ialah BMF pada mulanya memperolehi sebahagian besar keperluan kewangannya dengan meminjam dari sumber-sumber di luar Malaysia dan kerana itu, pinjaman-pinjaman tersebut tidak ditunjukkan dalam akaun Bank Bumiputra di Kuala Lumpur.

Berkenaan dengan pengeluaran "Letter of Comfort" oleh Bank Bumiputra ianya adalah selaras dengan kehendak peruntukan Ordinan DTC di Hong Kong bagi mendapatkan pengecualian dari syarat memberi kemudahan kredit sebanyak 25% daripada modal dibayar. Ini adalah satu amalan biasa yang diterima oleh Pesuruhjaya DTC di Hong Kong bagi syarikat-syarikat luar dan dengan itu "Letter of Comfort" telah dikeluarkan oleh Bank Bumiputra. Tindakan ini membolehkan BMF untuk bersaing dengan institusi-institusi kewangan yang lain.

Tuan Lim Kit Siang: (*Bangun*).

Tuan Daim Zainuddin: Tidak boleh beri jalan.

Tuan Yang di-Pertua, dengan pembentangan Kertas Putih dan pengumuman Laporan Akhir Jawatankuasa Penyiasat BMF ini kepada orang ramai, tidaklah bermakna tindakan Kerajaan akan berhenti di sini sahaja. Saya ingin

menegaskan sekali lagi bahawa tindakan susulan akan dibuat untuk memastikan Bank Bumiputra mengambil tindakan-tindakan perlu berasaskan beberapa syor tertentu Jawatankuasa itu sebagaimana yang dinyatakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dalam Dewan ini semalam. Tidak kesemua syor dapat dilaksanakan, misalnya mengenai:

- (1) Kes 7 "writ" seperti yang saya sebut sebentar tadi.
- (2) Jawatankuasa Penyiasat telah mempersoalkan mengapa Ibrahim Jaafar tidak disaman. Ibrahim Jaafar tidak disaman kerana beliau kini menjadi saksi utama, dengan izin, Crown witness bersabit dengan kes-kes terhadap George Tan, Lorrain Osman dan Dato Hashim Shamsuddin. Kerajaan Hong Kong telah meminta Bank Bumiputra supaya tidak mengambil tindakan terhadapnya dan memberinya perlindungan (immunity) untuk menentukan supaya peluang mencapai kejayaan dalam kes-kes tersebut lebih cerah;
- (3) Jawatankuasa Penyiasat telah mengesyorkan supaya Jawatankuasa Bank Bumiputra untuk mengendalikan tindakan mendapat balik pinjaman, (recovery action), disusun semula supaya wakil dari BMF, Hong Kong dan peguam-peguam BMF dan Bank Bumiputra di Hong Kong turut menjadi ahli. Tindakan tidak diambil atas syor tersebut, kerana Jawatankuasa itu sejak ianya ditubuhkan didapati telah menjalankan tugas-tugasnya dengan berkesan. Oleh yang demikian, tidak perlulah Bank Bumiputra mengambil sebarang tindakan mengenai syor tersebut.

Kerajaan juga telah dan akan terus memperkemas undang-undang dan peraturan-peraturan berkaitan dengan sistem bank dan institusi kewangan. Sejak skandal BMF, Kerajaan telah meneliti semula kuasa-kuasa pengawasan dan pengawalannya di bawah Akta Bank, 1973 dan Akta Syarikat Kewangan, 1969. Justru itu, Kerajaan telah mengambil beberapa langkah untuk mengatur kawalan dan pengawasan yang lebih berkesan. Antara langkah-langkah ini ialah:

- (1) Pindaan ke atas Akta Bank, 1973 dan Akta Bank Islam, 1983; serta Akta Syarikat Kewangan, 1969, dengan memasukkan peruntukan mengenai perkara-perkara berikut:
  - (a) larangan memberi pinjaman kepada Pengarah, pegawai serta kakitangan;
  - (b) mengenakan sekatan kredit kepada seseorang atau sekumpulan pinjaman dan kawalan had kredit;
  - (c) membolehkan Bank Negara memberi pinjaman kepada sesebuah bank, dan mengambilalih saham bank;
  - (d) menjadikan satu kesalahan jenayah, apabila seseorang pegawai bank melanggar had kemudahan kredit yang ditetapkan oleh pihak Pengurusan Bank berkenaan.
- (2) Sejak tahun 1982, Bank Negara telah juga menyemak peraturan-peraturan dan garis panduan kepada institusi-institusi kewangan supaya mereka:
  - (a) membuat laporan pinjaman-pinjaman besar

yang diberi oleh pihak bank;

- (b) memberi laporan bulanan ke atas pinjaman yang melebihi M\$1 juta;
- (c) mengemukakan penyata harta dan tanggungan di semua cawangan luar negeri bank-bank yang diperbadankan di Malaysia;
- (d) mewujudkan garis-panduan mengenai penggantungan faedah dan peruntukan hutang lapuk serta hutang yang diragui;
- (e) mengadakan garis-panduan tentang tugas, tanggungjawab dan kewajipan Pengarah.

Tuan Yang di-Pertua, walau bagaimanapun seperti yang telah saya tegaskan, tidak ada undang-undang yang boleh menyekat perbuatan jenayah sekiranya mereka yang diberi amanah untuk menguruskan institusi-institusi kewangan tidak jujur, menyeleweng dalam menjalankan tugas dan mengkhianati amanah yang telah diberikan.

Kerajaan dan rakyat menyanjung tinggi usaha Jawatankuasa Penyiasat. Dalam masa dua tahun mereka telah berjaya memperoleh dokumen-dokumen yang diperlukan dan juga menerbitkan satu laporan melebihi 6,000 muka surat. Walau bagaimanapun, terdapat beberapa kelemahan dalam cara penyiasatannya. Tandatangan Yang Berbahagia Tan Sri Selvarajah telah dipalsukan, tetapi telah digunakan oleh Jawatankuasa Penyiasat dalam laporannya. Mereka sepatutnya menyiasat dengan lebih mendalam.

Beberapa perkara yang dikemukakan dalam laporan itu boleh menjejaskan nama baik dan maruah orang-orang yang nama mereka

disebut. Perkara-perkara ini juga boleh menimbulkan kesan buruk kepada perniagaan BBMB. Beberapa andaian dan anggapan yang dibuat oleh Jawatankuasa itu samar-samar dan tidak adil, malah adalah di luar bidang kuasa Jawatankuasa tersebut. Nama-nama orang yang terhormat telah juga disebut. Malangnya Jawatankuasa tidak pula mendapatkan bukti-bukti selanjutnya untuk mengesahkan tuduhan-tuduhan itu. Beberapa isu telah dibiarkan terapung-apung oleh Jawatankuasa Penyiasat. Ia telah membuat beberapa rumusan tanpa bukti-bukti yang sah. Nama-nama beberapa orang dan Kerajaan telah disebut dalam laporan itu tanpa menyatakan dengan jelas kaitan mereka dengan skandal BMF. Kecuaian Jawatankuasa dalam hal ini boleh menimbulkan prasangka. Pengerusi Jawatankuasa telah bertindak di luar bidang kuasanya dengan mendesak supaya laporannya diumumkan. Jawatankuasa itu bertanggungjawab membuat laporan kepada Bank Bumiputra dan terserahlah kepada Bank Bumiputra membuat keputusannya sendiri sama ada untuk mengumumkannya atau tidak. Pengerusi Jawatankuasa tidak pernah diarah oleh Bank Bumiputra untuk meminta nasihat dari Queen's Counsel mengenai soal mengumumkan laporan itu atau sama ada pengumumannya bercanggah dengan Undang-undang Rahsia Bank.

Mengenai Gammon House, tuduhan itu dibiarkan terapung-apung. Jawatankuasa tidak mendapatkan penjelasan dari Kerajaan mengenai peraturan membeli hartanah bagi pihak Kerajaan. Sebaliknya Jawatankuasa membentangkan pendapatnya seolah-olah tuduhan itu benar, sedangkan dalam laporan akhir Jawatankuasa Penyiasat mengakui bahawa Kerajaan membeli bangunan Lap Heng tanpa melalui mana-mana pihak ketiga. Oleh itu, kenyataan George Tan bahawa Kerajaan

melantiknya sebagai ejen untuk membeli bangunan di Hong Kong adalah tidak benar dan tidak boleh diterima. Nampaknya Jawatankuasa Penyiasat lebih berminat untuk mempercayai keterangan dari George Tan yang sedang menghadapi tuduhan-tuduhan yang melibatkan penipuan. Oleh itu adalah jelas, tidak ada sedikit pun bukti bagi membuat kesimpulan mengenai penglibatan Kerajaan Malaysia atau orang-orang tertentu yang bertindak bagi pihak Kerajaan.

Chooi and Company adalah Peguamcara Kerajaan Hong Kong dalam, dengan izin, "Proceedings for the deposition of evidence" di Mahkamah Tinggi Malaysia baru-baru ini berhubung dengan kes jenayah di Hong Kong terhadap pihak-pihak tertentu yang terlibat dalam kes BMF. Chooi Mun Sou adalah rakan di dalam firma yang sama. Chooi Mun Sou seperti yang kita semua tahu adalah salah seorang daripada Ahli Jawatankuasa Penyiasat BMF. Menurut Ahli dari Ulu Muda, Chooi Mun Sou sepatutnya menasihati firmanya supaya tidak bertindak bagi pihak Kerajaan Hong Kong oleh kerana beliau adalah seorang ahli Jawatankuasa Penyiasat. Sama ada ini bertentangan dengan etika profesion perundangan, terpulanglah kepada mereka yang mahir membuat keputusan.

Tuan Yang di-Pertua, Majlis Peguam telah menyatakan kesediaannya untuk memberi bantuan guaman kepada ahli-ahli Jawatankuasa Penyiasat BMF. Ini adalah seolah-olah Majlis Peguam ingin sangat mengambil kesempatan untuk menjadi hero di dalam perkara ini. Ahli-ahli Jawatankuasa Penyiasat BMF telah menyatakan kesediaannya untuk bertanggungjawab ke atas akibat pengumuman Laporan Akhir. Pada hal mereka ini hanya ejen bagi Bank Bumiputra. Pada akhirnya Bank Bumiputra yang harus menanggung

apa juga akibat yang timbul dari pengumuman laporan ini. Sekiranya Majlis Peguam ingin membuat sumbangan secara bantuan guaman percuma. . . . .

Tuan Lim Kit Siang: (*Bangun*).

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka bangun pula.

Tuan Daim Zainuddin: Saya tidak bagi jalan. Saya fikir lebih baik dan wajar mereka menumpukan usahanya untuk mempertingkatkan bantuan guaman percuma mereka kepada rakyat yang tidak mampu dan miskin.

Untuk menjawab kemuskilan dari Ahli-ahli Yang Berhormat dari Ulu Terengganu dan Pekan, di bawah Peruntukan 6, Perintah-perintah Am bagi Pegawai Kerajaan Bab D, 1980—seorang pegawai tidak boleh menerima apa-apa hadiah dalam apa bentuk daripada mana-mana orang, persatuan, badan-badan tanpa kebenaran Ketua Jabatannya. Hadiah-hadiah ini jika nilainya melebihi \$100, hendaklah diserahkan kepada Perbendaharaan. Pihak Berkuasa Tatatertib akan menentukan sama ada pegawai tersebut boleh menyimpan hadiah berkenaan mengikut Surat Pekeliling Perkhidmatan Bil. 8/1968 yang berkaitan dengan Perintah Am di atas, sementara Peruntukan 17 Perintah Am itu juga melarang pegawai-pegawai awam membuat apa-apa “penyataan awam” sama ada secara lisan ataupun bertulis terutama apabila pernyataan itu menjejaskan kewibawaan Kerajaan. Ini seharusnya disedari oleh semua kakitangan Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, merujuk kepada teguran Ahli Yang Berhormat dari Petaling bahawa Kertas Putih mengenai laporan akhir BMF ini tidak ditandatangani, nampaknya Ahli Yang Berhormat ini masih kurang

memahami peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan ini. Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat 19 dan 20 masing-masing bagi Dewan Negara dan Dewan Rakyat tidak menghendaki satu-satu risalat yang dibawa ke Dewan ini ditandatangani. Mungkin beliau tidak ada modal, lebih-lebih lagi kerana baru sangat memindahkan kesetiaannya, perkara kecil seperti ini pun dibawa ke dalam Dewan sebagai modal.

Ahli Yang Berhormat dari Petaling juga telah mempersoalkan kenapa Kerajaan tidak mengambil tindakan bagi membawa balik ke negara ini penjenayah-penjenayah mengenai skandal BMF di bawah Seksyen 27, Akta Pencegah Rasuah. Sukalah saya menjelaskan di sini bahawa Kerajaan memang sedar tentang adanya seksyen tersebut. Perkara ini telah pun dirujuk kepada Peguam Negara. Kerajaan telah dinasihatkan oleh kerana tidak ada bukti yang mencukupi, tindakan di bawah seksyen ini tidak dapat diambil.

Kerajaan telah memperkenalkan pelbagai peraturan berkaitan dengan urusan dan perjalanan Institusi-institusi Bank dan Kewangan di negara ini. Adalah jelas bahawa skandal BMF di Hong Kong berlaku bukanlah disebabkan oleh kegagalan Kerajaan atau kelemahan peraturan-peraturan atau sistem pengawasan ke atas Institusi-institusi tersebut. Skandal ini berlaku kerana Lembaga Pengarah dan Pengurusan BMF menyalahgunakan kuasa, pecah amanah, menipu, menyeleweng dan memalsukan rekod-rekod BMF. Saya ingin memberi jaminan kepada orang ramai bahawa tindakan undang-undang akan diambil oleh Kerajaan dan Bank Bumiputra sekiranya Kerajaan berpuashati bukti-buktinya mencukupi untuk membawa penyamun-penyamun berkenaan ke meja pengadilan. Pengalaman dari skandal BMF ini telah membuktikan bahawa kewibawaan dan kejujuran

Pengurus-pengurus lebih penting daripada sistem pengurusan dan pengawalan. Peristiwa ini seharusnya menjadi satu panduan dan pengajaran kepada semua pihak pengurusan, baik di sektor awam mahupun di sektor swasta.

Tuan Yang di-Pertua, dengan pengeluaran Kertas Putih dan pengumuman Laporan Akhir Jawatankuasa Penyiasat, Kerajaan telah pun menepati janjinya kepada rakyat. Kerajaan tidak pernah mungkir janji, dan tidak pernah berniat untuk menyembunyikan apa-apa, malah Kerajaan berazam untuk membongkar skandal ini dan membawa kesemua mereka yang telah mencemarkan maruah bangsa dan negara ke muka pengadilan.

Selain dari itu kita perlu memastikan bahawa Pengurus-pengurus dan Ahli-ahli Lembaga Pengarah adalah terdiri dari mereka yang jujur dan ikhlas. Kita tahu penjenayah dan penyamun ada di mana-mana, tetapi kita akan memastikan setakat mana yang terdaya supaya mereka yang diberi tanggungjawab adalah mereka yang bersih, cekap dan amanah.

Kerajaan Barisan Nasional akan terus meningkatkan usaha untuk mewujudkan pentadbiran yang lebih bersih, cekap dan amanah. Ini bukan janji kosong. Kita akan sentiasa menegakkan keadilan. Marilah kita bersama-sama berdiri teguh di belakang Kerajaan bagi menghapuskan dari tanahair tercinta mereka yang menyeleweng, mengkhianat, menyamun dan menjatuhkan maruah negara. Sekian (*Tepuk*).

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri Pertanian.

5.19 ptg.

Menteri Pertanian (Tuan Anwar bin Haji Ibrahim): Bismillahirrahmanirrahim. Tuan Yang di-Pertua, saya

mengajak Ahli-ahli Yang Berhormat beralih daripada kesah wang yang lesap kepada kesah yang nyata di ladang-ladang dan menyentuh kedudukan petani-petani kita.

Saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Padang Serai, Batang Padang, Bagan Datok dan Kuala Kedah yang menyentuh dan mengemukakan beberapa cadangan yang melibatkan kerja-kerja di Kementerian Pertanian. Tentunya saya tidak dapat menyentuh satu per satu perkara-perkara yang telah dibangkitkan tetapi saya dapat menggunakan kesempatan ini untuk menyentuh secara menyeluruh perkara-perkara yang dibangkitkan terutama di sekitar isu kemiskinan dalam sektor pertanian.

Yang Berhormat dari Padang Serai dan Kuala Kedah telah menyentuh mengenai kadar kemiskinan yang tinggi di sektor pertanian. Sebelum kita menyambung isu ini, eloklah kita jelaskan bahawa Kerajaan selama ini menetapkan satu ukuran poverty line income, dengan izin, pendapatan garis kemiskinan yang agak tinggi berdasarkan keperluan minima bagi makanan, pakaian, alas kaki, barang-barang bukan makanan yang lain termasuk perumahan, pengangkutan, pelajaran, kesihatan, rekreasi dan lain-lain. Keperluan minima ini tentunya relatif dibandingkan dengan keadaan hidup rakyat Malaysia dan lebih-lebih lagi jika dibandingkan dengan kebanyakan negara-negara yang sedang membangun, bahkan poverty line income yang disebutkan ini adalah didapati amat tinggi berbanding dengan kebanyakan negara-negara yang sedang membangun.

Di India umpamanya, garis yang ditetapkan ialah berdasarkan makanan dan minuman semata-mata. Bagi negara kita di sebaliknya, seperti yang disebutkan, kita menetapkan kalori yang cukup berdasarkan ukuran yang

ditetapkan oleh Pusat Penyelidikan Perubatan, nilai keperluan pakaian (pakaian dalam, pakaian luar) yang mencukupi berdasarkan keterangan dan asas-asas yang ditetapkan oleh Kementerian Kebajikan Masyarakat dan lain-lain. Oleh yang demikian, rata-rata garis yang ditetapkan dan diumumkan dalam laporan-laporan Kerajaan termasuk data kemiskinan dalam sektor pertanian itu adalah agak tinggi.

Yang penting kita tekankan dalam sektor pertanian ini, tatkala membahaskan isu kemiskinan, tentulah untuk memenuhi keperluan asas dan juga kualiti hidup yang agak membanggakan. Sebab itulah seluruh pendekatan dan strategi pembangunan dalam sektor pertanian ini terutama dalam isu kemiskinan adalah untuk memastikan bahawa kalangan yang benar-benar miskin dan yang boleh digolong sebagai kumpulan yang relatif paling miskin (hardcore poverty group), itulah menjadi kumpulan sasaran kita supaya pendekatan-pendekatan yang lebih realistik dapat dikemukakan.

Merujuk kepada isu yang sama haruslah kita ketahui berdasarkan Buku Rancangan Malaysia Kelima yang baru diedarkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa terdapat satu kejayaan yang membanggakan, meskipun masih ada ruang yang harus diperbaiki, masih ada program yang harus dipertingkatkan dan masih ada kelemahan-kelemahan yang harus diperbetulkan untuk menjamin taraf hidup dan kedudukan masyarakat petani kita lebih baik dari semasa ke semasa.

Umpamanya, di luar bandar kerana umumnya kemiskinan dalam negara kita adalah fenomena luar bandar walaupun tidak dapat dinafikan bahawa kemiskinan ada juga terdapat di bandar. Pada tahun 1970 kemiskinan di luar bandar terutama di kalangan

petani-petani dan pekebun-pekebun kecil adalah 58.7%, dalam tahun 1976 peratus ini berkurangan sehingga 47.8%. Alhamdulillah, pada kajian yang terakhir yang agak lebih teliti, iaitu pada tahun 1984, peratus kadar kemiskinan ini turun sehingga 24.7% meskipun jumlah ini tidaklah satu jumlah yang membanggakan kita.

Yang amat ketara ialah di dalam beberapa sektor tertentu dan ini telah disebut sedikit sebanyak oleh Yang Berhormat dari Kuala Kedah. Kadar kemiskinan di kalangan penanam padi walaupun telah menurun dari 88.1% pada tahun 1970 kepada 57.7% pada tahun 1984, namun jumlah ini dikira amat tinggi dibandingkan dengan kadar kemiskinan keseluruhannya di dalam sektor pertanian dan luar bandar.

Kadar kemiskinan di kalangan pekebun-pekebun kecil kelapa juga adalah tinggi walaupun didapati telah menurun, lebih-lebih lagi kerana berhasilnya beberapa rancangan termasuk tanaman selingan seperti koko. Walaupun rata-rata kadar kemiskinan di sektor kecil pertanian, tanaman petani-petani tembakau, tanaman campuran, sayur-sayuran dan buah-buahan; di kalangan nelayan dan penternak, pada umumnya berkurangan tetapi langkah-langkah yang harus diambil perlulah ditingkatkan memandangkan strategi kita dan tekad kita untuk cuba membasmi kemiskinan sedapat yang boleh.

Oleh kerana kadar kemiskinan di kalangan penanam-penanam padi itu dikira tinggi, maka Kementerian Pertanian telah mengambil pendekatan baru untuk tidak lagi menggalakkan petani-petani padi di kawasan-kawasan marginal untuk terus menanam padi tetapi disebaliknya menggalakkan mereka mengusahakan tanaman-tanaman alternatif lain yang lebih menguntungkan, yang telah pun

dikenalpasti seperti sayur-sayuran, asparagus, pisang emas dan lain-lain. Kementerian pada masa ini juga sedang mengatur program tanaman ini secara berkelompok, berpackage yang mana tanaman dikaitkan dengan input pertanian, pengembangan yang berkesan, pemasaran dan pemerosesan. Peluang pasaran di dalam dan luar negeri juga telah dikenalpasti bagi tanaman-tanaman tersebut.

Langkah-langkah yang lain di dalam sektor perikanan, ternakan, pemasaran dan lain-lain sepertimana yang dipersoalkan oleh beberapa Ahli Yang Berhormat, insya Allah, akan ketara dan tertera di dalam Buku Rancangan Malaysia Kelima yang akan dibahaskan.

Ahli Yang Berhormat dari Batang Padang mengemukakan tentang soal pemasaran dan kita akui bahawa isu pemasaran ini adalah satu isu yang berat kerana adalah tidak dan munasabah untuk kita terus menuntut supaya petani-petani kita terus menanam sayur-sayuran, buah-buahan dan lain-lain kalau tidak dapat kita pastikan agar saluran pasaran itu lebih berkesan dan efektif. Sebab itulah FAMA telah diarah untuk meningkatkan beberapa program termasuk memperkenalkan kawasan-kawasan pasaran baru di dalam dan di luar negeri. Tetapi Ahli Yang Berhormat nampaknya berminat untuk menggalakkan agar buah-buahan tempatan itu diperkenalkan di dalam negeri dan supaya masyarakat Malaysia kurang minat mereka untuk menelan dan memakan buah-buahan yang diimport. Bagi negara-negara yang sedang membangun memang seperti yang Tuan Yang di-Pertua sedia maklum adalah kompleks. Kita semuanya cenderung memakai dan menggunakan barang-barang import dan ini termasuk jugalah makanan dan minuman kita. Sesuai dengan kempen yang dilancarkan untuk membeli dan

menggunakan barang-barang tempatan, maka beberapa langkah dan kempen juga telah dijalankan agar orang-orang Malaysia lebih senang dan lebih suka memakan buah-buahan tempatan.

Beberapa langkah lain yang diambil termasuklah mengeluarkan resepi-resepi buah-buahan, pertandingan masak-memasak yang menggunakan barang-barang pengeluaran tempatan, poster-poster galakan jualan dalam negeri dan juga galakan eksport.

Yang Berhormat dari Batang Padang juga membangkitkan soal langkah-langkah dalam sektor pertanian bagi mengatasi masalah kemelesetan ekonomi agar dapat kita kurangkan import bahan-bahan makanan. Sebenarnya, beberapa Kerajaan Negeri telah pun memberikan kerjasama untuk melipatgandakan pengeluaran bahan-bahan makanan dengan pemeliharaan lembu, ikan air tawar terutama di tanah-tanah bekas lombong dan menggunakan tanah-tanah terbiar untuk bercucuk-tanam. Tanah-tanah bekas lombong boleh disuburkan melalui pembajaan dan tanaman jagung, pisang dan lain-lain tanaman sesuai dan ini telah dikenalpasti melalui beberapa penyelidikan termasuklah yang dibuat oleh MARDI.

Di samping itu juga beberapa langkah lain diambil supaya pemerosesan serta perkilangan yang menggunakan bahan-bahan tempatan makanan dan buah-buahan dapat ditingkatkan. Malangnya peniaga-peniaga kita nampaknya belum begitu cukup berminat untuk mengambil langkah dan menyokong program-program baru ini selain daripada cili sos, kicap dan beberapa industri-industri kecil lain yang memang biasa terkenal oleh rakyat Malaysia. Tetapi beberapa jenis minuman baru yang berhasiat yang ada penyelidikan-penyelidikan tertentu yang agak teliti

dan mendalam yang berkali-kali diperkenalkan nampaknya kurang mendapat sambutan. Saya menjangka, Tuan Yang di-Pertua, bahawa rata-rata ahli-ahli perniagaan kita ini masih lagi konservatif, masih lagi terikat dengan bidang-bidang tradisional dan nampaknya belum cukup berani untuk mengambil langkah dan mendukung dan mengkaji hasil-hasil penyelidikan ini dan memulakan langkah-langkah industri baru.

Beberapa resipi dan penyelidikan teliti, air jambu batu dan buah-buahan lain, semua ini telah pun dikemuka dan diedarkan malangnya belum dapat sambutan. Walau bagaimanapun, baru-baru ini kita dapat tahu beberapa minuman segar yang baru termasuk minuman asam jawa nampaknya laris dalam pasaran. Ini termasuk juga tepung kelapa yang sekarang banyak juga dieksport; sekurang-kurangnya boleh dieksport kepada pelajar-pelajar kita di luar negeri.

Yang Berhormat dari Bagan Datok mengemukakan beberapa cadangan termasuk Jawatankuasa Khas yang melibatkan pegawai-pegawai pertanian dan Wakil-wakil Rakyat. Saya ingin menjelaskan bahawa di kebanyakan tempat yang saya tahu satu kerjasama yang rapat di antara pegawai-pegawai dan Wakil-wakil Rakyat sudah pun terjalin. Tetapi memandangkan seriusnya cadangan Ahli Yang Berhormat berkenaan, insya Allah pihak saya dan rakan-rakan di Kementerian akan dapat menimbangkan supaya jalinan kerjasama di antara pegawai-pegawai Kerajaan yang terlibat dalam pembangunan sektor pertanian ini dengan Wakil-wakil Rakyat dapat dipertingkatkan.

Ada beberapa perkara lain yang disentuh sepintas lalu termasuk oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Kedah tentang soal latihan kepada belia-belia di luar bandar. Ini memang

dalam perhatian dan mengikut arahan Jawatankuasa bagi mengatasi masalah kemelesetan ekonomi yang dipengerusikan oleh Perdana Menteri. Salah satu daripada cadangan pentingnya ialah untuk melipatgandakan usaha-usaha melatih petani-petani kita dan pemuda-pemuda kita di luar bandar agar mereka lebih mahir dan cekap untuk mengendalikan kerja-kerja pertanian secara moden dan commercial.

Saya ingin sekali lagi mengambil kesempatan mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada rakan-rakan Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan pandangan, teguran dan cadangan untuk memperkemaskinikan kerja-kerja dan pelaksanaan di bawah bidang tugas Kementerian Pertanian. Sekian, terima kasih.

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

Timbalan Yang di-Pertua:
Kementerian Pengangkutan.

5.34 ptg.

Menteri Pengangkutan (Dato Dr Ling Liong Sik): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah sudi menegur, membangkit serta mencadangkan akan sesuatu perkara yang berhubung dengan Kementerian saya semasa perbahasan Titah Diraja tempoh hari.

Yang Berhormat dari Ulu Muda telah mencadangkan supaya satu peraturan penguatkuasaan yang berkesan untuk mengawal pelaksanaan alat amaran kelajuan (speed warning device) diadakan bagi menentukan kekesanannya.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga bersetuju dan turut bersimpati dengan tuannya lori yang merungut tentang

kerugian mereka kerana tidak dapat memungkah barang-barang yang dibawa di dalam masa yang ditetapkan sebagaimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat dari Ulu Muda itu. Demikian juga dengan pandangan beliau bahawa peraturan yang dikuatkuasakan oleh Kerajaan mestilah tidak mendatangkan kesan yang buruk pada pandangan masyarakat di negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, dari perangkaan tahun 1985 ada sejumlah 232,624 buah lori termasuk van didaftarkan di negara ini. Dari jumlah ini lebih kurang 15% merupakan lori atau kenderaan-kenderaan berat. Mengikut perangkaan tahun 1984 dari jumlah kemalangan yang melibatkan kenderaan perdagangan, 60% adalah melibatkan kenderaan yang membawa barang-barang berat. Dari angka-angka kemalangan yang telah saya sebutkan ini jelas menunjukkan jumlah kemalangan yang melibatkan kenderaan berat adalah besar. Saban hari ada berita-berita kemalangan yang kita lihat di dalam suratkhbar-suratkhbar dan berita dari media massa di sekeliling kita. Kemalangan ini merupakan kemalangan-kemalangan yang dasyat, yang menyedih dan memilukan hati kita bila melihatnya. Kemalangan-kemalangan ini juga melibatkan penumpang-penumpang yang menumpang bas-bas termasuk bas-bas ekspres. Selain daripada itu, Tuan Yang di-Pertua, kemalangan-kemalangan yang berpunca dari kenderaan berat juga melibatkan pengguna-pengguna jalan raya yang lain termasuk orang-orang awam.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sekarang memikirkan juga tentang keselamatan lain-lain pengguna semasa menggunakan jalan raya termasuk Ahli-ahli Yang Berhormat juga kerana mereka juga berhak mendapat perlindungan keselamatan yang mungkin terancam hasil daripada

setengah-setengah kelakuan pemandu kenderaan-kenderaan berat yang kurang bersopan di jalan raya dengan melarikan kenderaan-kenderaan mereka melebihi had laju yang ditetapkan. Jadi, rungutan-rungutan dan pandangan-pandangan mereka juga seharusnya diberi pertimbangan yang wajar oleh Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga sedar melalui maklumat-maklumat dari pegawai-pegawai di Kementerian saya bahawa bukan semua pemandu kenderaan berat ini melarikan kenderaan masing-masing melebihi had laju yang telah ditetapkan malah ada di antaranya begitu bersopan santun semasa di jalan raya. Golongan ini juga ada menyuarakan rasa kurang senang hati dan pandang jijik mereka terhadap pemandu-pemandu yang kurang senonoh di jalan raya lebih-lebih lagi ketika mereka sedang memandu kenderaan-kenderaan yang besar dan berat.

Tuan Yang di-Pertua, pelaksanaan alat pengesan ini bukanlah bertujuan untuk menyekat keuntungan pengusaha-pengusaha lori tetapi adalah bertujuan menjaga keselamatan bagi semua pengguna jalan raya termasuk pemandu lori atau kenderaan berat itu sendiri. Kerana jika sesebuah kenderaan itu terutamanya kenderaan berat yang dipandu dengan laju dan melebihi hadnya dan jika berlaku kemalangan moga-mogalah tidak terjadi—ianya bukan sahaja menyusahkan orang lain yang terlibat dalam kemalangan itu tetapi juga tuanpunya lori atau pemandu itu sendiri yang mungkin cedera ataupun lorinya yang membawa banyak barang terbalik dan akan mengalami kerugian yang lebih besar lagi. Jadi, Tuan Yang di-Pertua, dengan mengambil kira semua pandangan-pandangan, kegelisahan dan kebimbangan-kebimbangan inilah maka sistem amaran had laju ini dikuatkuasakan. Ianya dilaksanakan

adalah untuk menyingkirkan sedikit kebimbangan pengguna-pengguna jalan raya tentang keselamatan mereka di samping mengurangkan kalau pun tidak memberhentikan sama sekali kemalangan-kemalangan jalan raya yang dahsyat di negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan penguatkuasaan yang juga dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Ulu Muda, suka saya tekankan di sini bahawa Kerajaan sebenarnya lebih cenderung untuk mendidik dan memupuk semangat kesedaran, khasnya kepada pemandu lori dan kenderaan berat bahawa pemasangan alat ini adalah bertujuan mengurangkan kemalangan jalan raya dan bukannya untuk membebaskan pemandu atau tuannya-tuannya lori atau kenderaan tersebut. Dengan adanya ingatan yang sebegini, ianya akan menimbulkan kesedaran serta keinsafan semasa menggunakan jalan raya, dengan demikian akan melahirkan sikap bekerjasama dan timbangrasa terhadap pemandu-pemandu lain ataupun pengguna jalan raya yang lain.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, boleh saya ganggu Yang Berhormat sebentar.

Ahli-ahli Yang Berhormat, bagi memudahkan perjalanan mesyuarat dan supaya Yang Berhormat-Yang Berhormat berkesempatan bersembayang ataupun ke bilik air dan sebagainya, saya hendak memaklumkan bahawa selepas ini saya akan memanggil mengikut peraturan kertas mesyuarat; Kementerian Perdagangan dan Perindustrian, selepas itu Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, selepas itu Kementerian Pelajaran, selepas itu Kementerian Penerangan, selepas itu Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, selepas itu Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan selepas itu Kementerian Buruh. Ini

adalah bagi memudahkan Yang Berhormat-Yang Berhormat merancang masa untuk berada bagi menjawab. Saya ulangi, selepas ini ialah Kementerian Perdagangan dan Perindustrian dan selepas itu Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan. Terima kasih, Yang Berhormat, saya mohon maaf kerana mengganggu.

Dato Dr Ling Liong Sik: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Kita sedia maklum dalam apa pun kumpulan individu terdapat satu golongan yang sedia mematuhi undang-undang dan satu golongan lain pula yang suka engkar undang-undang, begitulah juga halnya dengan pemandu. Alat amaran had laju ini sebenarnya merupakan alat kita menimbulkan kesedaran kemasyarakatan atau "social engineering" bagi kedua-dua kumpulan ini. Bagi kumpulan pemandu yang sedia patuh kepada undang-undang, alat ini akan sentiasa jadi pengingat terhadap undang-undang. Kepada golongan pemandu yang suka engkar undang-undang, alat ini adalah untuk menyedarkan pemandu-pemandu itu terhadap undang-undang dan dengan cara ini beransur-ansur kita harap menanam sikap positif menjadi lebih bertanggungjawab dan bertimbangrasa dalam diri mereka terhadap pengguna-pengguna lain di jalan raya.

Tuan Yang di-Pertua, masalah paksa ataupun denda terhadap mereka yang terlibat bukanlah sesuatu yang utama buat masa ini. Denda ini jika pun hendak dilaksanakan adalah alternatif-alternatif yang terakhir bagi membentuk sikap dan kesedaran mereka yang terlibat supaya sama-sama bertimbangrasa bagi keselamatan orang ramai, tetapi jikalau selepas satu masa yang cukup telah diberi di mana keadaan seperti yang terdapat sekarang tidak diperbaiki lagi, mungkin tindakan yang lain akan diambil.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lipis telah membangkitkan beberapa perkara berhubung dengan Sistem Penerbangan Malaysia atau MAS. Berhubung dengan cadangan beliau supaya pihak MAS dan Perbadanan Kemajuan Pelancongan (TDC) mengadakan rancangan-rancangan untuk menggalakkan lebih ramai pelancong-pelancong datang ke Malaysia, sukaiah saya memaklumkan bahawa MAS memang telah, sedang dan akan terus mengaturkan berbagai-bagai rancangan di dalam dan di luar negeri untuk menggalakkan Malaysia muncul sebagai destinasi pelancongan antarabangsa. Di antara rancangan-rancangan di luar negeri ialah "Package Tours", dengan izin, seperti "Malaysia Stop-over Programme", "Malaysia City Stay" dan "Golden Holiday Tours". MAS juga dengan kerjasama TDC telah menganjurkan dan menyertai rombongan-rombongan ke luar negeri untuk memperkenalkan Malaysia.

Mengenai cadangan beliau supaya MAS mengadakan lebih banyak "shuttle services", ingin saya memaklumkan bahawa Kementerian saya dan pihak MAS sentiasa mengambil berat untuk menentukan bahawa perkhidmatan-perkhidmatan yang diberi oleh MAS dalam negeri adalah mencukupi dan selaras dengan permintaan trafik yang wujud atas sesuatu sektor domestik. Dalam hal ini, permintaan trafik di atas sektor-sektor dalam negeri sentiasa dikaji dan diawasi dan sekiranya terdapat pertumbuhan dalam permintaan trafik bagi sesuatu sektor dalam negeri, MAS akan mengambil tindakan untuk menambahkan penerbangan-penerbangannya atas sektor tersebut. Selain daripada itu, semasa musim-musim cuti dan perayaan, MAS sememangnya mengadakan perkhidmatan-perkhidmatan tambahan atas sektor-sektor tertentu untuk

menampung permintaan trafik yang bertambah pada masa itu.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan supaya langkah-langkah diambil menggalakkan lebih banyak syarikat-syarikat penerbangan asing datang ke Malaysia, ingin saya memaklumkan bahawa Kerajaan sentiasa memberi perhatian yang sewajarnya terhadap perkara ini. Berhubung dengan perkara ini, perjanjian-perjanjian udara yang ada sekarang di antara Malaysia dan negara-negara asing telah dibuat. Sebanyak 46 buah syarikat penerbangan asing telah pun diberi hak untuk mengadakan penerbangan ke Malaysia. Walau bagaimanapun, dari jumlah tersebut hanya 23 buah syarikat penerbangan asing telah menggunakan hak yang diberi untuk mengadakan penerbangan ke Malaysia. Namun demikian, Kerajaan akan terus mengadakan rundingan-rundingan udara dari semasa ke semasa dengan negara-negara asing untuk memperluaskan perkhidmatan-perkhidmatan antarabangsa MAS dan juga untuk membolehkan syarikat-syarikat penerbangan asing yang berminat untuk mengadakan perkhidmatan ke Malaysia.

Mengenai penswastaan perkhidmatan-perkhidmatan serta layanan-layanan yang diberikan di lapanganterbang-lapanganterbang, sukaiah saya memaklumkan bahawa buat masa ini perkhidmatan-perkhidmatan serta layanan-layanan yang diberikan di lapanganterbang-lapanganterbang termasuk perkhidmatan "ground handling" yang dikendalikan oleh MAS adalah memuaskan. Walau bagaimanapun, Kementerian saya akan terus mengambil tindakan supaya menentukan perkhidmatan-perkhidmatan yang diberi itu dipertingkatkan dari semasa ke semasa. Ini termasuk jugalah cadangan penswastaan sekiranya didapati sesuai dan diperlukan. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua:
Kementerian Perdagangan dan Perindustrian.

5.48 ptg.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah pun menyentuh bidang tugas Kementerian Perdagangan dan Perindustrian dalam membahaskan Titah Ucapan Diraja dan izinkan saya untuk memberikan sedikit ulasan kepada syor-syor dan pandangan daripada beberapa Ahli Yang Berhormat yang berkenaan.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang telah pun mencadangkan supaya Kerajaan menswastakan Rumah-rumah Rehat jika Kerajaan tidak mampu untuk menguruskannya. Sukacita dimaklumkan bahawa Kerajaan pada masa ini sedang dalam proses mengenalpasti beberapa Rumah-rumah Rehat untuk diswastakan, bertujuan untuk memperbaiki lagi keadaan rumah-rumah rehat tersebut.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang juga ada menyentuh mengenai kelemahan-kelemahan Pesuruhjaya-pesuruhjaya Perdagangan di luar negeri yang di bawah kelolaan Kementerian saya, walau bagaimanapun, beliau tidak menyentuh secara khusus pesuruhjaya perdagangan yang mana terdapat kelemahan itu. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada keseluruhannya Kementerian saya adalah berpuas hati dengan prestasi Pesuruhjaya Perdagangan Malaysia di seberang laut, namun berbagai langkah telah diambil dan akan terus diambil untuk meningkatkan lagi perkhidmatan yang diberikan oleh mereka dengan mengambil kira teguran-teguran yang membina daripada semua pihak.

Ahli Yang Berhormat daripada Ulu Muda telah menyentuh berkenaan dengan industri kecil supaya daya pengeluarannya dapat ditingkatkan. Saya suka memaklumkan bahawa sememangnya menjadi hasrat Kerajaan untuk memperluaskan industri kecil ke seluruh negara dan untuk memperkenalkan teknologi baru dan moden kepada para pengusaha yang terlibat. Ini sememangnya dilakukan di mana khidmat nasihat tentang kegunaan teknologi baru dan peralatan yang moden adalah dibuat oleh agensi-agensi teknikal yang berkenaan seperti MARDI untuk pengeluaran makanan, SIRIM untuk barangan plastik dengan berasaskan logam dan siramik dan FRIM untuk perabot dan barangan yang berasaskan kayu. Di samping itu Kementerian saya telah pun mengujjudkan pusat pameran-pameran rujukan teknologi untuk membantu pengusaha-pengusaha kecil mengenai teknologi-teknologi yang bersesuaian dan termoden.

Mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat supaya satu tempat pengumpulan hasil-hasil industri kecil ditubuhkan untuk membolehkan pemasarannya dibuat dengan cara yang berkesan, suka saya memaklumkan bahawa setakat ini pemasaran bagi keluaran makanan telah pun dibuat melalui program pemasaran bersepadu yang dikendalikan oleh PERNAS EDAR Sdn Bhd. Sementara ini untuk barangan lain seperti logam dan plastik ianya akan terlaksana apabila "Sub-Contracting Exchange Centre", dengan izin, ditubuhkan di mana ianya di dalam peringkat persediaan, untuk perlaksanaan sekarang. Cadangan Ahli Yang Berhormat supaya diadakan pusat pengumpulan hasil industri ini akan dikaji dengan lebih lanjut dan di mana didapati praktik, ia akan dilaksanakan.

Mengenai cadangan Yang Berhormat dari Jasin supaya

ditubuhkan Skim Pinjaman Pegawai Eksekutif Untuk Eksport bagi tujuan memasarkan barang-barang buatan Malaysia ke luar negeri, memang tidak dapat dinafikan bahawa pemasaran barang terutama ke luar negeri adalah bukannya perkara yang mudah. Oleh yang demikian, pengeluar-pengeluar hendaklah membuat kajian yang menyeluruh termasuk soal pasaran, soal harga, soal kualiti kehendak pelanggan, dengan izin, customer preference, dan sebagainya sebelum sesuatu barang itu dibuat supaya masalah pemasaran tidak menjadi masalah yang besar. Kementerian saya sedia untuk membantu memasarkan barang-barang di seberang laut dan buat masa ini Kementerian tidak bercadang untuk menubuhkan satu Skim Pinjaman Pegawai Eksekutif Untuk Eksport sepertimana yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat itu. Ini memandangkan Kementerian saya mempunyai Pejabat-pejabat Pesuruhjaya Perdagangan di luar negeri di mana tugas-tugas mereka adalah untuk membantu pengeksport-pengeksport tempatan mencari pasaran barang mereka di luar negeri. Pihak pengeluar tempatan juga boleh mendapat bantuan daripada Pusat Perdagangan Eksport Malaysia (MEXPO) untuk mendapatkan maklumat tertentu dalam membuat kajian pemasaran sesuatu barang yang hendak atau yang telah dikeluarkan. Di samping itu pihak Kementerian menerusi Majlis Galakan Eksport sedang mengkaji cara-cara lain untuk meningkatkan eksport negara kita, termasuk cadangan mengambil pakar runding yang khusus untuk menggalakkan eksport ke wilayah-wilayah tertentu.

Mengenai mencari pasaran di luar negeri, Ahli Yang Berhormat dari Lambir ada mencadangkan supaya pengeksport kita yang telah ada urusan dagangan dengan Negeri China diberi kebebasan untuk berdagang dengan negara tersebut memandangkan

potensi yang sedia ada. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan adalah sentiasa berusaha untuk memberikan galakan dan bantuan kepada para pengeksport Malaysia yang ingin mencari pasaran di luar negeri sama ada ke pasaran tradisional mahupun bukan tradisional, termasuklah negara India dan China. Dalam konteks Negeri China umpamanya, Kerajaan adalah sentiasa memberikan galakan kepada pengeksport kita meluaskan pasaran barangan mereka ke negara tersebut. Ini dapat dilihat dari usaha Kerajaan khususnya Kementerian saya telah menganjurkan banyak rombongan perdagangan ke China dari masa ke semasa. Ini termasuklah juga menganjurkan lawatan pedagang-pedagang Malaysia ke Pameran Canton di mana jumlah penyertaannya yang semakin lama semakin bertambah.

Berhubung dengan cadangan supaya membatalkan peraturan permohonan melawat ke China bagi tujuan perdagangan, sukalah saya menjelaskan di dalam Dewan yang mulia ini bahawa peraturan ini masih diperlukan kerana dasar hubungan antara Malaysia dan China adalah antara Kerajaan ke Kerajaan. Bagaimanapun memandangkan adanya potensi pasaran yang besar di China Kerajaan cuma boleh memberi kelonggaran tertentu daripada semasa ke semasa untuk membolehkan pedagang-pedagang Malaysia melawat ke negara tersebut bagi tujuan mengeksplotasi peluang-peluang perdagangan yang wujud.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Sungai Petani, yang mahu Kementerian saya supaya menyebarkan maklumat yang kemaskini mengenai harga barang-barang perlu, sememangnya maklumat ini disebarkan melalui media massa seperti T.V., radio, surat-surat khabar

sebelum menjelangnya tarikh-tarikh penguatkuasaan penurunan sebarang harga barang-barang yang diturunkan harganya. Walau bagaimanapun dalam hubungan ini apa yang perlu ditekankan ialah keberkesanan pelaksanaan penurunan harga barang-barang yang berkenaan. Dalam hubungan ini pegawai-pegawai Kementerian saya ditugaskan untuk melaksanakan perkara ini dengan sewajarnya di seluruh negara melalui cawangan-cawangan Kementerian.

Pemeriksaan pegawai-pegawai Kementerian saya menunjukkan bahawa barang-barang yang telah pun diturunkan harganya pada 1hb Mac, 1986 yang lalu, iaitu barangan petroleum, gula, tepung gandum dan susu pekat, telah dijual dengan harga yang baru. Mungkin ada beberapa buah kedai yang menjual barang-barang seperti gula dan susu pekat dengan harga yang lama pada hari pertama penurunan harga berkuatkuasa, tetapi ini mungkin disebabkan oleh pekedai-pekedai yang berkenaan belum mengetahui lagi tentang penurunan harga itu. Pegawai-pegawai Kementerian saya memang sentiasa membuat pemeriksaan untuk memastikan harga baru ini dipatuhi sepenuhnya dan sebarang keengkar akan diambil tindakan yang tegas.

Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan berbilang terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Lipis yang telah banyak menyumbangkan teguran-teguran yang membina.

Dalam soal langkah-langkah yang perlu diambil bagi menghadapi keadaan kemelesetan ekonomi sekarang, antara lain beliau telah pun mencadangkan supaya Kerajaan mendorong negara-negara barat supaya tidak mengamalkan penentuan harga yang bercanggh dengan sistem pasaran bebas dan Kerajaan hendaklah bersedia mengadakan lebih banyak

perdagangan bercorak dua hala. Di atas cadangan ini Kementerian saya akan mengambil maklum.

Untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat, Malaysia adalah menjadi ahli kepada Perjanjian Am Mengenai Tarif dan perdagangan ataupun dengan izin, General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) dan telah pun membangkitkan di jawatankuasa pertubuhan tersebut penentuan harga yang bercanggh dengan sistem pasaran bebas, terutama yang mengenai hasil keluaran negara-negara membangun. Perkara ini juga kerap dibangkitkan di peringkat dua hala sempena lawatan pemimpin daripada negara rakan perdagangan kita ke Malaysia ataupun apabila pemimpin negara kita melawat negara-negara lain.

Mengenai perdagangan dua hala, satu jenis perdagangan yang sedang digunakan oleh Kerajaan adalah perdagangan secara Countertrade di mana kerajaan menggalakkan syarikat tempatan mengadakan perjanjian Countertrade dengan negara-negara yang terutamanya kita menghadapi masalah kekurangan imbalan perdagangan. Di samping itu juga Kerajaan juga selalu menegaskan kepada negara-negara yang mempunyai lebih dagangan dua hala dengan Malaysia supaya membeli lebih daripada Malaysia. Perdagangan dua hala juga digalakkan dengan menghantar rombongan perdagangan ke pasaran-pasaran yang mempunyai potensi dan di samping itu perjanjian perdagangan juga ditandatangani dengan beberapa negara dengan tujuan untuk meningkatkan perdagangan dua hala dengan negara-negara tersebut. Adalah juga menjadi dasar negara kita agar dapat ditingkatkan perdagangan secara terus (direct trade) dengan semua rakan-rakan dagangan dan tidak melalui negara-negara ketiga.

Tuan Yang di-Pertua, sekianlah saja jawapan-jawapan yang dapat saya sampaikan pada petang ini dan sekali lagi saya mengucapkan berbilang-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah pun memberi syor-syor dan pendapat-pendapat kepada isu-isu dan masalah-masalah yang bersangkutan dengan Kementerian saya. Saya berharap penerangan yang saya sampaikan tadi telah menjawab semua pertanyaan-pertanyaan Ahli-ahli Yang Berhormat dan bagi syor-syor yang tidak dapat disebutkan dalam jawapan saya tadi, Kementerian saya telah pun mengambil makluman.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan.

6.00 ptg.

Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud): Tuan Yang di-Pertua, saya sukalah mengambil kesempatan ini untuk mengucap setinggi-tinggi terima kasih kepada Yang Berhormat dari Tanjong Karang di atas beberapa teguran dan cadangan-cadangan beliau yang baik mengenai belia dan sukan.

Mengenai persatuan-persatuan belia dan pertubuhan-pertubuhan sukarela mengadakan program yang boleh membentuk, membimbing serta mengisi masa lapang belia sehingga mereka tidak ada peluang untuk diresapi oleh pengaruh negatif seperti penagihan dadah, sukacitalah saya memaklumkan di Dewan yang mulia ini bahawa Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan dengan kerjasama pertubuhan-pertubuhan belia dan badan-badan lain memang ada melaksanakan sama ada secara formal ataupun tidak formal kegiatan-kegiatan dalam bidang-bidang sosial, latihan kepimpinan dan latihan kemahiran sama ada ekonomi, perniagaan, pertanian, kerohanian dan rekreasi.

Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan juga akan terus mengadakan khemah-khemah kerja seperti khemah kerja kepimpinan, kebudayaan dan lain-lain lagi. Kegiatan-kegiatan ini adalah bertujuan untuk membimbing serta mengisi masa lapang belia. Di samping itu, ia juga memberi peluang kepada para belia memperolehi kemahiran supaya mereka dapat menggunakan ilmu pengetahuan dan kemahiran yang diperolehi untuk bekerja bagi mencari nafkah hidup. Unsur-unsur disiplin, kerohanian dan patriotisma adalah satu-satunya aspek yang juga diberi penekanan dalam kursus-kursus tersebut. Ini adalah bertujuan supaya kita dapat melahirkan belia-belia yang berdisiplin dan juga memahami aspek-aspek kerohanian yang diperlukan di samping menanamkan semangat cintakan bangsa dan negara.

Selain daripada itu, Kementerian saya juga, dengan kerjasama pertubuhan-pertubuhan belia, melaksanakan satu rancangan khas sebagai percubaan untuk menyediakan penagih-penagih dadah yang ada di Pusat Serenti untuk kembali ke pangkuan masyarakat.

Sehubungan dengan perkara ini, pemimpin-pemimpin belia juga diberi latihan dan pendedahan serta pengenalan tentang selok-belok dan cara yang sesuai yang boleh dimainkan oleh mereka untuk mempengaruhi ahli-ahli persatuan belia serta masyarakat keseluruhannya menerima belia dari golongan tersebut.

Secara ringkasnya, Tuan Yang di-Pertua, segala usaha di bawah Program Belia Kementerian ini adalah untuk mencapai matlamat Dasar Belia Negara yang bertujuan untuk membina belia untuk kesejahteraan negara.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang juga menyentuh tentang beberapa perkara berkaitan dengan sukan di negara ini. Berkenaan dengan

mutu sukan, saya telah pun menyata di Dewan yang mulia ini beberapa kali bahawa kemerosotan mutu sukan adalah satu perkara yang relatif. Pada amnya, prestasi beberapa jenis sukan di negara ini telah meningkat. Ini telah dibuktikan dalam sukan SEA di Bangkok pada tahun lepas, di mana Malaysia telah memenangi 86 pingat iaitu 26 pingat emas, 28 perak dan 32 gangsa iaitu dalam sukan olahraga, renang, lumba basikal, ping pong, bowling, badminton, bola keranjang, menembak, sepak takraw, tinju, judo, perahu layar dan bola sepak.

Walau bagaimanapun, kita sedar juga ada beberapa jenis sukan di mana prestasinya adalah kurang memuaskan. Dalam hubungan ini adalah menjadi kewajipan persatuan-persatuan sukan tersebut dan juga para atlit serta semua mereka yang terlibat supaya berusaha untuk meningkatkan prestasi yang kurang memuaskan itu. Dalam hubungan ini juga, Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan dan Majlis Sukan Negara telah mengenalpasti masalah-masalah pokok yang patut diatasi bagi meningkatkan lagi mutu sukan di negara ini. Kementerian juga telah mengesyorkan lebih banyak lagi kemudahan-kemudahan sukan diadakan di negeri-negeri dan di peringkat-peringkat daerah dan juga di sekolah-sekolah.

Di samping itu, Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan menganjurkan kursus-kursus untuk melatih dan memperbanyakkan jurulatih-jurulatih dengan pendekatan yang lebih profesional dan saintifik. Penubuhan Lembaga Kejurulatihan, cadangan pembinaan Institut Sukan Negara dan Kompleks Sukan Negara adalah bertujuan untuk menemui matlamat di atas, iaitu untuk memajukan sukan dan meningkatkan mutu sukan negara. Adalah menjadi tanggungjawab mereka yang terpilih

untuk membimbing pertubuhan-pertubuhan sukan dan anggota-anggota persatuan-persatuan sukan di negara ini melaksanakan amanah, harapan dan aspirasi dan kepercayaan yang telah diberikan oleh ahli-ahli kepada mereka dengan penuh semangat dan dedikasi untuk memberi kepimpinan yang padu bagi menjamin kejayaan para atlit persatuan-persatuan sukan tersebut demi kemajuan sukan di negara ini.

Kementerian saya sentiasa berusaha untuk memberi apa juga bimbingan, pertolongan dan kerjasama yang boleh kami beri. Kita berhasrat memperkukuhkan organisasi persatuan-persatuan sukan kebangsaan serta meminta perkhidmatan dan komitmen yang lebih berkesan daripada pegawai-pegawai yang menganggotai persatuan-persatuan tersebut.

Saya mengucapkan sekali lagi terima kasih kepada Yang Berhormat di atas segala pandangan-pandangan yang berguna ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua:
Kementerian Pelajaran.

6.06 ptg.

Timbalan Menteri Pelajaran (Tuan Bujang bin Haji Ulis): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan berbilang-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan perkara-perkara yang berkaitan dengan pelajaran, dalam membuat beberapa cadangan untuk pertimbangan Kementerian Pelajaran.

Sebelum saya memulakan, saya mohon izin, Tuan Yang di-Pertua, untuk merujuk kepada jawapan saya yang berbangkit daripada Yang Berhormat Tuan Haji Ahmad Hambal bin Yeop Majlis pada 18hb Mac, 1986, yang telah dilaporkan oleh berita-berita tempatan mengatakan bahawa belanja untuk tandas dan sebagainya

ialah \$5 ribu juta. Saya ingin membetulkan, sebenarnya apa yang saya perkatakan ialah perbelanjaan yang diperuntukkan bagi Kementerian Pelajaran bagi tahun 1986 ialah \$5,200 juta keseluruhannya. Ini termasuklah Perbelanjaan Mengurus dan Perbelanjaan Pembangunan. Jadi, daripada \$5,200 juta saya katakan, \$1,200 juta adalah untuk pembangunan. Ini maksud saya sebenarnya mengenai jumlah yang saya sebutkan.

Berbalik kepada menggulung perbincangan ini, Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya memberi sedikit ulasan tentang perkara-perkara dan cadangan-cadangan yang ditimbulkan itu.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang telah menyentuh banyak perkara mengenai pelajaran dan telah membuat beberapa cadangan kepada Kementerian Pelajaran. Malah, nama beliau disebut tiap-tiap hari dalam Dewan ini kerana beliau yang mencadangkan Usul Terima Kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong.

Beliau menyatakan bahawa pengeluaran teknokrat dan ahli profesional belum mencukupi dan untuk mengatasi kekurangan ini, beliau telah mencadangkan supaya penjurusan murid-murid dimulakan di peringkat menengah rendah. Dalam perkara ini, saya ingin menyatakan bahawa Kementerian Pelajaran berpendapat bahawa penjurusan murid kepada bidang-bidang seperti sains, teknik, sastera lebih sesuai dibuat di peringkat menengah atas iaitu dalam Tingkatan Empat. Ini adalah kerana di peringkat tersebut pengesanan potensi dan kecenderungan murid-murid lebih reliabel berbanding dengan di peringkat menengah rendah. Namun demikian, saya ingin juga menjelaskan

di sini bahawa pendedahan murid-murid kepada mata pelajaran-mata pelajaran berkaitan dengan teknologi seperti seni perusahan, sains pertanian dan perdagangan memang bermula di peringkat menengah rendah, malahan di peringkat sekolah rendah lagi iaitu dalam mata pelajaran seperti kemahiran manipulatif dan amalan perdagangan dan sebagainya. Pendedahan ini antara lain, bertujuan untuk menimbulkan minat mereka supaya di peringkat menengah atas lebih mudah mereka membuat pilihan jurusan yang hendak diikuti.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang juga telah merayu kepada Kementerian Pelajaran supaya taraf dan mutu pelajaran serta kemudahan-kemudahan di tiap-tiap sekolah adalah sama walaupun di bandar ataupun di luar bandar. Perbezaan di antara sekolah-sekolah bandar dan luar bandar dari segi pembelajaran dan kemudahan pelajaran tidaklah begitu ketara lagi kerana Kementerian Pelajaran sentiasa berusaha untuk mengatasi sebarang kekurangan yang wujud di sekolah-sekolah luar bandar melalui tindakan-tindakan seperti:

- (i) menempatkan lebih ramai lagi guru-guru terlatih dan berpengalaman di luar bandar;
- (ii) memberi keutamaan kepada projek pembinaan sekolah di luar bandar;
- (iii) memberi peruntukan pengurusan yang mencukupi kepada sekolah luar bandar; dan
- (iv) mengadakan khidmat bantu seperti rancangan makanan tambahan, projek susu, skim buku teks di sekolah-sekolah luar bandar.

Langkah-langkah seperti tersebut di atas akan dipergiat dan diteruskan lagi sehingga Kementerian ini berpuas hati bahawa perbezaan tidak lagi wujud dari segi pembelajaran dan kemudahan

pelajaran di antara kawasan bandar dan kawasan luar bandar. Sekiranya yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat mengenai sekolah yang mempunyai keistimewaan itu adalah Sekolah Berasrama Penuh (SBP), sukacita dimaklum bahawa tiada keistimewaan terdapat di sekolah-sekolah tersebut kecuali terdapatnya asrama dan semua pelajar tinggal di dalamnya.

Oleh kerana itu Sekolah Berasrama Penuh (SBP) mendapat guru-guru dan kakitangan bukan guru lebih daripada sekolah-sekolah lain kerana pelajar-pelajarnya perlu diberi penyeliaan siang dan malam. Berdasarkan ini juga Sekolah Berasrama Penuh dibekalkan dengan sebuah bas dan sebuah van untuk menghantar pelajar-pelajar ke stesen bas atau stesen keretapi di waktu cuti penggal sekolah itu.

Dalam aspek yang lain seperti bantuan makanan, kemudahan dan peralatan Sekolah Berasrama Penuh adalah sama seperti sekolah-sekolah menengah harian biasa yang ada asrama. Oleh kerana pelajar-pelajar di sekolah ini adalah pelajar yang terpilih yang sebanyak 70% datang daripada kawasan luar bandar dan jumlah keseluruhan 90% terdiri daripada bumiputera, Kementerian Pelajaran tidak nampak kebaikan malahan keburukan akan timbul jika kemudahan-kemudahan yang disebutkan itu dikurangkan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang juga telah merayu supaya pengajaran bahasa Inggeris dipertingkatkan sesuai dengan tarafnya sebagai bahasa antarabangsa.

Ahli Yang Berhormat juga turut mencadangkan pelajar-pelajar didedahkan dengan kombinasi bahasa-bahasa lain seperti bahasa Inggeris, bahasa Arab, bahasa Jepun dan sebagainya—dan saya percaya Ahli

Yang Berhormat pun berusaha untuk mempelajari bahasa ini.

Kementerian Pelajaran memang sentiasa berusaha untuk mempertingkatkan mutu bahasa Inggeris di kalangan murid-murid. Langkah-langkah yang telah, sedang dan akan dijalankan termasuklah.

Pertama, meramaikan lagi tenaga guru-guru yang terlatih dalam bidang pengajaran bahasa Inggeris sebagai bahasa kedua dengan menghantar lebih ramai pelajar-pelajar untuk mengikuti latihan perguruan di dalam bidang ini di universiti-universiti dan maktab-maktab di dalam dan di luar negeri.

Yang kedua, mempertingkatkan kefasihan dan kemahiran guru-guru yang sedia ada dengan menjalankan kursus-kursus dalam perkhidmatan di peringkat daerah, negeri, kebangsaan dan juga di luar negeri.

Yang ketiga, melaksanakan Kurikulum Baru Sekolah Rendah (KBSR) sambil merangka Kurikulum Baru Sekolah Menengah (KBSM). Bentuk baru kurikulum bahasa Inggeris dalam KBSR dan KBSM ini dijangka akan lebih menjamin mutu pencapaian bahasa Inggeris murid-murid.

Yang akhir sekali, menjalankan projek-projek tertentu seperti rancangan bacaan bahasa Inggeris di sekolah menengah dan sekolah rendah, rancangan listening comprehension, di sekolah menengah, menambah bilangan dan jenis-jenis bahan-bahan pengajaran dan pembelajaran bahasa Inggeris dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua, cadangan Ahli Yang Berhormat mengenai pembelajaran dua bahasa adalah sangat baik tetapi kombinasi bahasa-bahasa yang dicadangkan itu adalah merupakan bahasa asing kepada pelajar-pelajar kita. Mengikut

pengalaman yang sedia ada didapati pelajar-pelajar kita untuk mengikuti pelajaran salah satu bahasa asing itu telah menunjukkan beberapa masalah dari segi penguasaan bahasa tersebut disebabkan alam sekeliling tidak dapat menjadi daya penggerak atau peransang apabila bahasa yang dipelajari itu digunakan, kerana kita belajar bahasa asing ini perlu, kalau dapat suasana sekeliling pun ada juga unsur-unsur kebahasa-asingan. Walau bagaimanapun, Kementerian Pelajaran buat masa ini telah menyediakan kemudahan-kemudahan bagi pelajar-pelajar bahasa Arab, Jepun dan Perancis di beberapa buah sekolah tertentu. . . .

Timbalan Yang di-Pertua: Dahulu saya pernah dengar “mengspearheadkan”, sekarang “membahasa-asingkan”.

Tuan Bujang bin Haji Uli: Membahasa-asingkan. Alhamdulillah, terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, ada ilham memperkenalkan bahasa baru.

Tuan Yang di-Pertua, walau bagaimanapun, Kementerian Pelajaran buat masa ini telah menyediakan kemudahan-kemudahan bagi pelajar-pelajar bahasa Arab, Jepun dan Perancis di beberapa buah sekolah-sekolah tertentu. Ketiga-tiga bahasa ini adalah merupakan mata-pelajaran pilihan kerana Kementerian Pelajaran tidak boleh membuat satu dasar untuk mewajibkan pelajar-pelajar mengikuti pelajaran bahasa asing selain dari bahasa Inggeris, disebabkan beberapa masalah yang sukar diatasi serta minat pelajar-pelajar itu sendiri, walaupun ada juga Ahli Yang Berhormat yang berminat.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang telah juga menyentuh soal pengangguran di kalangan pelajar-pelajar lulusan SRP, SPM, STPM dan universiti. Untuk mengurangkan kadar

pengangguran itu, beliau meminta supaya Kementerian Pelajaran mengkaji kemungkinan menubuhkan institusi yang digelar beliau sebagai kolej masyarakat di kawasan luar bandar. Beliau mahu kolej tersebut mengadakan program pelajaran peringkat para-profesional dalam berbagai bidang seperti komputer, perniagaan, bahasa dan sebagainya.

Berhubung dengan perkara ini, saya ingin menyatakan di sini bahawa Kerajaan telah menubuhkan berbagai institusi untuk menampung keperluan-keperluan seperti itu. Kementerian pelajaran sendiri menyediakan kursus-kursus yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu di politeknik-politeknik, Universiti Teknologi Malaysia, Universiti Pertanian dan Institut Teknologi Mara. Sekiranya diadakan kursus-kursus di institusi seperti yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat itu, kita harus fikirkan soal pertindihan (duplication) dengan kursus di institusi-institusi yang sedia ada.

Saya ingin menjelaskan di sini bahawa di institusi-institusi yang sedia ada, kita memang memberi keutamaan kepada pelajar-pelajar luar bandar. Kita juga sedia untuk memberi pertimbangan kepada usaha-usaha untuk menambahkan lagi tempat di institusi-institusi tersebut.

Dalam ucapan beliau, Ahli Yang Berhormat dari Lambir, Tuan Yang di-Pertua, telah menyentuh soal kekurangan guru di sekolah rendah dan menengah di Sarawak. Dan beliau telah membuat beberapa cadangan untuk mengatasinya. Seperti yang pernah dikatakan dalam Dewan yang mulia ini, dan malahan baru sebentar tadi dalam masa soal-jawab telah disebutkan, kekurangan guru terlatih terdapat di semua negeri dan tidaklah terhad kepada Sarawak sahaja, walaupun di Sarawak jumlahnya agak lebih besar sedikit.

Namun demikian, dalam penempatan guru-guru terlatih yang baru, sama ada latihan maktab atau siswazah, Kementerian Pelajaran sentiasa memberikan Sarawak bilangan guru-guru yang lebih besar daripada bilangan yang diberikan kepada kebanyakan negeri-negeri lain. Untuk tahun 1986 umpamanya, Kementerian Pelajaran menempatkan 498 orang guru daripada 3,458 orang guru baru terlatih yang baru tamat dari latihan maktab ke Sarawak.

Bagi guru siswazah bilangan yang diperuntukkan bagi Sarawak adalah 158 orang daripada 1,060 orang. Ini adalah sesuai dengan hasrat Kerajaan hendak mengimbangkan pembangunan pelajaran di antara negeri-negeri.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menjelaskan bahawa kekosongan yang tidak diisi oleh guru-guru terlatih telah dipenuhi oleh Guru-guru Sandaran yang terdiri daripada anak-anak tempatan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat itu juga telah mencadangkan supaya pengambilan pelatih dari Sarawak ke maktab-maktab perguruan ditambah. Dalam perkara ini, saya ingin menjelaskan bahawa Kementerian Pelajaran telah menambah pengambilan guru-guru pelatih untuk ketiga-tiga maktab di Sarawak mulai tahun 1986. Dalam tahun 1984 pengambilan guru-guru pelatih bagi tiga maktab di Sarawak adalah 586 orang. Dalam tahun 1985, pengambilan itu adalah 775 orang. Unjuran pengambilan guru-guru pelatih di Sarawak untuk tiap-tiap tahun dari tahun 1986 sehingga 1987 (untuk tahun 1990 itu kita simpan dahulu) adalah seperti berikut:

1986	..	..	..	800 orang
1987	..	..	..	800 orang

Dan mungkin juga kalau dapat tahun 1990 kita tambah lagi, mungkin di masa

itu kita sudah cukup, apabila sudah cukup di masa itu mungkin kita tambah sedikit ataupun kurangkan—bukan kerana kita hendak kurangkan, tetapi pada masa itu kita jangka bahawa jumlahnya mungkin sudah bertambah setelah ramai dimasukkan pada tahun 1986 dan 1987.

Berhubung dengan cadangan Ahli Yang Berhormat supaya guru-guru siswazah yang tidak terlatih diberi kursus perguruan, saya ingin menjelaskan bahawa guru-guru berkenaan adalah bebas memohon untuk mengikuti kursus Diploma Pendidikan di universiti-universiti, malahan Kementerian Pelajaran menggalakkan mereka berbuat demikian.

Namun demikian, mereka juga mesti memikirkan sama ada mereka itu dalam aliran ataupun mengambil aliran kursus yang sesuai untuk mereka bercadang menjadi guru. Kalau mereka pergi mengambil Diploma Pendidikan, misal kata, dan jurusan yang mereka ambil adalah jurusan yang tidak diperlukan oleh Kementerian Pelajaran, maka mereka perlu berfikir dua kali. Mengenai keengganan guru-guru terlatih berkhidmat di kawasan terpencil di pedalaman seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Lambir itu, saya ingin menyatakan sebenarnya bilangan mereka itu adalah kecil.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pelajaran menempatkan guru-guru di sekolah-sekolah tersebut mengikut jumlah murid yang ada. Kementerian Pelajaran tidak membuat sebarang diskriminasi dan akan menempatkan guru-guru di mana sahaja mereka diperlukan. Mungkin ada yang tidak puas hati dengan penempatan yang diberi. Namun demikian, perlulah disedari oleh guru-guru sebenarnya apabila mereka itu menghadiri temuduga dan apabila ditanya soalan: Mahukah saudara berkhidmat di

mana-mana kalau selepas dilatih nanti ditempatkan di mana-mana? Mereka menjawab, selalunya: Ya, di mana-mana pun kami ditempatkan, kami rela berkhidmat di mana sahaja tempat kami dihantar untuk berkhidmat. Jadi apa yang berlaku ialah setelah mereka habis berlatih, pandangan mereka sudah lain, penerimaan pun lain, dan mereka ingin ditempatkan di tempat yang lebih dekat dengan kawasan atau kampung halaman, dari mana mereka itu berasal, sedangkan di masa temuduga mereka menyuarakan perkara yang lain. Ini ialah satu perkara atau masalah yang kita hadapi. Mereka ini bolehlah membuat rayuan sebenarnya dan kes-kes mereka akan dipertimbangkan oleh Jabatan-jabatan Pelajaran negeri, sekiranya ianya tidak menjejaskan keperluan guru-guru di kawasan pendalaman. Soalnya ialah kalau sekiranya guru enggan berkhidmat di kawasan luar bandar, yang menderita dari segi gurunya seorang guru, tetapi dari segi muridnya 40 orang murid. Dan ini harus difikirkan oleh guru-guru yang berkhidmat kerana kalau kita ingin hendak berkhidmat di bandar sahaja, maka yang di luar bandar itu tidak ada kesempatan untuk mempertingkatkan mutu pelajaran dan tidak dapat peluang mengimbangkan diri dengan mereka yang berada daripada bandar.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai peranan yang dimainkan oleh sekolah-sekolah dan institusi-institusi swasta seperti yang dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Lambir itu, saya ingin menyatakan bahawa Kementerian Pelajaran memang menghargai sumbangan mereka, usaha-usaha mereka memang menambah (supplement) dengan izin, kepada usaha-usaha Kerajaan dalam bidang pendidikan. Kerajaan sentiasa memberi kerjasama kepada mereka dalam perkara ini, tetapi selaras dengan konsep pengswastan sekarang tidaklah difikirkan sesuai Kerajaan

memberi bantuan kewangan kepada mereka.

Ahli Yang Berhormat dari Kinta Tuan Yang di-Pertua, telah membangkitkan rasa tidak puas hati terhadap pembinaan tambahan Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan Cina Jelapang dan Sekolah Kebangsaan Tanjong Rambutan yang sepatutnya dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Keempat.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat projek Sekolah Kebangsaan Tanjong Rambutan adalah termasuk dalam projek 1986 dalam pinjaman Bank Dunia kelapan. Pihak JKR sedang menyediakan dokumen tender untuk projek ini. Kemudahan yang hendak dicadangkan adalah 12 bilik darjah, pejabat, bilik Guru Besar, bilik Penolong Kanan, bilik perpustakaan, bilik televisyen, bilik serbaguna, stor, tandas, kantin, pagar, api dan air, anggaran kosnya ialah \$998,000.

Tuan Yang di-Pertua, projek bangunan gantian Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan Cina, Jelapang juga termasuk dalam projek 1986, pinjaman Bank Dunia kelapan. Kemudahan yang dicadang mengandungi 14 bilik darjah, pejabat, bilik Guru Besar, bilik Penolong Kanan, bilik guru, bilik televisyen, bilik serbaguna, stor, tandas, kantin, bangsal basikal, padang bola sepak, pagar, api dan air, kos dianggarkan sebanyak \$1,173,000.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat daripada Sungai Petani telah menimbulkan soal buku teks di bawah Skim Pinjaman Buku Teks. Beliau menyatakan bahawa setengah-setengah buku teks yang diedarkan kepada murid-murid telah dirosakkan oleh murid-murid yang memakainya dahulu. Oleh itu beliau mencadangkan supaya buku-buku teks yang dipinjamkan itu berada dalam keadaan yang baik sebelum dipulangkan oleh murid-murid.

Tuan Yang di-Pertua, dalam perkara ini saya ingin menyatakan bahawa Kementerian Pelajaran sebenarnya telah mengeluarkan peraturan yang tertentu mengenai peminjaman dan penggunaan buku-buku teks oleh murid-murid. Murid-murid darjah 1, darjah 2, darjah 3 iaitu kelas-kelas kurikulum baru sekolah rendah dibenarkan menulis jawapan dalam buku yang dipinjamkan, dan seterusnya buku baru akan dibekalkan 100% untuk murid-murid yang akan datang. Murid-murid darjah 4, darjah 5, darjah 6 dan murid-murid sekolah menengah tidak dibenarkan menulis dan mencatat buku-buku yang dipinjamkan kepada mereka, sekiranya kerosakan berlaku murid-murid akan dipaksa menggantikan buku yang rosak itu.

Saya juga ingin menyatakan bahawa. . . .

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato Mohamed Khalil bin Yaakob): *(Bangun).*

Timbalan Yang di-Pertua: Ya, Yang Berhormat minta jalan, mengikut Peraturan Mesyuarat.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN YANG DIBEKASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

6.24 ptg.

Dato Mohamed Khalil bin Yaakob: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa mengikut peruntukan proviso Peraturan Mesyuarat 12, persidangan Dewan hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga Usul Menjunjung Kasih Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong telah diluluskan dan sebaik sahaja

selepas itu persidangan hendaklah ditangguhkan.

Menteri Kesihatan (Dato' K. Pathmanaban): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Peraturan Mesyuarat telah dibangkitkan Ahli-ahli Yang Berhormat, maka perlu diputuskan dahulu.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa mengikut peruntukan proviso Peraturan Mesyuarat 12, persidangan Dewan hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga Usul Menjunjung Kasih Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong telah diluluskan dan sebaik sahaja selepas itu persidangan hendaklah ditangguhkan.

UCAPAN TERIMA KASIH KEPADA D.Y.M.M. SERI PADUKA BAGINDA YANG DI-PERTUAN AGONG

Perbahasan disambung semula.

Timbalan Yang di-Pertua: Sila teruskan, Yang Berhormat.

Tuan Bujang bin Haji Ulis: Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyatakan, bahawa Kementerian Pelajaran ada membuat peruntukan untuk membekalkan gantian bagi buku-buku yang rosak atas permintaan sekolah-sekolah.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mertajam telah menimbulkan soal kemasukan pelajar ke universiti-universiti tempatan, beliau mahu lebih ramai pelajar keturunan Cina diberi tempat. Berhubung dengan perkara ini, saya ingin menyatakan bahawa kemasukan pelajar-pelajar ke universiti adalah bergantung kepada kuota yang telah

disetujui dan ditetapkan oleh semua pihak yang berkenaan.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan cadangan kepada Kementerian saya dan insya Allah apa sahaja cadangan yang terlupa saya sentuh dalam ucapan saya, saya mohon supaya dapat kita fikirkan dan akan sentiasa kita usaha untuk melaksanakannya.

Timbalan Yang di-Pertua:
Kementerian Penerangan.

6.27 ptg.

Timbalan Menteri Penerangan (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed):
Tuan Yang di-Pertua, saya mengambil peluang ini untuk menghulurkan ucapan jutaan terima kasih dan penghargaan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah sudi mengemuka teguran-teguran, komen-komen, saranan-saranan terhadap Kementerian Penerangan semasa perbahasan Titah Diraja sejak 11hb Mac hingga 19hb Mac, 1986.

Saya tidak bercadang untuk menjawab satu persatu teguran-teguran yang diaju oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Walau bagaimanapun segala teguran dan pandangan-pandangan Ahli Yang Berhormat itu akan diambil perhatian oleh Kementerian saya.

Ahli Yang Berhormat dari Ulu Muda dengan panjang lebar telah menyentuh mengenai tiadanya daya-usaha pihak Kerajaan, terutamanya RTM untuk menjelaskan tentang syahid dan jihad.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, RTM telah mengambil daya-usaha untuk menjelas kepada masyarakat umum tentang syahid dan jihad. Di antara rancangan-rancangan yang

mengandungi perkara ini ialah Rancangan Sinar Islam yang disiarkan pada 23hb Januari, 1986 bahagian pertama dan 30hb Januari, 1986 bahagian kedua, di mana soal kematian syahid telah dibentang dan dibincang dengan panjang lebar oleh Tuan Guru Haji Mat Saman, Ahli Majlis Fatwa Negeri Perak dan Sahibul Samaah Tuan Haji Harussani Haji Zakaria, Mufti Perak, dalam bentuk Forum. Teks Forum ini telah pun disiarkan oleh *Utusan Malaysia* dalam keluaran-keluarannya pada 30hb Januari, 1986 dan 31hb Januari, 1986. Rancangan ini Tuan Yang di-Pertua, tiap-tiap satunya mengambil masa 30 minit. Selain daripada itu dalam Rancangan Sinar Islam juga telah disiarkan satu tajuk yang mempunyai hubungan rapat dengan keadaan semasa dan juga dengan angkara Memali, tajuk Forum ini ialah "Penyelewengan Dalam Islam", yang mana bahagian pertamanya disiarkan pada 8hb Februari, 1986 dan bahagian keduanya disiarkan pada 13hb Februari, 1986. Keempat-empat rancangan ini, telah berupaya memberi sedikit-sebanyak penjelasan kepada masyarakat umum terutama sekali masyarakat Islam di Malaysia mengenai masalah syahid dan jihad.

Tuan Yang di-Pertua, di samping itu RTM juga telah berusaha untuk mendapatkan penceramah-penceramah yang terkemuka terutama sekali para ulama yang sentiasa memberi sumbangan suci terhadap ajaran Allah s.w.t. Dengan usaha yang gigih RTM telah dapat membawa seorang tokoh ulamak yang terkenal daripada negeri Kedah iaitu Tuan Guru Haji Idris bin Haji Abdul Rahman. Rakaman telah pun dibuat dengan Tuan Haji Idris bin Haji Abdul Rahman dan rancangan-rancangan itu telah pun disiarkan seperti berikut:

- (i) ceramah yang bertajuk "Pengertian Syahid" telah disiarkan pada 22hb Januari, 1986 dan jangka masanya ialah 12 minit 5 saat.

- (ii) ceramah yang bertajuk "Perpaduan Ummah" telah disiarkan pada 29hb Januari, 1986 dan jangka masanya ialah 12 minit 15 saat.
- (iii) ceramah bertajuk "Kesucian Islam" telah disiarkan pada 5hb Februari, 1986 dan jangka masanya ialah 10 minit 58 saat.
- (iv) Ceramah bertajuk "Pengertian Negara Islam" telah disiarkan pada 12-2-86 dan jangka masanya ialah 12 minit 24 saat.

Untuk makluman Yang Berhormat masa bagi rancangan Bimbingan Agama ialah dalam lengkungan 10 hingga 13 minit sahaja. Jadi, kenyataan bahawa Tuan Haji Idris bin Haji Abdul Rahman seorang Ulamak yang masyhur itu hanya memberi ceramah dalam masa 5 minit sahaja adalah tidak tepat.

Tuan Alias bin Md. Ali: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, ada yang minta penjelasan. Silakan.

Tuan Alias bin Md. Ali: Saya mendengar jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi menyatakan pensyarah-pensyarah yang diundang adalah terdiri dari Ulamak-ulamak yang masyhur tetapi yang sebenarnya apabila dia keluar dalam kaca TV tidak pun dikatakan Ulamak-ulamak itu masyhur sebab background, dengan izin, pensyarah-pensyarah itu tidak diberitahu—apa kelulusannya, apa pengalamannya dan sebagainya. Yang kita dengar ialah syarahan. Dan kita tidak tahu apakah dianya satu orang yang ada authority atau tidak. Itu sahaja.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, pensyarah-pensyarah yang dibawa ke muka kaca TV merupakan golongan-golongan yang benar-benar pakar, mereka berkelulusan Ph.D. dan lain-lain lagi dari Universiti Al-Azhar dan

juga universiti-universiti yang lain. Jadi, kami menerima senarai ini daripada Jabatan Perdana Menteri, Bahagian Agama dan juga daripada negeri-negeri masing-masing. Itulah sebabnya saya nyatakan tadi umpamanya Tuan Haji Harussani, Mufti Perak beliau merupakan seorang yang berkewibawaan yang bersesuaian pangkat sebagai Ulamak dan berkebolehan yang bersesuaian juga. Jadi, soal mereka ini cekap atau tidak, saya rasa tidak lagi timbul pada masa ini.

Timbalan Yang di-Pertua: Jika Yang Berhormat mengizinkan saya mencelah sedikit, saya kira apa yang diminta oleh Yang Berhormat dari Ulu Terengganu ialah tolong beri latar belakang atau biodata sedikit supaya kagum lagi orang mendengarnya.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang di-Pertua, pada hemat kami kalau kita memberi latar belakang, ini merupakan satu tonjolan yang kadangkala tidak tepat. Oleh itu lebih elok kita sembunyikan. Para Ulamak tetap Ulamak. Sebabnya ada kadangkala Ulamak yang tidak ada ijazah tetapi berkebolehan secara menuntut mengikut cara private. Ini sesuatu yang kita juga pasti mengambil kira yang kadang-kadang berada di Madinah tidak ada ijazah. Jadi, orang ini merupakan Ulamak juga. Inilah masalah yang harus kita fikirkan.

Tuan Alias bin Md. Ali: (*Bangun*).

Timbalan Yang di-Pertua: Dia minta jalan lagi.

Tuan Alias bin Md. Ali: Apa payah sangat Yang Berhormat Timbalan Menteri hendak buat. Bukannya banyak sangat empat lima line cukuplah mengatakan orang ini lulus Al-Azhar dalam bidang tertentu, sebab bukan semua orang lulus Al-Azhar pakar dalam bidang misalnya Perundangan Islam, barangkali dia mengambil bidang-bidang yang lain.

Jadi, kalau kita kata dia lulus Al-Azhar pun tidak cukup. Kita kena beritahu lulus Al-Azhar dalam bidang ini, ini. Misalnya kalau dia lulus Darul-Ulum kita tahu kepakaran dia lebih tinggi daripada setengah-setengah pengajian Islam di tempat lain. Jadi, semua ini boleh membantu kita meyakinkan kita bahawa orang yang bercakap ini bercakap dengan kepakaran yang penuh. Saya tidak nampak sebarang kesusahan. Saya rasa tidak timbul soal riak atau hendak menonjolkan dalam hal ini, kita hanyalah hendak memberitahu latar belakang dia sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua: Saya harap Yang Berhormat pun janganlah guna ruang untuk penjelasan ini untuk dijadikan helah bagi berhujjah. Silakan Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Ya, saya fikir begitu juga, Tuan Yang di-Pertua (*Ketawa*). Jadi, saya akan patuh dengan apa yang saya katakan sekejap tadi di mana buat masa ini kita tidak akan menyiarkan kebolehan, kepakaran atau ijazah seseorang ataupun yang kita guna untuk rancangan-rancangan agama kita.

Tuan Mohamed Razlan bin Haji Abdul Hamid: (*Bangun*).

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmad: Ada lagi? Silakan.

Timbalan Yang di-Pertua: Ada, minta penjelasan atau helah untuk berhujjah?

Tuan Mohamed Razlan bin Haji Abdul Hamid: Hendak menerangkan sedikit kepada Timbalan Menteri. Penerangan ini iaitu berhubung dengan Shahibul Samahah Tuan Guru Haji Mat Saman adalah kelulusan Darul-Ulum, Mekah kerana dia Tok Guru saya.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Terima kasih. Begitulah, Tuan Yang di-Pertua, jikalau kita persoalkan satu

persatu berhubung dengan orang-orang yang kita gunakan sebagai penceramah akan zahirlah kebolehan masing-masing. Jadi, lebih elok kita tidak menyiarkan. Kita sebagai orang Islam saya rasa lebih elok kita sembunyikan kebolehan kita daripada kita menonjokkan tanpa arah.

Tuan Yang di-Pertua, RTM bersyukur kerana sumbangan-sumbangan daripada seorang Ulamak yang terkenal seperti Tuan Guru Haji Idris telah dapat memberi penjelasan kepada Ustaz-ustaz muda mengenai pendapat Ulamak terkenal di zaman silam yang telah memainkan peranan penting dalam Fekah Mazhab Imam Shafie. Sumbangan Tuan Guru Haji Idris merupakan satu langkah mengajak seluruh umat Islam Malaysia terutama sekali Ustaz-ustaz muda supaya membuat kajian dan peyakinan yang mendalam mengenai Kitab-kitab Fekah karangan Ulama-ulamak agung kita.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, RTM telah merancang untuk memperbanyakkan lagi rakaman dengan Tuan Guru Haji Idris bin Abdul Rahman mengenai pelbagai jenis tajuk seumpama Pengertian Taghut, Kezaliman, Mustadh'afin, Mutakkabbirin dan istilah-istilah yang berpotensi mengkaburi kefahaman umat Islam di Malaysia dewasa ini.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai fatwa yang dikeluarkan oleh Jawatankuasa Majlis Fatwa Negeri Kedah, RTM telah pun membuat siarannya apabila fatwa tersebut dibincang oleh Jawatankuasa Fatwa Kebangsaan dan setelah diperkenankan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong. Fatwa ini telah pun diumumkan oleh Yang Berbahagia Dato' Haji Zainal Abidin, Penyimpan Mohor Besar Raja-raja Malaysia.

Untuk makluman Yang Berhormat, apa yang disarankan tadi adalah merupakan rancangan-rancangan khusus berkenaan dengan syahid dan di antara itu terdapat juga rancangan-rancangan secara tidak langsung yang telah dipersembahkan oleh RTM dalam rancangan-rancangan Agamanya.

Yang Berhormat Wakil Ulu Muda mungkin tidak sedar bahawa pihak Radio telah memuatkan rancangan-rancangan yang ada kaitan dengan masalah itu selain daripada rancangan-rancangan temuramah dengan para ulamak kita dan juga orang-orang biasa.

Tuan Yang di-Pertua, merujuk kepada saranan Ahli Yang Berhormat dari Ulu Muda juga supaya rancangan selepas Azan hingga waktu Berita diperbaiki, saya suka menjelaskan bahawa selepas Azan tidak ada rancangan yang mensaji penyanyi-penyanyi handalan atau rancangan-rancangan hiburan kerana pihak RTM memang sedar betapa pentingnya masa waktu Maghrib itu. Oleh itu sebelum Azan, nasyid selingan yang ada hubungan dengan kata-kata nasihat disiarkan dan selepas Azan sehingga Berita diselitkan pula rancangan-rancangan yang bersesuaian bagi membolehkan orang Islam menunaikan sembahyang Maghrib dengan khusuk dan tawadhuk.

Memang menjadi hasrat RTM, Tuan Yang di-Pertua, untuk menyediakan rancangan-rancangan yang memberi kesedaran kepada penonton-penonton yang beragama Islam supaya mereka akur, patuh dan taat kepada Allah s.w.t. Kita hanya dapat menyampaikan pesanan ini dan terpulanglah kepada penonton untuk mengamalkan atau melaksanakannya.

Akhir kata, ingin saya sekali lagi mengucapkan ribuan terima kasih di atas teguran dan saranan Ahli-ahli Yang Berhormat terhadap Kementerian saya.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar.

6.38 ptg.

Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Datuk Amar Stephen Yong Kuet Tze): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Lipis yang telah menyentuh soal pemindahan teknologi semasa perbahasan Titah Ucapan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong di Dewan yang mulia ini. Saya berpendapat dengan Ahli Yang Berhormat dari Lipis bahawa negara kita perlu menggalakkan pelaburan dalam teknologi baru dengan tujuan untuk meningkatkan lagi keupayaan kita di dalam bidang industri-industri berat.

Soal pemindahan teknologi ini telah dibincangkan dengan panjang lebar di berbagai persidangan, seminar dan forum yang dikelolakan oleh badan-badan tempatan dan antarabangsa. Tambahan lagi, pakar-pakar di dalam pemindahan teknologi telah pun menulis dan menerbitkan beratus-ratus jilid buku mengenainya.

Kerajaan memang sedar bahawa teknologi, khususnya teknologi baru dan maju, adalah perlu untuk membawa kemajuan dan kemakmuran kepada negara. Kita tidak boleh menunggu teknologi itu disampaikan kepada kita sebagai hadiah, tetapi kita hendaklah sendiri berusaha untuk mendapatkan teknologi itu sama ada melalui pembelian teknologi, mengadakan usahasama dengan negara-negara maju ataupun menjalankan penyelidikan untuk mendapatkan teknologi kita sendiri.

Kementerian saya telah mengkaji keadaan peringkat teknologi yang wujud di negara kita dan adalah diperhatikan bahawa terdapatnya

beberapa perkara yang perlu diperkukuhkan supaya kita dapat menceburkan diri di dalam pemindahan teknologi dan teknologi baru. Kita perlu mengadakan maklumat teknologi untuk semua sektor ekonomi supaya penilaian dan penaksiran teknologi dapat dibuat. Pada masa kini, tidak ada satu sistem di dalam negara kita yang menggalakkan inovasi dan penciptaan. Penyelidikan perindustrian oleh sektor awam dan sektor swasta adalah sangat berkurangan. Satu faktor lagi ialah syarikat-syarikat di negara kita lebih bergantung kepada kemudahan ujian Kerajaan di dalam hal mutu produk mereka.

Dengan adanya kesedaran bahawa negara kita perlu menuju ke hadapan dengan menggunakan teknologi baru dan tinggi, Kementerian saya telah menyediakan strategi dua serampang untuk memperbaiki keadaan yang sedia ada. Objektif utama strategi ini ialah untuk meningkatkan lagi keupayaan teknologi negara ini supaya kita dapat menyerap, menerima, mengubahsuai dan mencipta teknologi. Strategi yang pertama ialah untuk memudahkan kemasukan dan perpindahan teknologi asing ke negara ini.

Beberapa program di bawah strategi ini telah pun dan akan dilaksanakan seperti berikut:

- (1) Kementerian saya bersama-sama dengan Kementerian Perdagangan dan Perindustrian telah menggubal Akta Paten (yang mana pindaannya akan dibentangkan di dalam sesi Dewan Rakyat ini) dan Akta ini akan menggalakkan inovasi penciptaan dan memberi perlindungan kemasukan teknologi asing ke negara kita. Adalah diharapkan teknologi-teknologi baru akan dibawa masuk ke negara kita hasil

daripada perlindungan dari Akta itu;

- (2) Sebuah Pusat Maklumat dan Dokumentasi Paten (PIDC) telah ditubuhkan di SIRIM. Pada masa depan, Pusat ini akan menjalankan kajian teknologi, penyeliaan teknologi dan memberi nasihat ke atas pembelian teknologi, harga teknologi dan sumber-sumber bekalan teknologi;
- (3) Sebuah Pusat bagi Pemindahan Teknologi Industri akan ditubuhkan untuk bidang seperti plastik, seramik, petroleum dan industri berkaitan petroleum, logam dan kaji logam, produk bukan logam dan bioteknologi;
- (4) Usaha akan dijalankan untuk membawa pembekal teknologi untuk menemui pembeli teknologi supaya keperluan teknologi di negara ini dapat dibincangkan di antara satu sama lain.

Strategi yang kedua bertujuan menambahkan lagi keupayaan teknologi tempatan supaya mewujudkan teknologi tempatan yang asli kepada negara ini. Bagi strategi ini program yang dirancang ialah:

- (1) Penubuhan sebuah Persatuan Pencipta di mana Kementerian saya akan menyediakan program kenalsuai bagi pencipta dan bakal pencipta di negara ini dalam hal hakmilik intelektual;
- (2) Penubuhan Unit Memperdagangkan Hasil-hasil Penyelidikan di Pusat Pemindahan Teknologi Industri di mana hasil dari penyelidikan dan pembangunan tempatan akan dikaji untuk kemungkinan memperdagangkan hasil-hasil itu. Misalnya menubuhkan usahasama dengan syarikat-syarikat swasta;

- (3) Menggalakkan penyertaan sektor swasta di dalam bidang penyelidikan dan pembangunan industri bersama dengan Pusat Pemindahan Teknologi Industri.

Untuk menyelia aktiviti-aktiviti dan program-program yang dirancang itu, sebuah Majlis Pemindahan Teknologi Industri akan ditubuhkan. Majlis ini akan meninjau dasar, strategi, rancangan dan program teknologi serta mengawasi pelaksanaan semua program termasuk penyelidikan dan perkembangan industri-industri. Keahlian Majlis ini mungkin akan terdiri daripada sektor perindustrian dan kewangan juga.

Adalah diharapkan bahawa dengan pendekatan baru ini, pihak swasta akan menjadi rakan kongsi di dalam pembangunan dan kemajuan teknologi bersama dengan Kerajaan dan dengan itu negara kita tentu akan dapat mewujudkan industri-industri berat yang menggunakan teknologi yang baru dan tinggi.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya ucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Lipis dan segala teguran daripada beliau akan diambil perhatian oleh Kementerian saya. Sekian.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

6.49 ptg.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Puan Napsiah binti Omar): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang, Ulu Muda, Lambir, Sungai Petani dan Ipoh yang telah memberikan teguran dan cadangan kepada Kementerian saya semasa membahaskan Titah Ucapan Duli Yang Maha Mulia Seri

Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong.

Tuan Yang di-Pertua, program khas perumahan kos rendah yang melibatkan pembinaan sebanyak 80,000 unit setahun selama 3 tahun mulai 1986 adalah satu program yang agak besar. Dengan yang demikian, sudah tentulah kejayaannya akan bergantung kepada perancangan, penyelarasan dan pelaksanaan yang berkesan antara semua pihak yang terlibat dalam pembangunan perumahan. Namun demikian, dalam tempoh masa yang singkat, Kerajaan telah pun mencapai kemajuan yang menggalakkan dalam usaha-usahanya untuk menjayakan program khas ini.

Isu-isu yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat sebenarnya telah pun mendapat perhatian Kerajaan. Dalam soal pelaksanaan projek, Kerajaan telah pun memutuskan bahawa semua projek di bawah program khas ini hendaklah dilaksanakan oleh sektor swasta dengan pembiayaan kewangan diperolehi daripada bank-bank perdagangan dan syarikat-syarikat kewangan. Kerajaan-kerajaan Negeri bagaimanapun boleh melaksanakan projek di bawah program ini secara usahasama atau penswastaan di mana sesuai. Dalam hal ini, sumber kewangan masih tetap akan diperolehi daripada bank perdagangan dan syarikat kewangan yang pembinaan akan dilaksanakan oleh sektor swasta.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan kuota perumahan mengikut kaum, saya suka menjelaskan di sini bahawa perkara ini adalah terpulang kepada Kerajaan-kerajaan Negeri untuk menentukannya berdasarkan kepada kedudukan dan keadaan di sesebuah negeri yang berkenaan.

Mengenai tapak bagi projek-projek di bawah program ini, pada asasnya tiga jenis tanah boleh digunakan bagi maksud pembangunan perumahan.

Jenis-jenis yang dimaksudkan ialah tanah Kerajaan, tanah yang diambil balik dan tanah milik. Adalah diakui bahawa jika projek hendak dijalankan di atas tanah-tanah yang perlu diambil balik oleh Kerajaan, maka projek berkenaan tidak mungkin dapat dimulakan pembinaannya dalam bulan Jun tahun ini. Bagaimanapun, Kerajaan Negeri boleh menggunakan tanah Kerajaan sebagai langkah segera (secara penswastaan) untuk melancarkan program ini dalam tahun semasa. Kerajaan-kerajaan Negeri adalah dalam proses menyelesaikan pemilihan tapak ataupun projek bagi program khas ini. Tanah-tanah milik yang sesuai dan yang boleh dibangunkan dengan cepat sedang juga dikenalisti oleh Kerajaan Negeri.

Saya juga suka memaklumkan bahawa projek-projek di bawah program khas ini akan dilancarkan pada bulan Jun tahun ini. Dalam hubungan ini, kejayaan sepenuhnya program khas ini adalah bergantung sepenuhnya kepada kerjasama dan commitment atau kesungguhan semua pihak yang terlibat terutamanya Kerajaan Negeri, Agensi-agensi Kerajaan dan pemaju-pemaju swasta.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai harga rumah-rumah yang akan dibina di bawah program khas ini, saya ingin memberitahu bahawa harga rumah-rumah itu hendaklah tidak melebihi \$25,000 seunit. Bagi projek-projek di tanah Kerajaan yang dilaksanakan melalui kaedah penswastaan, harga ini mungkin boleh diturunkan sekiranya kos tanah dapat dikurangkan oleh Kerajaan Negeri. Di antara langkah-langkah yang telah diambil untuk mengurangkan kos rumah ialah menurunkan piawaian-piawaian perancangan dan piawaian-piawaian infrastruktur untuk kawasan-kawasan perumahan kos rendah. Rekabentuk-rekabentuk yang dapat mengurangkan kos juga sedang disediakan untuk digunakan oleh pemaju-pemaju. Bagi

mengurangkan kos juga, tanah untuk projek-projek di bawah program khas akan terdiri dari tanah yang tidak memerlukan perbelanjaan yang besar untuk pembangunan dan penyediaan infrastruktur asas.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sememangnya berhasrat supaya rumah-rumah awam kos rendah yang siap dibina diserahkan untuk diduduki seberapa segera yang boleh. Bagaimanapun, Kementerian saya sedar bahawa penyerahan rumah kadangkala tidak dapat diselesaikan dalam tempoh yang sepatutnya kerana terdapat beberapa masalah dalam pemilihan penghuni. Bagi mengatasi kelemahan ini, Kerajaan-kerajaan Negeri telah pun diminta menyediakan senarai pembeli sebelum sesuatu projek itu disiapkan.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya mengucapkan ribuan terima kasih terhadap syor Ahli Yang Berhormat dari Ipoh supaya Penguasa-penguasa Tempatan di negara ini melonggarkan syarat-syarat untuk mendapatkan lesen penjaja untuk mengurangkan kadar pengangguran dan kemiskinan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pihak Penguasa-penguasa Tempatan di negara ini memanglah mengutamakan golongan yang menganggur atau miskin apabila mempertimbangkan permohonan lesen-lesen penjaja. Namun demikian, Penguasa-penguasa Tempatan juga mempunyai undang-undang kecil tertentu mengenai penjaja yang dikuatkuasakan bagi maksud mengatur dan mengawal penjaja dengan cara yang lebih kemas. Selain daripada itu, Penguasa-penguasa Tempatan juga mempunyai rancangan untuk menggalakkan peniaga-peniaga kecil ataupun peniaga-peniaga biasa. Ini termasuklah membina lebih banyak gerai dan tapak perniagaan di tempat-tempat yang strategik dalam kawasan bandar atau kawasan-kawasan awam yang lain.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan pandangan dan cadangan-cadangan yang berkaitan dengan Kementerian saya. Saya berharap semua perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat telah dapat saya jelaskan. Jika ada perkara-perkara yang tertinggal, ianya juga akan diambil perhatian oleh Kementerian untuk tindakan sewajarnya.

Sekian sahaja, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri Buruh.

6.55 ptg.

Timbalan Menteri Buruh (Datuk William Lye Chee Hien): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan atas Titah Diraja dengan memberi pandangan dan teguran-teguran yang berkaitan dengan perkara-perkara di bawah bidangkuasa Kementerian Buruh. Semua pandangan, teguran dan syor-syor daripada Ahli-ahli Yang Berhormat itu sudah tentu akan mendapat perhatian dan pertimbangan yang sewajarnya oleh Kementerian Buruh.

Saya tidak bercadang menjawab satu persatu perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat oleh kerana banyak daripadanya telah pun diberi jawapan semasa sesi soal-jawab dari masa ke semasa terutama sekali semasa Yang Berhormat Menteri Buruh memberi jawapan kepada pertanyaan Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar pada 11hb Mac tahun ini. Walau bagaimanapun, saya akan cuba menjawab beberapa perkara tertentu yang telah ditimbulkan oleh beberapa Ahli Yang Berhormat.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang telah membangkitkan tentang wujudnya ejen-ejen yang mengenakan bayaran tertentu yang begitu tinggi bagi setiap bakal pekerja yang dibawa masuk ke negara kita. Kementerian saya memang pernah mendengar mengenai perkara seumpama ini tetapi setakat ini tidak mempunyai maklumat yang konkrit bagi membolehkan Kementerian saya bertindak. Oleh itu jika Ahli Yang Berhormat itu ataupun mana-mana pihak lain yang mengetahui mengenai perkara ini adalah diminta supaya mengemukakan maklumat-maklumat tersebut kepada Kementerian saya bagi membolehkan siasatan yang terperinci dijalankan dengan kerjasama Kementerian-kementerian lain yang berkenaan. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, di bawah Akta Agensi Pekerjaan Swasta, 1981, Kementerian saya telah mengeluarkan sebanyak 193 lesen setakat ini kepada ejen-ejen tempatan untuk hanya mengendalikan buruh-buruh tempatan saja. Ejen-ejen ini adalah tertakluk kepada kawalan Kementerian saya.

Di mana melibatkan syarat-syarat pekerjaan termasuk gaji dan upah yang mana telah juga disentuh oleh Ahli Yang Berhormat itu, Kementerian saya sentiasa mengambil berat menentukan supaya tidak ada perbezaan layanan di antara pekerja-pekerja asing di bawah skim tertentu dengan pekerja-pekerja tempatan bagi kerja yang sama. Pegawai-pegawai Buruh di bawah Kementerian saya sentiasa mengadakan lawatan mengejut untuk menentukan undang-undang buruh dan faedah-faedah yang ditetapkan di bawah undang-undang itu dipatuhi setiap masa.

Atas cadangan Ahli Yang Berhormat supaya mewujudkan satu rancangan yang komprehensif bagi mengatasi masalah perburuhan di negara ini dengan menekankan kepada orientasi latihan dan penggunaan

tenaga buruh tempatan, suka saya menyebutkan di sini bahawa adalah menjadi dasar Kerajaan untuk sentiasa mengutamakan peluang-peluang pekerjaan kepada rakyat sendiri melainkan di sektor-sektor yang mana pekerja-pekerja kita tidak langsung berminat untuk bekerja.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Lambir pula telah menyentuh mengenai betapa perlunya negara kita mempelbagaikan pengeluaran dan kecekapan. Bagi menyumbang ke arah matlamat itu, Kementerian saya telah mengambil langkah-langkah seperti berikut:

- (i) memelihara hak dan kepentingan pekerja;
- (ii) mewujudkan keharmonian perhubungan perusahaan; dan
- (iii) mengadakan latihan-latihan kemahiran supaya pekerja-pekerja kita mahir, cekap dan produktif.

Tuan Yang di-Pertua, di antara lain, Ahli-ahli Yang Berhormat dari Sungai Petani dan Padang Terap telah membangkitkan mengenai masalah pengangguran dan pemberhentian kerja yang sedang dihadapi oleh negara kita sekarang ini. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, baru-baru ini sebuah Jawatankuasa Kabinet Mengenai Kemelesetan Ekonomi yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah ditubuhkan dengan tujuan di antara lain untuk mewujudkan peluang-peluang pekerjaan baru dalam berbagai sektor ekonomi. Program-program pembangunan di bawah Rancangan Malaysia Kelima yang akan dibentangkan di dalam Dewan ini esok juga mengandungi strategi-strategi untuk menambah peluang-peluang pekerjaan dan mengurangkan kesan-kesan pengangguran dan pemberhentian kerja. Sekali lagi saya suka mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat

yang telah bangun membahaskan dengan menyentuh perkara-perkara mengenai Kementerian saya dan mana-mana perkara yang tidak saya beri jawapan di sini akan diberi perhatian yang sewajarnya dan mana-mana cadangan yang sesuai akan dilaksanakan untuk kebaikan semua pihak. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah bagi diputuskan. Masalahnya ialah usul atas nama Yang Berhormat Datin Paduka Hajjah Zaleha Ismail iaitu:

Bahawa suatu Ucapan yang tidak sepertinya dipersembahkan kepada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong demikian bunyinya:

“Ampun Tuanku,

Patik, Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Dewan Rakyat Malaysia di dalam Persidangan Parlimen, mohon ampun mempersembahkan suatu ucapan yang zalil daripada Majlis Dewan Rakyat mengucapkan berbanyak-banyak syukur dan menjunjung kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Tuanku kerana Titah Ucapan Duli Yang Maha Mulia Tuanku pada masa membuka Penggal Keempat Parlimen Yang Keenam.”

hendaklah dipersetujukan.

Usul dikemuka bagi diputuskan dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa suatu Ucapan yang tidak sepertinya dipersembahkan kepada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong demikian bunyinya:

“Ampun Tuanku,

Patik, Yang di-Pertua dan Ahli-ahli Dewan Rakyat Malaysia di dalam Persidangan Parlimen, mohon ampun mempersembahkan suatu ucapan yang zalil

daripada Majlis Dewan Rakyat mengucapkan berbanyak-banyak syukur dan menjunjung kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Tuanku kerana Titah Ucapan Duli Yang Maha Mulia Tuanku pada masa membuka Penggal Keempat Parlimen Yang Keenam.”

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, mesyuarat ditangguhkan sekarang. Dewan akan bersidang semula pada pukul 3.00 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 7.04 malam.